

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

**ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ
ΚΕΝΤΡΟΥ
ΧΑΝΙΩΝ**

Τεύχος 8

Χανιά Μάρτιος - Ιούνιος 1993

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

Περιοδική έκδοση του Πνευματικού Κέντρου Χανίων.

Διανέμεται δωρεάν.

Έρευνα - Επιμέλεια ύλης: **Ζαχαρένια Σημανδηράκη**

Κείμενα Γεν. Γραμματέυς Π.Κ.Χ.

Καλλιτεχνική Επιμέλεια: **Νίκος Ράμμος**

Μέλος Δ.Σ. Π.Κ.Χ.

Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία: **Μιχ. Γεωργασάκης Ο.Ε**

Χανιά - Πασαδάκι, Τηλ. 22482

Διεύθυνση: Πνευματικό Κέντρο Χανίων

Νομαρχιακό Μέγαρο, Γ' όροφος

Πλατεία Ελευθερίας, Χανιά

Τηλ. (0821) 40525

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Π.Κ.Χ.

Πρόεδρος: Νομάρχης Χανίων, **κ. Αντώνης Γρηγοράκης**

Αντιπρόεδρος: Δήμαρχος Χανίων, **κ. Γιώργος Τζανακάκης**

Γεν. Γραμματέυς: **Ζαχαρένια Σημανδηράκη**

Μέλη: **Εμμ. Παπαδάκης, Ιωαν. Αρετάκης,**

Αικ. Αλέξη, Πέτρος Ζησάκης,

Λύσ. Κορβατζής, Νικ. Ράμμος

Αναπλ. Μέλος: **Μαρ. Παπαδόπετρου**

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ Π.Κ.Χ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Τα Νέα του Π. Κ. Χ.
- Ειδήσεις
- Εκδηλώσεις Μαρτίου - Ιουνίου 1993
- Βιβλία που λάβαμε
- Τα Χανιά - Ο τόπος μας
- Νέες Εκδόσεις
- Ελλάδα δεν είναι μόνο τα Χανιά
- Ψήγματα

Τεύχος 8

Χανιά Μάρτιος - Ιούνιος 1993

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ Π.Κ.Χ

Με σχετική αίτησή του, ο Νομάρχης Χανίων και Πρόεδρος του Πνευματικού Κέντρου κ. Αντώνης Γρηγοράκης, παραιτήθηκε του αξιώματός του, εφ' όσον επιθυμεί να πολιτευθεί στο Νομό Ηρακλείου κατά τις προσεχείς εκλογές. Με ευχαριστίες για τη συνεργασία και θερμές ευχές αποχαιρετούμε τον κ. Γρηγοράκη και του ευχόμαστε ευόδωση κάθε επιθυμίας και επιδίωξής του, υγεία και ευτυχία ατομική και οικογενειακή.

Ως νέος Νομάρχης Χανίων τοποθετήθηκε ο κ. Χρήστος Ράπτης, 42 ετών, που κατάγεται από τα Γιάννενα. Είναι πολιτικός Μηχανικός - σπούδασε στο Πανεπιστήμιο της Μπολώνια - και διετέλεσε Αντιπρόεδρος της πρώην ΕΑΣ, Ειδικός Σύμβουλος του Υπουργού Ν. Γκελεστάθης επί Οικουμενικής Κυβερνήσεως και Αντιπρόεδρος ΟΑΣ.

Είναι έγγαμος (η σύζυγός του είναι αρχιτέκτων - μηχανικός, προϊσταμένη της Πολεοδομίας Αθηνών) και έχει δυο κόρες. Καλωσορίζουμε τον κ. Ράπτη με αισθήματα εκτίμησης και εμπιστοσύνης και τη βεβαιότητα ότι, αναλαμβάνοντας στη θέση του Νομάρχη Χανίων, θα έχει πολλά να προσφέρει στον τόπο μας. Και ο ίδιος άλλωστε έδωσε αμέσως δείγματα μεγάλου ενδιαφέροντος τόσο για τα θέματα γενικά του Νομού Χανίων, όσο και του Πνευματικού Κέντρου Χανίων ειδικότερα, του οποίου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, αναλαμβάνει την Προεδρία. Σε πρόσφατη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Π. Κ. Χ. ενημερώθηκε για το ιστορικό και την πορεία του Π. Κ. Χ. από τη Γενική Γραμματέα κ. Ζαχ. Σημανδηράκη, ενώ συζητήθηκαν και τρέχοντα θέματα του Ιδρύματος.

Αναλαμβάνοντας τα καθήκοντά του ο νέος Νομάρχης και Πρόεδρος του Πνευματικού Κέντρου Χανίων, δήλωσε τα εξής:

«Η Κυβέρνηση μου έκανε την εξαιρετική τιμή να μου αναθέσει τη διοίκηση του Νομού Χανίων, ιδιαίτερη πατρίδα του Πρωθυπουργού μας κ. Κων. Μητσοτάκη, δια τούτο θεωρώ τον εαυτό μου, ιδιαίτερα ευτυχή και έχω πλήρη συνείδηση του γεγονότος ότι τάχθηκα εκπρόσωπος της Κυβερνήσεως σε μια περιοχή κατ' εξοχήν ιστορική, με φιλοπρόόδους κατοίκους, οι οποίοι μοχθούν καθημερινά για τον τόπο τους. Παράλληλα με τα υπόλοιπα καθήκοντα μου, αναλαμβάνω την προεδρία του Πνευματικού Κέντρου Χανίων, ενός Ιδρύματος που έχει προγραμματισθεί και σχεδιασθεί να προσφέρει πολλά στα πολιτιστικά πράγματα του τόπου. Το ήδη ανεγειρόμενο κτίριό του, όταν τελειώσει θα αποτελεί όχι μόνο κόσμημα για τα Χανιά, αλλά και δραστήριο πολιτιστικό πυρήνα βελτίωσης του πνευματικού επιπέδου του τόπου. Ήδη το κτίριο με τη φροντίδα και τις προσπάθειες, τόσο του Διοικητικού του Συμβουλίου, όσο και του προϊσταμένου του Υπουργείου Πολιτισμού, βρίσκεται πλέον στο στάδιο της δημοπράτησης της Β φάσης ανέγερσης, που αφορά στις ηλεκτρολογικές και μηχανολογικές εγκαταστάσεις του. Είμαι βέβαιος ότι, κατόπιν και της εκπεφρασμένης επιθυμίας του κ. Πρωθυπουργού, το έργο θα τελειώσει σε σύντομο χρονικό διάστημα και θα αποτελέσει πραγματικά το Κέντρο της πολιτισμικής δραστηριότητας και εξέλιξης των Χανίων. Ήδη το Πνευματικό Κέντρο έχει δώσει δείγματα παρεμβάσεων στα πολιτιστικά πράγματα του τόπου, με τις κατά γενική ομολογία, επιτυχημένες εκδηλώσεις που έχει οργανώσει από το 1990 έως σήμερα. Πόσο μάλλον όταν θα λειτουργήσει το κτίριο του και θα έχει πλέον άνεση στην οργάνωση πολιτιστικών

γεγονότων αλλά και συνεργασία με όλους τους πολιτιστικούς και άλλους φορείς των Χανίων. Η Κρήτη και τα Χανιά ειδικότερα έχουν μεγάλη παράδοση όχι μόνο στους αγώνες για την Ελευθερία γενικά αλλά για την Ελευθερία του Πνεύματος και των Γραμμάτων. Γι' αυτό και αισθάνομαι βαρύνουσα την ευθύνη να ανταποκριθώ στη σκληρή αποστολή μου. Μπορώ όμως να σας διαβεβαιώσω ότι δεν θα φεισθώ κόπων και χρόνου για να το πράξω. Στην προσπάθειά μου αυτή έχω την ανάγκη της συμπαράστασης όλων, την οποία πιστεύω και ελπίζω ότι θα έχω. Ευχαριστώ για το καλωσόρισμα και σας διαβεβαιώνω ότι είμαι έτοιμος να συνεργασθώ με όλους για τη βελτίωση και ανάπτυξη του ιστορικού τόπου των Χανίων. Αποστέλλω θερμό χαιρετισμό προς όλους και ιδιαίτερα προς τους πολιτιστικούς φορείς του Νομού και ελπίζω σύντομα να μου δοθεί η ευκαιρία να συνεργασθούμε μέσω του πνευματικού Κέντρου Χανίων».

Αίσιο τέλος είχαν οι προσπάθειες του Διοικητικού Συμβουλίου του Πνευματικού Κέντρου Χανίων που είχαν αρχίσει επί προεδρίας Αντώνη Νάτσικα και είχαν σκοπό τη διασφάλιση στο διηνεκές των κτημάτων του Κέντρου. Συγκεκριμένα είχε προωθηθεί σχετικό σχέδιο νόμου και πρόσφατα ψηφίσθηκε στη Βουλή ο Νόμος 2145/1993 του οποίου το άρθρο 47 αφορά στην κτηματική περιουσία του Π. Κ. Χ. Βάσει αυτού όλες οι διατάξεις που αφορούν στα δημόσια κτήματα διέπουν πλέον και τα κτήματα του Πνευματικού Κέντρου Χανίων και επομένως δεν υφίσταται καμμία περίπτωση χρησιμικτησίας λόγω καταπάτησης των κτημάτων.

ΨΗΓΜΑΤΑ

Τα έργα του Τσέχου συγγραφέα, παρά τις ευμενείς κριτικές που έχουν πάρει, δεν είναι ιδιαίτερα γνωστά στην Ελλάδα. Πιο γνωστό έργο του είναι «Η δίκη» το οποίο άρχισε να γράφει το 1912 αλλά το μισοτελείωσε το 1915.

Ο μεγάλος Ελβετός φιλόanthρωπος **Ερρίκος Ντυνάν** που είναι ο ιδρυτής του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού, γεννήθηκε στις 8 Μαΐου 1828 και πέθανε στις 30 Οκτωβρίου 1910, σε ηλικία 82 ετών. Η αρχική ιδέα για το μεγαλόπνοο έργο του, ξεκίνησε από την τραγωδία των νεκρών και πληγωμένων στρατιωτών, στον πόλεμο ανάμεσα στο **Ναπολέοντα Βοναπάρτη** και τον αυστριακό Στρατό (1859). Ο **Ντυνάν** δρέθηκε τυχαία κοντά στο σημείο όπου έγινε η μάχη του Σολφερίνο και πήρε μέρος ο ίδιος στις ενέργειες για την περίθαλψη των τραυματιών. Το 1962 δημοσίευσε το πολύκροτο βιβλίο του, «αναμνήσεις από το Σολφερίνο» στο οποίο μεταξύ άλλων, ανέφερε με έμφαση ότι πρέπει να δημιουργηθούν καλύτερες υπηρεσίες περίθαλψης των τραυματιών του πολέμου. Το βιβλίο αυτό είχε μεγάλη απήχηση και έγινε η απαρχή της οργάνωσης του Ερυθρού Σταυρού, ο οποίος ιδρύθηκε το 1864. Ο **Ντυνάν** για την πρωτοβουλία του αυτή, τιμήθηκε πρώτος αυτός με το Βραβείο Νόμπελ, το 1901.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Με σχετική απόφαση του κ. Νομάρχη Χανίων συγκροτήθηκε η Νομαρχιακή Επιτροπή για θέματα Νεοελληνικού Λαϊκού Πολιτισμού, παραρτήματος της Κεντρικής Συντονιστικής Επιτροπής της Αθήνας.

Τη Νομαρχιακή Επιτροπή αποτελούν:

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Κυδωνίας και Αποκορώνου κ. Ειρηναίος, ο κ. Σταμ. Αποστολάκης ως εκπρόσωπος της Ιεράς Μητροπόλεως Κισάμου και Σελίνου, η κ. Μαρία Βλαζάκη, προϊσταμένη ΚΕ΄ Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Χανίων, η κ. Ζαχαρένια Σημανδηράκη, προϊσταμένη του Ιστορικού Αρχείου Κρήτης, ο κ. Μάρκος Ανδρουλάκης Δ/ντής 5ου Δ. Σχ. Χανίων, ως εκπρόσωπος της Α/θμιας Εκπαίδευσης Χανίων και ο κ. Κώστας Μουτζούρης φιλόλογος Κλασικού Λυκείου, ως εκπρόσωπος της Β/θμιας Εκπαίδευσης Χανίων. Της Επιτροπής προεδρεύει ο κ. Νομάρχης Χανίων και ως γραμματέας της ορίσθηκε ο κ. Δημ. Ξανθουδάκης, προϊστάμενος Τμήματος Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων της Νομαρχίας Χανίων.

Σκοπός της Επιτροπής είναι η συνεργασία με τα όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για,

α) τη συγκέντρωση, διάσωση και διαφύλαξη του πρωτογενούς υλικού (προφορική παράδοση) του παραδοσιακού Πολιτισμού (Θρύλοι, ήθη, έθιμα, δοξασίες, παροιμίες, παραδόσεις, στοιχεία λαϊκής λατρείας, λαϊκής τέχνης, καταγραφή τοπικών διαλέκτων).

β) Για την ευρύτερη και πληρέστερη γνωστοποίηση του υλικού προς επιστημονική αξιοποίησή του από Έλληνες ερευνητές, καθηγητές κ. λ. π.

γ) Για την καταγραφή, επισήμανση και φωτογράφιση αντικειμένων λαϊκής τέχνης (έπιπλα, οικιακά σκεύη, κεντήματα, ξυλόγλυπτα, γεωργικά, ποιμενικά, αμπελουργικά, ελαιοκομικά εργαλεία κ. λ. π.).

δ) Για τη συλλογή ιστορικών δεδομένων και δικαιопρακτικών εγγράφων (προικοσύμφωνα, πωλητήρια, χάρτες, κ. λ. π.).

Τα μέλη της επιτροπής θα συνεργασθούν με εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Τοπικών μέσων μαζικής ενημέρωσης και άτομα που έχουν ασχοληθεί με το θέμα και επιθυμούν εθελοντικά να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους.

Την πλούσια και αξιόλογη βιβλιοθήκη του, η οποία περιλαμβάνει περίπου 1150 τόμους κυρίως ιστορικού περιεχομένου, προσέφερε στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων ο συμπολίτης μας κ. Γιάννης Μ. Χιωτάκης, ταξίαρχος ε. α. Για τη σημαντική αυτή προσφορά, το Δημοτικό Συμβούλιο Χανίων, με ομόφωνη απόφασή του, εκφράζει τις θερμές ευχαριστίες και την εκτίμησή του στο διακεκριμένο συμπολίτη μας, επισημαίνοντας ακόμη ότι η Δημοτική Αρχή επιφυλάσσεται να προδίδει σε κάθε άλλη πρόσφορη κατά τη γνώμη της ενέργεια για να αποδώσει και έμπρακτα στον κ. Γιάννη

Μ. Χιωτάκη την τιμή που του οφείλεται για την άξια παραδειγματισμού ενέργειά του.

Στις αποθήκες της Εφορείας Κλασικών Αρχαιοτήτων στο Ρέθυμνο μεταφέρθηκε το πιθάρι που είχε βρεθεί στις 19 Μαΐου κατά τη διάρκεια εκσκαφής για τη διάνοξη κοινοτικού δρόμου στο Κρουνέρι Μυλοποτάμου. Το πιθάρι έχει ύψος 1.40, φέρει 8 αφτιά και 9 ζώνες. Οι αρχαιολόγοι καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι το πιθάρι ανήκει στη μινωική περίοδο και είναι το πρώτο αρχαιολογικό εύρημα που εντοπίζεται στην περιοχή Κρουνερίου.

Από το Υπουργείο Πολιτισμού ανακοινώθηκε ότι στους Κουννάδους Πεδιάδος Ηρακλείου δρέθηκαν πρόσφατα κατά τη διάρκεια άρωσης αγρών μια λίθινη πλάκα με επιγραφή των αρχαϊκών χρόνων και κεραμική των γεωμετρικών και ρωμαϊκών χρόνων. Στην περιοχή σώζονται τα ερείπια σημαντικής πόλης των ελληνορωμαϊκών χρόνων που ταυτίζεται με την αρχαία Ελτύνα ή Ελτύνια. Η σπουδαιότητα του χώρου δεβαιώνεται από τα κατά καιρούς τυχαία ευρήματα (επιγραφές, ειδώλια, κεραμική, κιονόκρανο κ. α.) και τα αρχαία κτίρια διαφόρων εποχών (γεωμετρικής - αρχαϊκής ελληνιστικής - ρωμαϊκής) που έχουν από παλιά εντοπιστεί και καταλαμβάνουν μια εκτεταμένη περιοχή. Σε αγρό της περιοχής Κουννάδων ανασκάφηκε ένας σημαντικός μεγάλος θολωτός τάφος των πρωτογεωμετρικών - γεωμετρικών χρόνων (9ος - 8ος π. Χ.), ιδιαίτερα καλοκτισμένος με πλακόστρωτο δάπεδο και είσοδο με πυρολιθικές παραστάδες η οποία έκλεινε με μια μεγάλη μονολιθική πλάκα που δρέθηκε στη θέση της. Εκτός από τα αγγεία στο θολωτό τάφο δρέθηκαν ακόμη κομμάτια από σιδερένια όπλα και οβελούς (σουδλές). Η ΚΓ' Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηρακλείου σχεδιάζει τη συνέχιση των ανασκαφών στους αγρούς ενώ συγχρόνως ασκεί προληπτικά αρχαιολογικό έλεγχο στην ευρύτερη περιοχή των Κουννάδων.

Συνεχίζονται και αυτό το καλοκαίρι οι Κατασκηνώσεις Εργασίας στο ΕΥΡΩ-ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΑΣ.

Οι κατασκηνωτικές περιόδοι είναι:

19 Ιουνίου - 10 Ιουλίου 1993

10 Ιουλίου - 24 Ιουλίου 1993

24 Ιουλίου - 14 Αυγούστου 1993

14 Αυγούστου - 4 Σεπτεμβρίου 1993.

Θα συμμετάσχουν νέοι και νέες άνω των 17 ετών από χώρες της Ευρώπης και της Μεσογείου στο πνεύμα που επί χρόνια τώρα καλλιεργεί η Μητρόπολη Κισάμου και Σελίνου για προσέγγιση, ειρήνη, και φιλία μεταξύ των νέων της χώρας μας και του ευρύτερου περιγύρου της. Νέοι και νέες της Κρήτης που θα ήθελαν να συμμετάσχουν σε μια από τις παραπάνω Κατασκηνώσεις παρακαλούνται να επικοινωνήσουν με την Ορθόδοξο Ακαδημία Κρήτης (τηλ. 0824-22245).

Γίνεται γνωστό στους ενδιαφερόμενους ότι ο Καλλιτεχνικός Όμιλος «Ο Αποκόρωνας» αρχίζει νέα σειρά μαθημάτων κρητικών χορών από έμπειρο χοροδιδάσκαλο. Τα μαθήματα χορού γίνονται κάθε Πέμπτη και Παρασκευή 7.30 - 10 μ.μ. για μικρούς και μεγάλους στην αίθουσα του Ομίλου Καραϊσκάκη 84 (έναντι Πυροσβεστικής). Πληροφορίες στα τηλέφωνα 26326 και 74457 (κ. Γ. Ζουλάκη).

Από το Δήμο Χανίων ανακοινώθηκε ότι συνεχίζονται οι εγγραφές για αγόρια και κορίτσια ηλικίας από 8 έως 15 ετών για να παρακολουθήσουν δωρεάν μαθήματα θεωρίας μουσικής και πνευστών οργάνων από τη Φιλαρμονική.

Παράλληλα έχουν αρχίσει δωρεάν μαθήματα Εκπαίδευσης για μαζορέτες, για κορίτσια ηλικίας 9 - 13 ετών (Παιδικό Τμήμα) και 14 - 18 ετών (εφηβικό τμήμα).

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνείτε με τα Γραφεία της Φιλαρμονικής του Δήμου, στη Δ/ση οδός Θεσσαλονίκης και Κύπρου γωνία, τηλέφωνο 57497 από Δευτέρα έως και Παρασκευή και από ώρα 18.00 μ.μ. έως 21.00 μ.μ.

Τις πρώτες αφηγήσεις δετεράνων της Μάχης της Κρήτης κατέγραψε η Οργανωτική Επιτροπή, μετά την απόφασή της να συγκεντρώσει από Έλληνες και ξένους μαχητές, τις μαρτυρίες τους από τα πολεμικά γεγονότα του Μαΐου του 41 και της Αντίστασης κατά των Γερμανών. Όπως είναι γνωστό, με απόφαση του Νομάρχη κ. Αντώνη Γρηγοράκη, συγκροτήθηκε μία υποεπιτροπή που την αποτελούν οι Μ. Ανδριανάκης, Νομαρχιακός Σύμβουλος, Κ. Μουτζούρης, Πρόεδρος του Συλλόγου Φιλολόγων, Ζαχαρένια Σημανδηράκη προϊσταμένη του Ιστορικού Αρχείου Κρήτης και Δημ. Ξανθουδάκης πρ/νος του Τμήματος Δημοσίων Σχέσεων της Νομαρχίας, η οποία θα προδίδει στην καταγραφή των μαρτυριών, που στη συνέχεια θα αξιολογηθούν και θα αποτελέσουν πολύτιμο υλικό για το Μουσείο της Μάχης της Κρήτης.

Έτσι, στις 24 και 26 Μαΐου και χθες τα μέλη της υποεπιτροπής Ζ. Σημανδηράκη και Δ. Ξανθουδάκης, μετά από σχετική συνεννόηση με την Πρεσβεία της Μεγάλης Βρετανίας, πήγαν στο ξενοδοχείο Χανδρής, στο Μάλεμε, όπου διέμεναν Βρετανοί δετεράνοι και διντεοσκοπήσαν τις μαρτυρίες τους. Με μεγάλη συγκίνηση οι Βρετανοί μαχητές ξαναθυμήθηκαν και περιέγραψαν τις φοβερές στιγμές που έζησαν στη διάρκεια των επιχειρήσεων στην Κρήτη.

Πραγματοποιήθηκε στα Χανιά το 3ο Διεθνές Δεκαπενθήμερο Μαριονέτας που οργανώθηκε στην Κρήτη και στο οποίο πήραν μέρος 13 χώρες. Χωρίς κερδοσκοπικό χαρακτήρα οι εκδηλώσεις του 15νθήμερου στόχευαν να καλύψουν μέρος εξόδων των 92 καλλιτεχνών διεθνούς φήμης από ΗΠΑ, Ρωσία, Σουηδία, Ιταλία, Γαλλία, Αγγλία, Ισπανία, Βουλγαρία, Πολωνία, Τσεχία, Βέλγιο και Ολλανδία.

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του παραδοσιακού συλλόγου Νέας Κυδωνίας «Ο Γκίγκιλος» που προέκυψε από τις εκλογές που έγιναν στις 7 Απριλίου, συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος - έφορος χορευτικού: Χρήστος Νταντής, αντιπρόεδρος - έφορος χορωδίας: Ευάγγελος Νταγκουνάκης, γενικός γραμματέας: Νίκος Ψαρουδάκης, ειδικός γραμματέας: Ματ. Μαρινάκης, ταμίας: Στυλιανός Ρουσκέτος, βοηθός ταμίας: Εμμ. Μανιουδάκης, υπεύθυνοι υλικού: Ρούλα Αγγανά, Δημ. Βλαχάκης και Κων. Τζουβαδάκης.

Η γενική συνέλευση του Συνδέσμου Ιεροψαλτών Χανίων, της 21-2-93 ανέδειξε νέο Δ.Σ. και εκλεγτική Επιτροπή, οι συνθέσεις των οποίων έχουν πως εξής: Νικόλαος Πιακής Πρόεδρος, Ιωάννης Μοσχονάς αντιπρόεδρος, Βασίλειος Μαλακέλης γενικός γραμματέας, Παναγιώτης Δούκας ταμίας, Νικόλαος Βουρλιώτης έφορος, Ζαφείρης Καριοφύλλης μέλος και Κωνσταντίνος Ορφανουδάκης μέλος.

Για την Εξελεγκτική Επιτροπή: Αντώνιος Κωνστανταράκης, Ιωάννης Παΐζης και Χαράλαμπος Τζινευράκης.

Ο Παγκρήτιος Σύλλογος Φίλων Κρητικής Λαϊκής Παράδοσης κάνει γνωστόν ότι ανοίγει παράρτημα εκμάθησης χορού για αρχάριους, με χοροδιδάσκαλο τον Παντελή Δημοτάκη, στην οδό Αγίου Παντελεήμονα 14 (έναντι δημαρχείου Σούδας). Εγγραφές θα γίνονται κάθε Κυριακή από 11.00 - 13.00 στην προαναφερθείσα αίθουσα. Επίσης γίνεται γνωστόν ότι στην κεντρική αίθουσα του συλλόγου, στην οδό Μελετίου Μεταξάκη 23 στα Χανιά, θα λειτουργήσει νέο τμήμα για αρχάριους. Για περισσότερες πληροφορίες στα τηλέφωνα 91085 - 81096 απογευματινές ώρες.

Σήμα κινδύνου εκπέμπουν τα ενετικά τείχη του Ηρακλείου Κρήτης. Απειλούνται με καταστροφή, αλλά ο δήμος δεν επεμβαίνει για να αντιμετωπίσει την κατάσταση. Πάνω στα τείχη υπάρχουν, δύο ποδοσφαιρικά γήπεδα και ένα δημοτικό πάρκινγκ, ενώ στη ρίζα των τειχών υπάρχουν άλλα δύο ποδοσφαιρικά γήπεδα και οι τεχνικές υπηρεσίες του δήμου. Οι αιτίες απειλής εντοπίζονται ακόμη στην ηλικία των τειχών, που φθάνει τους 4 αιώνες, η διάβρωσή τους από τη βροχή και οι αρνητικές παρεμβάσεις ιδιωτών που κτίζουν ανεξέλεγκτα σε τμήματά τους. Τους κινδύνους επισημαίνει η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών χωρίς, όμως, αποτέλεσμα.

Άρχισαν οι εργασίες μιας ακόμα σωστικής ανασκαφής στην Αργυρούπολη Ρεθύμνης. Πρόκειται για μια δοκιμαστική τομή που φέρνει στο φως αρχιτεκτονικά λείψανα της Ρωμαϊκής περιόδου. Υπεύθυνη της ανασκαφής που γίνεται στα πλαίσια του προγράμματος της ΚΕ΄ Εφορίας Αρχαιοτήτων είναι η κ. Ειρήνη Γαβριλάκη. Οι ανασκαφικές εργασίες στη Αργυρούπολη γίνονται συστηματικά από το 1985 μέχρι σήμερα. Από τις εργασίες αυτές έχουν εντοπιστεί αρχιτεκτονικά λείψανα της πρώιμης και ύστερης Ρωμαϊκής περιόδου.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ αρχαιολογικά ευρήματα έφερε στο φως η σκαπάνη στην Κίσαμο Χανίων. Σε ιδιωτικό οικόπεδο ανακαλύφθηκε ψηφιδωτό δάπεδο που απεικονίζει τον Ορφέα να παίζει λύρα και το νεογέννητο Αχιλλέα στο πρώτο λουτρό του. Κατά τις ανασκαφές εξάλλου για την εγκατάσταση του δικτύου αποχέτευσης αποκαλύφθηκε τμήμα κεντρικού πλακόστρωτου δρόμου της αρχαίας πόλης, εύρημα σημαντικό για τη μελέτη της πολεοδομίας της αρχαίας πόλης.

Η ανάπτυξη και η διάδοση της καλλιτεχνικής δημιουργίας και της παράδοσης η ιστορική κοινωνική έρευνα του πολιτιστικού πεδίου, η ανάπτυξη μέσω μαζικής ενημέρωσης και πληροφόρησης καθώς και η δημιουργία χώρων επικοινωνίας - διαλόγου και προβληματισμού είναι οι στόχοι του νεοσύστατου Χανιώτικου πολιτισμικού συλλόγου «ΝΟΤΟΣ» που μέσα από μια συνέντευξη τύπου έκανε την «παρθενική» του εμφάνιση. Σε σύντομη αναφορά του ο πρόεδρος του Δ.Σ. του Συνεταιρισμού κ. Ανδρέας Χιωτάκης μίλησε για τον προγραμματισμό των πολιτιστικών πρωτοβουλιών για τη φετινή θερινή περίοδο. Μεταξύ άλλων είπε: «Ο Νότος τον οποίο αποτελούν 29 άνθρωποι θα προσπαθήσει μετά από διάφορες εκδηλώσεις να αναδείξει τα γόνιμα στοιχεία της παράδοσης, να ενεργοποιήσει τα εθνικά μας αντανакλαστικά και ταυτόχρονα να προβάλλει μέσα από σύγχρονες μεθόδους τις αξίες της

ευθύνης για τον τόπο της αξιοπρέπειας της αλληλεγγύης και του δικαίου. Ο Νότος» «κατέληξε ο κ. Χιωτάκης» «φιλοδοξεί να παίξει σημαντικό ρόλο στην γενικότερη προσπάθεια πολιτισμικής ανάπτυξης του τόπου και στην προσπάθεια του αυτή θα συνεργαστεί με όλους τους φορείς ούτως ώστε να αναδειχθεί μια συνολική προσπάθεια πολιτισμικής ανάπτυξης».

Ένα ντοκυμάντέρ στα αγγλικά με θέμα την Κρήτη θα γυρίσει ο σκηνοθέτης Φώτης Κωνσταντινίδης. Τίτλος του: «I am a Cretan» («Είμαι Κρητικός»). Η ιστορία του αναφέρεται στο ταξίδι ενός Ελληνοαμερικάνου αρχιτέκτονα στην Κρήτη, την οποία είχε γνωρίσει στις διηγήσεις που του έκανε ο Κρητικός παππούς του. Γυρίζοντας στα Χανιά, στην Κνωσσό και σ' άλλες περιοχές, θα βρει σιγά-σιγά τις καταβολές του και θα γίνει ένα με τους Κρητικούς στις γιορτές, στα τραγούδια και στους χορούς τους.

Οι Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, παρουσίασαν στο Ηράκλειο τα νέα βιβλία: -Μιγαδικές συναρτήσεις και εφαρμογές» των Τσολtz και Μπράουν, σε μετάφραση και επιμέλεια Δημήτρη Καραγιαννάκη. -«Εξαργυρώνοντας το κείμενο» μια εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας του Τζέρεμι Χότον. -και «Αρχαιολογία και πολιτική» 2ος τόμος, που διαπραγματεύεται την ανασκαφή του Ναού της Αρτέμιδος.

Συνήλθε σε συνεδρίαση το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Φιλολογικού Συλλόγου «Χρυσόστομος» που εξελέγη κατά τις αρχαιρεσίες της 20ής Απριλίου 1993 και συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος: Αντώνης Πετρουλάκης

Αντιπρόεδρος: Γιάννης Μαρκουλάκης

Γεν. Γραμματέας: Ζαχαρένια Σημανδηράκη

Ταμίας: Γιάννης Κουμής

Μέλη: Χριστίνα Κατσαφράκη, Μαρία Βιολάκη, Βαγγέλης Μπούρμπος.

Για πρώτη φορά φέτος, ο Δήμος Νέας Κυδωνίας εξέδωσε το ετήσιο λεύκωμα που φέρει τον τίτλο «Νέα Κυδωνία». Τα κείμενα του λευκώματος αφορούν στη Μάχη της Κρήτης, προβάλλοντας ιδιαίτερα την προσφορά της ευρύτερης περιοχής Νέας Κυδωνίας στην ιστορία, τη ζωή και τον πολιτισμό του τόπου. Το λεύκωμα που έχει εκδοθεί σε 2500 αντίτυπα, διατίθεται από το Δήμο Νέας Κυδωνίας, ενώ υπάρχει η σκέψη από πλευράς Δήμου να διατεθούν ορισμένα αντίτυπα σε βιβλιοπωλεία για την κάλυψη των δαπανών εκδόσεώς του.

Πίστωση 4 εκατομμυρίων δραχμών για την επισκευή του κτιρίου του Στρατηγείου του Ελευθερίου Βενιζέλου στο Θέρισσο διέθεσε το Υπουργείο Εσωτερικών. Η σχετική απόφαση του Υπουργείου Εσωτερικών κ. Κεφαλογιάννη κοινοποιήθηκε στη Νομαρχία Χανίων και μετά από αυτό ο Νομάρχης έδωσε εντολή προς την ΤΥΔΚ για την επίτευξη των σχετικών διαδικασιών εκτέλεσης των εργασιών επισκευής του Μουσείου.

Τη δημιουργία Πολιτιστικού Κέντρου στην Κρήτη (στο Αρκάδι) όπου θα μπορούν να μεταβαίνουν και να δημιουργούν Αυστριακοί καλλιτέχνες, εξέτασε

ομάδα Αυστριακών πολιτικών, δημοσιογράφων και πολιτικών παραγόντων που επισκέφθηκαν την Κρήτη από 31/5 έως και 6/6. Η δημιουργία αυτής της ομάδας επιτεύχθηκε μετά την προβολή στην Αυστριακή Τηλεόραση της ταινίας που ετοίμασε το 1990 για την Κρήτη ο σκηνοθέτης Δρ. W. Fink. Η ταινία αυτή είχε χρηματοδοτηθεί από τον ΕΟΤ με μέριμνα του τότε αρμοδίου Υπουργού κ. Γ. Κεφαλογιάννη. Ο κ. Κεφαλογιάννης είχε μάλιστα μεριμνήσει για την παραμονή του συνεργείου της Αυστριακής Τηλεόρασης στην Κρήτη και στη Χίο.

«Σαράντα εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων της Εκπαίδευσης αποφάσισαν να ιδρύσουν στα Χανιά «ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και υπέγραψαν την παρακάτω διακήρυξη:

«Η σκέψη για τη δημιουργία μιας Εκπαιδευτικής Εταιρείας ξεκίνησε από μια ομάδα εκπαιδευτικών από όλες τις βαθμίδες που θέλησαν να εκφράσουν με ένα τρόπο περισσότερο αποτελεσματικό την αγωνία τους για τα εκπαιδευτικά πράγματα της χώρας μας. Στόχος της Εταιρείας είναι να κάνει μια ουσιαστική παρέμβαση σε θέματα εκπαιδευτικά, επιστημονικά και πολιτιστικά που θα οδηγήσει στην ενεργοποίηση και αξιοποίηση του υπάρχοντος εκπαιδευτικού μας συστήματος και στην επεξεργασία και πρόταση λύσεων. Απευθυνόμαστε σε όλους τους εκπαιδευτικούς που συμμερίζονται τους παραπάνω προβληματισμούς, ανεξάρτητα από τη βαθμίδα στην οποία ανήκουν (Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια, Τριτοβάθμια) και την ιδιότητά τους (εν ενεργεία, αδιόριστοι, συνταξιούχοι) και τους καλούμε να πλαισιώσουν την Εταιρεία».

Ενίσχυση ύψους ενός εκατομμυρίου δραχμών ζητά με επιστολή της η Κοινότητα Χαιρεθιανών Κισάμου από την υπουργό Πολιτισμού κ. Ντόρα Μπακογιάννη, προκειμένου να ενισχυθεί το πολιτιστικό πρόγραμμα του έτους 1993. Όπως επισημαίνεται στην επιστολή το πρόγραμμα αυτό προβλέπει μουσικοχορευτικές εκδηλώσεις στο χωριό, μνημόσυνα και αναφορά πεσόντων, ομιλίες (λαϊκά μαθήματα) σχετικά με την λαϊκή παράδοση, έκδοση βιβλίου σχετικό με την παράδοση και τον πολιτισμό των Χαιρεθιανών και τέλος εγκαίνια πολιτιστικής αίθουσας στο πρώην Δημοτικό Σχολείο του χωριού. «Η Κοινότητα Χαιρεθιανών», συνεχίζει η επιστολή, «αδρανοποιήθηκε στον πολιτιστικό τομέα τα 2 τελευταία χρόνια εξαιτίας οικονομικής δυσχέρειας ενώ τα 8 προηγούμενα χρόνια κτίσθηκαν μνημεία πεσόντων στους αγώνες της πατρίδας καθώς και μνημεία φωτεινών προσωπικοτήτων που σημάδεψαν θετικά την ιστορία και τον πολιτισμό του τόπου. Επίσης προήγαγε την μουσική, τους χορούς, τα γράμματα και τις τέχνες στα πλαίσια των δυνατοτήτων του χωριού που αριθμεί 150 κατοίκους».

Το νέο Δ. Σ. του Συλλόγου «Ο Χάρχαλης» που προέκυψε από τις αρχαιρεσίες της 20ης Ιουνίου 1993 έχει ως εξής: Πρόεδρος: Γιώργος Μπομπολάκης. Αντιπρόεδρος: Μιλτιάδης Γιατρουδάκης. Γραμματέας: Βαρδής Μανιμανάκης. Ταμίας: Πάυλος Πολυράκης. Μέλη: Μιχάλης Κουνέλης, Σταύρος Καντηλιεράκης και Εμμανουήλ Μανιουδάκης.

Ο Δήμος Χανίων ανακοινώνει προς κάθε ενδιαφερόμενο ότι το Υπουργείο Πολιτισμού προκηρύσσει διαγωνισμό για την προετοιμασία και συγγραφή «Πολιτι-

στικού Οδηγού» για το Νομό Χανίων. Ο Οδηγός αυτός θα αποτελέσει τη βάση για την έκδοση στην ελληνική και σε ξένες γλώσσες από το Υπουργείο Πολιτισμού Πολιτιστικών Οδηγών για όλους τους Νομούς της χώρας με στόχο την καλύτερη ενημέρωση των επισκεπτών και την προβολή των πολιτιστικών αξιών της πατρίδας μας.

Στο διαγωνισμό μπορούν να λάβουν μέρος φυσικά πρόσωπα που έχουν ελληνική υπηκοότητα και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα καθώς και ομάδες μαθητών. Οι εργασίες, που δεν πρέπει να υπερβαίνουν τις τριάντα (30) σελίδες πρέπει να υποβληθούν από τις 29/11/93 μέχρι και τις 3/12/93 στο Δημαρχείο Χανίων. Στη συνέχεια θα εκτιμηθούν από 5μελή επιτροπή που θα συσταθεί με απόφαση του Νομάρχη για την ανάδειξη της καλύτερης εργασίας. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στο Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων του Δήμου για περισσότερες πληροφορίες και λεπτομέρειες σχετικά με το περιεχόμενο των εργασιών και τη διεξαγωγή του διαγωνισμού.

Στο Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Κρήτης άρχισαν οι πρόδες του έργου του Ιωάννη Κονδυλάκη «Ο ΠΑΤΟΥΧΑΣ». Το έργο ανεβαίνει σε διασκευή και σκηνοθεσία Δημήτρη Έξαρχου σκηνικά - κοστούμια Μιχάλη Σδούγκου και φωτισμούς Γιάννη Μαθιόπουλου. Τη μουσική γράφει ειδικά για την παράσταση ο Αντώνης Ξυλούρης ή Ψαραντώνης και θα την αποδίδει συμμετέχοντας και ο ίδιος στην παράσταση.

Το μυθιστόρημα του Ιωάννη Κονδυλάκη «Ο ΠΑΤΟΥΧΑΣ» που θεωρείται πια ένα κλασικό έργο της λογοτεχνίας μας διασκευάστηκε και παραστάθηκε στη θεατρική σκηνή τρεις φορές. Η πρώτη θεατρική διασκευή έγινε το 1931 από τον Άρη Χατζιδάκη και τον ίδιο χρόνο παίχτηκε στο Ηράκλειο από το θίασο Βασίλη Λογοθετίδη και Γεωργίας Βασιλειάδου.

Οι πρόδες του «Πατούχα» ξεκίνησαν στα Χανιά με ένα θίασο που αποτελείται από 16 ηθοποιούς. Τον ρόλο του Πατούχα ερμηνεύει ο Θανάσης Παγώνης και στο θίασο συμμετέχουν επίσης οι ηθοποιοί: Ελπίδα Μπραουδάκη, Ρέα Χαλκιαδάκη, Στράτος Χρήστου, Κατερίνα Διδασκάλου, Στάθης Βότος, Σπύρος Σαραφιανός, Αντώνης Κουτσελίνης, Βασίλης Γκούστης, Εμμανουέλα Αλεξίου, Μιχάλης Έλληνας, Νίκος Ντούπης, Μελίσσα Στοήλη, Αλεξάνδρα Παρασχάκη, Μάνος Μανιάς, Νίκος Σκλαδάκης.

Πάνω από ένα εκατομμύριο τουρίστες επισκέφτηκαν πέρυσι τους αρχαιολογικούς χώρους του Νομού Ηρακλείου και το Αρχαιολογικό Μουσείο της πόλης. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, επισκέφτηκαν την Κνωσό 694.500 άτομα, το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου 379.000, τη Φαιστό 128.600 άτομα, τη Γόρτυνα 74.330, την Αγία Τριάδα 16.380 και την Τυλισσό 3.400 επισκέπτες. Στο μουσείο Ηρακλείου τον τελευταίο καιρό γίνονται έργα για τον εκσυγχρονισμό του, όπως η τοποθέτηση κλιματισμού, το σύστημα συναγερμού, η γενική επισκευή του κτιρίου, η τοποθέτηση πυρανίχνευσης και πυρασφάλειας, ενώ δημιουργήθηκε και διβλιοθήκη.

Με νέα θεατρικά σχήματα, τα καλύτερα της χώρας, θα εμπλουτισθεί το πρόγραμμα της φετινής διοργάνωσης του Αναγεννησιακού Φεστιβάλ Ρεθύμνου. Αν και το πλήρες πρόγραμμα το οποίο έχει ήδη καταρτισθεί θα ανακοινωθεί αργότερα στη

διάρκεια συνέντευξης Τύπου πληροφορίες αναφέρουν ότι οι εκδηλώσεις του φεστιβάλ θα είναι ποιοτικά ανώτερες και πλουσιότερες των προηγούμενων διοργανώσεων. Έτσι θεωρείται σίγουρη η συμμετοχή του Εθνικού Θεάτρου και του Θεάτρου Τέχνης του Καρόλου Κουν. Οι εκδηλώσεις του Αναγεννησιακού Φεστιβάλ θα αρχίσουν την 1η Αυγούστου και θα ολοκληρωθούν στις 10 Σεπτεμβρίου.

Δύο ανασκαφές στην Κρήτη πραγματοποίησε πέρυσι η Ελληνική Αρχαιολογική Εταιρεία όπως ανακοίνωσε ο γενικός γραμματέας Βασίλης Πετράκος, κάνοντας τον απολογισμό δραστηριοτήτων του Ιδρύματος. Στη Σύμη Βιάννου η Αγγελική Λεμπέση συνέχισε την έρευνα στο Ιερό του Ερμή και της Αφροδίτης. Ήρθαν στο φως πολλά στοιχεία για τη διαχρονική ανάπτυξη του ναού από το 1600 ως τον 6ο μ.Χ. αι. Στη Βασιλική της Ιεράπετρας ο Αντ. Ζώης συνέχισε την έρευνα του σε διάφορα δωμάτια του Δυτικού Σπιτιού και αλλού. Έγινε και η πρώτη απόπειρα που προγραμματιζόταν από χρόνια, καλύτερης μελέτης των ρωμαϊκών καταλοίπων του Κεφαλιού με τη διενέργεια τομής στο ευρύχωρο Δυτικό Πλάτωμα. Στο περιθώριο των εργασιών της αποστολής πιστοποιήθηκαν σημαντικές αρχαιότητες της ευρύτερης περιοχής της Βασιλικής και άλλων σημείων της Ανατολικής Κρήτης (μια μινωϊκή αγρέπαιλη στην Ασάρη και μεγάλο ελληνιστικό κτίριο στο Νησί Καλού Χωριού).

Επέστρεψε το Σάββατο, 12 Ιουνίου, η Χανιώτικη Ομάδα που εκπροσώπησε την Ελλάδα για πρώτη φορά στη φετινή πανευρωπαϊκή διοργάνωση «Παιχνίδια Χωρίς Σύνορα 1993». Η παρουσία και εμφάνιση της ομάδας της πόλης μας τόσο στους αγωνιστικούς χώρους, όσο και σε όλες τις άλλες εκδηλώσεις ήταν - κατά γενική ομολογία - άψογη και απέσπασε θετικότατα σχόλια από τους οικοδεσπότες, τους συναθλητές και συνοδούς των άλλων ευρωπαϊκών πόλεων. Η προπόνηση, ετοιμότητα, ευστροφία, οι άλλες δεξιότητες αλλά κυρίως το μεράκι των μελών της Ομάδας των Χανίων είχαν ως αποτέλεσμα να αποσπάσουν τα Χανιά στα 8 αγωνίσματα μια πρώτη θέση και δυο δεύτερες συγκεντρώνοντας τελικά πολύ υψηλή βαθμολογία. Είναι χαρακτηριστικό ότι κατά τις εκτιμήσεις της συνδιοργανώτριας ΕΡΤ, που παρακολουθεί τη διοργάνωση αυτή από την έναρξη της, η Χανιώτικη Ομάδα έχει μεγάλες πιθανότητες να συμμετάσχει στην τελική διοργάνωση, που θα γίνει στην Τσεχία στις 22 Αυγούστου 1993. Ο δήμαρχος Χανίων κ. Γεώργιος Τζανακάκης, πέρα από τα συγχαρητήριά του προς τα μέλη, τους προπονητές και τους συνοδούς της Ομάδας της πόλης για την άριστη απόδοσή τους, εκφράζει και τις ευχαριστίες του προς τους Ιταλούς οικοδεσπότες των φετινών αγώνων, τα ραδιοτηλεοπτικά δίκτυα και όλους τους υπεύθυνους για την πράγματι άψογη διοργάνωσή τους. Η προβολή των μαγνητοταινιών από την τηλεόραση της ΕΡΤ θα γίνεται από την 1η Ιουλίου 1993 και κάθε Πέμπτη στις 9.30 μ.μ.

Σπηλαιολογική Ημερίδα πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 5 Ιουνίου στα πλαίσια του σπηλαιολογικού σεμιναρίου που άρχισε και θα διαρκέσει ολόκληρο το καλοκαίρι στο Ρέθυμνο. Η ημερίδα περιελάμβανε ξενάγηση στο σπήλαιο του Γερανίου Ρεθύμνου και επίδειξη αναρρίχησης και στην αίθουσα του λυκείου των Ελληνίδων προβολή διαφανειών από τα σπήλαια της Κρήτης. Στην ημερίδα μετείχαν η γνωστή σπηλαιολόγος Άννα Πετρόχειλου και δετεράνοι σπηλαιολόγοι από όλη την Κρήτη. Στο μεταξύ πάντα στα πλαίσια του σεμιναρίου μέλη του παραρτήματος Ρεθύμνου της

Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας ξενάγησαν τους νέους που παρακολουθούν το σεμινάριο, στο σπήλαιο Ζωνιανών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ιστορικής Λαογραφικής και Αρχαιολογικής Εταιρείας Κρήτης το οποίο προήλθε από τις αρχαιρεσίες της 7ης Απριλίου 1993 συγκροτήθηκε σε σώμα στις 9 Απριλίου ως εξής: Πρόεδρος: Κώστας Μουτζούρης Αντιπρόεδρος: Ιωσήφ Χατζουλάκης Γραμματέας: Σταμάτης Αποστολάκης Ταμίας: Γιώργος Κουρμούλης Μέλη: Σταυρούλα Μαρκουλάκη, Στέλλα Αλιγιζάκη, Μανόλης Μανούσacas.

Την εκλεγτική επιτροπή αποτελούν οι: Ζαχαρένια Σημανδηράκη, Κική Μουσουράκη.

Σεμινάριο με θέμα: «Δομικά υλικά των μνημείων: Διάγνωση και συντήρηση», διοργάνωσε στο Ηράκλειο από 24 έως 29 Μαΐου, η Κοινότητα των Μεσογειακών Πανεπιστημίων, με συγχρηματοδότηση της Περιφέρειας Κρήτης. Το σεμινάριο διεξήχθη στην αίθουσα του ΕΒΕ Ηρακλείου και εισηγητές ήταν διακεκριμένοι επιστήμονες από Πανεπιστήμια της Γερμανίας, Ιταλίας, Ισπανίας, Γαλλίας, Μάλτας, Αιγύπτου, ΗΠΑ και Ελλάδας.

Το άγαλμα του δασκάλου της κρητικής μουσικής Κώστα Μουντάκη θα στηθεί στην ιδιαίτερη πατρίδα του το Ρέθυμνο, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου της πόλης. Η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου πάρθηκε ομόφωνα κατά τη συνεδρίαση στις 3 Ιουνίου 1993 ύστερα από εισήγηση του προέδρου κ. Γιώργου Σχοινά και κατόπιν αιτήματος της πνευματικής καλλιτεχνικής και πολιτιστικής εταιρείας «ΜΝΗΜΗ ΚΩΣΤΑ ΜΟΥΝΤΑΚΗ». Ο χώρος που διατίθεται για την τοποθέτηση του αγάλματος του Κώστα Μουντάκη είναι στη συμβολή των δρόμων Νίκου Καζαντζάκη και Ζυμβρακάκη, σ' ένα από τα κεντρικότερα σημεία του Ρεθύμνου κοντά στο Δημαρχείο. Ο πρόεδρος κ. Σχοινάς μετέφερε στους δημοτικούς συμβούλους εισήγηση του Δημάρχου κ. Δ. Αρχοντάκη να γίνει δεκτό το αίτημα της εταιρείας «ΜΝΗΜΗ ΚΩΣΤΑ ΜΟΥΝΤΑΚΗ» με την προϋπόθεση ότι η διαμόρφωση του χώρου θα εγκριθεί από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου και το Δημοτικό Συμβούλιο. Το άγαλμα από αισθητικής πλευράς θα κριθεί από αρμόδια επιτροπή του Υπουργείου Εσωτερικών όπως ορίζεται από το νόμο. Μετά τη διάθεση του χώρου η Διοικούσα Επιτροπή της εταιρείας «ΜΝΗΜΗ ΚΩΣΤΑ ΜΟΥΝΤΑΚΗ» μελετά την ανάθεση φιλοτέχνησης του αγάλματος σε διακεκριμένο γλύπτη και προσβλέπει στη δοήθεια ολοκλήρωσης του έργου από την Υπουργό Πολιτισμού κ. Ντόρα Μπακογιάννη αλλά και από κάθε Κρητικό που έχει εκτιμήσει την προσφορά του μεγάλου λαϊκού καλλιτέχνη.

Εκθέτουν ...4.000 χρόνια ιστορίας, οι ερευνητές του τομέα Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Ρέθυμνο, φέρνοντας στο φως τα έθιμα των ανθρώπων που έκαναν την παρουσία τους στην περιοχή, πηγή μαρτυριών για την ανθρώπινη συνέχεια στην εξέλιξη του ανθρώπινου πολιτισμού. Σάτρα, Σάωρος, Απολλωνία ήταν μερικά από τα ονόματα της αρχαίας Ελεύθερας, στο νομό Ρεθύμνης της Κρήτης, όπου η έρευνα έδωσε στο φως της δημοσιότητας ευρήματα υψίστης σημασίας, τα οποία εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ρεθύμνου. Η έκθεση θα

διαρκέσει έως τις 20 Νοεμβρίου με οργανωτή το Πανεπιστήμιο Κρήτης. «Σημαντικότερες - επεσήμανε ο πρόεδρος του Αρχαιολογικού Τμήματος κ. Ν. Σταμπολίδης - θεωρούνται οι ανακαλύψεις που σχετίζονται με το έθιμο της καύσης. Έχουν εντοπισθεί και ερευνηθεί προσεκτικά αρκετές πρωτογενείς ταφικές πυρές, οι οποίες δίδουν ουσιαστικές πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο τέλεσης του εθίμου. Υπάρχουν καύσεις νεκρών που συντελέστηκαν μέσα σε όρυγμα (λάκκο) ή απευθείας πάνω στο έδαφος, τις περισσότερες φορές μέσα σε λίθινα ή πλιθινα περιφράγματα».

Πλήθος Μινωϊκών τοιχογραφιών δρέθηκαν κατά τη διάρκεια ανασκαφικών εργασιών, σε αρχαία πόλη της Αιγύπτου. Για τα σημαντικά ευρήματα που δίνουν μια νέα διάσταση στις σχέσεις Κρήτης και Αιγύπτου και ενισχύουν τη θεωρία ότι στην περιοχή κατοικούσαν επιφανείς Μινωίτες αλλά και Μινωίτισσες Πριγκίπισσες(!). δήλωσε η γνωστή αρχαιολόγος, ειδική στις Μινωϊκές τοιχογραφίες κα Νανώ Μαρινάτου. Τις ανασκαφές στην πόλη Ελ Τάντια, η οποία υπήρξε πρωτεύουσα των Ίκσος, μιας ξένης δυναστείας που δυνάστευε στην Αίγυπτο τον 16ο π. Χ. ξεκίνησε προ τριετίας το Πανεπιστήμιο της Βιέννης με επικεφαλής τον καθηγητή κ. Μπίτακ. Μέχρι σήμερα έχουν συγκεντρωθεί 300 (!) κιβώτια γεμάτα από κομμάτια μινωϊκών τοιχογραφιών που απεικονίζουν τα ταυροκαθάρψια, ανθρώπινες φιγούρες και τοπία μινωϊκής τεχνικής που ανήκουν σε ανακτορικά κτίρια». Οι εμπορικές σχέσεις Κρήτης - Αιγύπτου ήταν γνωστές. Πώς εξηγείται όμως η ύπαρξη τόσων μινωϊκών τοιχογραφιών στην Αίγυπτο; Η κ. Μαρινάτου επισημαίνει: «Ο κ. Μπίτακ πιστεύει ότι υπάρχει κάποιος γάμος. Κάποια Μινωίτισσα πριγκίπισσα δρέθηκε στην Αίγυπτο.

Τώρα όμως ο Αιγυπτιολόγος έχει βρει τόσες τοιχογραφίες που αναρωτιέται και ο ίδιος μήπως είναι ακόμη πιο σημαντική η παρουσία των Μινωϊτών στην Αίγυπτο. Μήπως υπήρχε δηλαδή μια ολόκληρη δυναστεία Μινωϊτών η οποία ζούσε στην πόλη εκείνη της Αιγύπτου». Σύμφωνα με την κ. Μαρινάτου στη θεματολογία των τοιχογραφιών περιλαμβάνονται πάρα πολλά ταυροκαθάρψια, ανθρώπινες φιγούρες και τοπία. Ακόμη δρέθηκε ένα κομμάτι προφανώς από γρύπα το οποίο θυμίζει την αίθουσα του θρόνου της Κνωσσού. Ακόμη υπάρχουν πολλά φυτικά μοτίβα κι όλα αυτά θυμίζουν ανακτορική τοιχογραφία και κυρίως της Κνωσσού. Όπως τονίζει η αρχαιολόγος, τα ευρήματα επιβεβαιώνουν ακόμη τη θεωρία ότι οι Μινωίτες είχαν πράγματι μια θαλασσοκρατία και δρισκόταν παντού. Οι ανασκαφικές εργασίες θα συνεχιστούν τα επόμενα χρόνια με τη συμμετοχή και της Ελληνίδας Αρχαιολόγου. αφού ο Μπίτακ ζήτησε από την κ. Μαρινάτου - κόρη του Πανεπιστημιακού καθηγητή Σπυρίδωνα Μαρινάτου - να συμμετέχει στο ερευνητικό του έργο.

Διεθνής εξειδικευμένη βιβλιοθήκη με αρχειακό υλικό πλήθος βιβλίων ελληνικών και ξενόγλωσσων, χάρτες, γκραβούρες κλπ. λειτουργεί σε μια νέα πτέρυγα στον κήπο του αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου. Πρόκειται για τη βιβλιοθήκη «Στέφανου Ξανθουδίδη» η οποία κληροδοτήθηκε από τον ίδιο στο μουσείο. Όπως είπε ο διευθυντής του αρχαιολογικού μουσείου κ. Χαράλαμπος Κριτζάς πρόκειται για μια πλούσια βιβλιοθήκη που εμπλουτίζεται καθημερινά με βιβλία από δωρεές ή αγορές της αρχαιολογικής υπηρεσίας. Το πρώτο υλικό της βιβλιοθήκης είχε δοθεί αρχικά από τον Φιλεκπαιδευτικό Σύνδεσμο Ηρακλείου. Στη συνέχεια, ο Στέφανος Ξανθουδίδης προσέφερε τη βιβλιοθήκη του στο μουσείο που τώρα διαθέτει σημαντικό αριθμό εξειδικευμένων βιβλίων καθαρά αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. Σύμφωνα

με τον κ. Κριτζά, η βιβλιοθήκη είναι εξοπλισμένη με σύστημα κινητών ραφιών που ασφαλίζουν τα βιβλία, ενώ παράλληλα επιτυγχάνεται η εξοικονόμηση χώρου. Παράλληλα, γίνεται η ηλεκτρονική καταγραφή των τίτλων των βιβλίων για την εξυπηρέτηση των επιστημόνων. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η βιβλιοθήκη δεν είναι ανοικτή για το κοινό παρά μόνο για τους αρχαιολόγους.

Το νέο Δ. Σ. της Χορωδίας Χανίων το οποίο εξελέγη στις τελευταίες εκλογές έχει ως εξής: Πρόεδρος: Δανάς Μανώλης. Αντιπρόεδρος: Περάκη Μαρία. Γεν. Γραμματέας: Χαρωνίτη Κλειώ. Ταμίας: Μαλαμαδάκη Αφροδίτη και Έφορος: Δρακάκης Χαρίλαος.

Κατά τη διάρκεια ειδικής τελετής και παρουσία εκπροσώπων της Πανεπιστημιακής Κοινότητας Ρεθύμνου παραδόθηκε στη Φιλοσοφική Σχολή από την οικογένεια του μεγάλου Ρεθυμνιώτη συγγραφέα και ακαδημαϊκού, το αρχείο του Παντελή Πρεβελάκη. Το αρχείο παρέδωσε στον κοσμήτορα της Φιλοσοφικής Σχολής κ. Νίκο Χατζηνικολάου, ο αδελφός του συγγραφέα Γιώργος Πρεβελάκης. Πρόκειται για το πρώτο συγκροτημένο και τόσο πλούσιο αρχείο που παραλαμβάνει η Φιλοσοφική Σχολή και έχει ιδιαίτερη σημασία όχι μόνο για το Πανεπιστήμιο αλλά και για την ανθρώπινη κοινότητα του Ρεθύμνου που ένα μεγάλο κομμάτι της ζωής και του έργου του άξιου τέκνου της θα βρίσκεται πλέον στη γενέτειρά του. Ο κ. Γιώργος Πρεβελάκης και οι πανεπιστημιακοί καθηγητές Νίκος Χατζηνικολάου, Αλέξης Πολίτης και Χρήστος Λούκος μίλησαν κατά τη διάρκεια συνέντευξης Τύπου για το περιεχόμενο αλλά και για τη σημασία του αρχείου του Παντελή Πρεβελάκη. Το αρχείο μεταξύ άλλων περιλαμβάνει την αλληλογραφία του συγγραφέα με ανθρώπους της διανοήσης και του πνεύματος της εποχής του, ανέκδοτα κείμενα του συγγραφέα, φωτογραφικό υλικό καθώς και υλικό από ημερήσια και περιοδικά έντυπα.

ΨΗΓΜΑΤΑ

Ο Αμερικανός γιατρός Ουίλλιαμ Σολ είναι ο πρώτος που ασχολήθηκε επιστημονικά με τις ανατομικές σόλες των παπουτσιών. Γεννήθηκε το 1882 και από 16 χρόνων, εργάστηκε κοντά σε ένα τσαγκάρη στην Ιντιάνα και αργότερα μετακόμισε στο Σικάγο. Στα 22 του, αποφοίτησε από την ιατρική σχολή και ασχολήθηκε με τις πρώτες ανατομικές σόλες. Τα προϊόντα της εταιρείας που ίδρυσε το 1904 εξαπλώθηκαν σύντομα στις ΗΠΑ και την Ευρώπη. Ήταν ο πρώτος που έθεσε την κατασκευή παπουτσιών σε επιστημονική βάση, δημιουργώντας μεγάλες ποικιλίες μεγεθών και ποιτήτων. Ο Σολ έφυγε από τη ζωή το 1968, σε ηλικία 86 χρόνων.

«Η Σάρλοτ προσπαθεί, ο τρόπος γραφής της, όμως, δεν είναι ο ενδεδειγμένος», έγραφε η δασκάλα στο σχολικό έλεγχο της μαθήτριάς της. Βεβαίως, δεν μπορούσε ποτέ να περάσει από το μυαλό της ότι αυτό το κορίτσι που δεν έγραφε καλά και ήταν «αδύνατο στη γραμματική» θα γινόταν αργότερα μια από τις πιο διάσημες συγγραφείς της Βρετανίας και ότι η πιο διάσημη νουδέλα της θα διαβαζόταν ως το ιδανικό δείγμα γραφής από τα νεαρά κορίτσια. Κι όμως, η Σαρλότ Μπροντέ, η γνωστή συγγραφέας του μυθιστορήματος «Τζέιν Έιρ», όπως αποκαλύπτει ο σχολικός της έλεγχος που ήρθε πρόσφατα στο φως της δημοσιότητας, δεν ήταν καλή μαθήτρια. Εκτός από τις αδυναμίες της στη χρήση της αγγλικής γλώσσας η δασκάλα της επισήμανε και την έλλειψη επιδεξιότητας στη χειροτεχνία και στα οικοκυρικά.

Εκδηλώσεις Μαρτίου - Ιουνίου 1993

- 3-3-1993: Εγκαινιάζεται στην Αίθουσα Εκθέσεων Σύγχρονης Τέχνης, Έκθεση ζωγραφικής του Μιχάλη Αλεξάκη.
- 4-3-1993: Το περιοδικό «Νέωριον» στην προσπάθεια προσέγγισης του Νέου Ελληνικού κινηματογράφου, οργανώνει κινηματογραφική βραδιά, παρουσιάζοντας, την καινούργια ταινία του Δήμου Αδελιώδη «Η Νίκη της Σαμοθράκης» στην αίθουσα του Ωδείου Χανίων. Θα γίνει εισήγηση του σκηνοθέτη και θα ακολουθήσει συζήτηση με το κοινό.
- 5-3-1993: Δίδεται η πρεμιέρα του Έργου «Αύγουστε-Αύγουστε» του Πάβελ Κόχουτ από την Πειραματική Σκηνή του Χανιώτικου Θεατρικού Εργαστηρίου.
- 6-3-1993: Στο Πολιτιστικό Κέντρο της Ιεράς Μητροπόλεως Κυδωνίας και Αποκορώνου (οδός Αντωνίου Γιάνναρη 2) πραγματοποιείται ομιλία με θέμα «Η σημασία της διατροφής στην υγεία». Ομιλητής είναι ο κ. Αντώνιος Καφάτος, καθηγητής του ιατρικού τμήματος του Πανεπιστημίου Κρήτης στον Τομέα της Κοινωνικής Ιατρικής.
- 8-3-1993 Παρουσιάζεται Έκθεση Ζωγραφικής της Μαίρης Λυραντζάκη στο φουαγιέ του Δήμου
έως 13-3-1993: Χανίων.
- 10-3-1993: Ομιλία με θέμα: «Άγνωστες ρίμες για το Θέρισο και τον Κωνσταντίνο Μάνο» δίδεται στην αίθουσα συνεδριάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων από τον κ. Νίκο Παπαδογιαννάκη, επίκουρο καθηγητή του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημ. Εκπαίδευσης του Παν/μίου Κρήτης. Η εκδήλωση διοργανώνεται από τη Νομαρχία Χανίων και την κοινότητα του Θερίσου, με την ευκαιρία της 88ης επετείου της Επανάστασης του Θερίσου.
- 10-3-1993: Ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του 19ου Δ.Σ. Χανίων, σε συνεργασία με το διδακτικό προσωπικό του σχολείου διοργανώνουν ομιλία σε αίθουσα του σχολείου, με θέμα: «Πρώτες βοήθειες - αντιμετώπιση παιδικών ατυχημάτων». Ομιλήτρια θα είναι η γιατρός κ. Νίκη Μπαρδάτσου.
- 12-3-1993: Θεατρική παράσταση με το έργο του Μπρεχτ «Ταχυδρόμος χωρίς γράμματα» διοργανώνει στο Ωδείο ο Ελληνογαλλικός Σύνδεσμος Χανίων. Παίζει ο ηθοποιός Κων/νος Θέμελης.
- 13-3-1993: Ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του 1ου Δημοτικού Σχολείου Μουρνιών, διοργανώνει στο φουαγιέ του σχολείου (Πασακάκι) ομιλία με θέμα «Ναρκωτικά». Ομιλητής θα είναι ο Διοικητής Ασφαλείας Χανίων κ. Χαραλαμπίδης Ιωάννης.
- 13-3-1993: Δίδεται στην αίθουσα εκδηλώσεων του Ωδείου Γιάννη Μπουχαλάκη, συναυλία μουσικής δωματίου, με έργα Προκόφιεφ, Μπαχ, Σούμαν, Λόμπους και Ναρβέζ.
- 14-3-1993: Στα πλαίσια των εκδηλώσεων του Δήμου Χανίων «Χειμώνας '93» δίδεται παράσταση του έργου «Υβόννη» από το θέατρο «Αρένα».

- 14-3-1993: Τριάντα εκθέτες συμμετέχουν στην Έκθεση ξενόγλωσσου διδλίου, που διοργανώνει στο Δημαρχείο, ο Σύλλογος PALSO Χανίων.
- 15-3-1993: Το έργο του Άλεξ Ίδερς «Ατέλειωτη νύχτα» παρουσιάζει στο κινηματοθέατρο «Απόλλων» ο θίασος του Κώστα Πρέκα.
- 17-3-1993: Το φαινόμενο του αναλφαριθμητισμού και οι άγνωστες κοινωνικές εκπαιδευτικές και πολιτιστικές πτυχές του, είναι το θέμα διάλεξης που διοργανώνει στο Δημαρχείο Χανίων, η Ιστορική Λαογραφική και Αρχαιολογική Εταιρεία Κρήτης (ΙΛΑΕΚ). Ομιλητές είναι η Μαρία Μαράκη, Φιλολόγος και ο Μανόλης Νικολακάκης Σχολ. Σύμβουλος δασκάλων.
- 17-3-1993: Διάλεξη με θέμα: «Ορθόδοξη Πίστη και Δυτικός Χριστιανισμός» στο Πολυτεχνείο Κρήτης (κτίριο πρώην Γαλλικής Σχολής) από τον καθηγητή της Νομικής του Δημοκρίτειου Παν/μίου Θράκης κ. Νικήτα Αλιπράντη.
- 24-3-1993: Έκθεση διδλίου διοργανώνει ο Σύλλογος καθηγητών του 3ου Γυμνασίου Χανίων σε συνεργασία με το Σύλλογο γονέων και τη συμμετοχή των μαθητών, σε αίθουσα του σχολείου. Στην έκθεση θα παρουσιαστούν παλιές και νέες εκδόσεις που καλύπτουν μεγάλη ποικιλία θεμάτων (θεολογία, φιλοσοφία, λογοτεχνία, αθλητισμός, μουσική κ.λ.π.).
- 25-3-1993 Λειτουργεί έκθεση ζωγραφικής - καλλιτεχνικής κεραμικής του Νίκου Χριστοδουλάκη
έως 31-3-1993: στην Αίθουσα Εκθέσεων Σύγχρονης Τέχνης (Δημοκρατίας 81).
- 26-3-1993: Ο Δήμος Χανίων και το Ωδείο Γ. Μπουχαλάκη παρουσιάζει το γνωστό κιθαρίστα Βαγγέλη Μπουντούνη με τη Μάρω Ραζή. Θα ακουστούν κομμάτια κλασικής και σύγχρονης μουσικής. Αίθουσα συναυλίας νεώρια (παλιό λιμάνι).
- 27-3-1993 Το Χανιώτικο Θεατρικό Εργαστήρι παρουσιάζει το έργο του Πάβελ Κόχουτ «Αύγουστε - και 28-3-1993: Αύγουστε».
- 27-3-1993
έως 29-4-1993: Η Βάσω Μυλωνογιάννη εκθέτει στο χώρο της 28 έργα ζωγραφικής της.
- 28-3-1993: Παράσταση παντομίμας με τίτλο «Kolombine» δίδεται στον κινηματογράφο «Απόλλων», από το δεκαπενταμελή παιδικό θίασο του Συλλόγου Ιδιοκτητών Φροντιστηρίων Ξένων Γλωσσών Ηρακλείου. Την παράσταση διοργανώνει ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Φροντιστηρίων Ξένων Γλωσσών Χανίων.
- 31-3-1993: Στα γραφεία του Ορειβατικού Χανίων, δίπλα στην Ολυμπιακή Αεροπορία, προβάλλονται σλαϊτς από το πρώτο πανηγύρι στο φαράγγι της Σαμαριάς το 1989 και από τη χειμώνατικη διάβαση του όμορφου και σχεδόν άγνωστου φαραγγιού του Δικτάμου (Κατωχώρι - Στύλος).
- 31-3-1993: Το Γερμανικό Ινστιτούτο Γκαίτε Χανίων και ο Σύλλογος Φιλολόγων Ν. Χανίων συνδιοργανώνουν διάλεξη - συζήτηση με θέμα: «Προβλήματα των μικρών γλωσσών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα» στην αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου της Μητροπόλεως Χανίων. Ομιλητής ο Γερμανός καθηγητής της γλωσσολογίας στο Πανεπιστήμιο Rowkide της Δαβίας κ. H. Haberland.
- 3-4-1993: Συναυλία των Βασίλη Λέκκα και Γιάννη Σπάθα δίδεται στα Νεώρια στο Λιμάνι.
- 3-4-1993: Στην αίθουσα εκδηλώσεων του Πολιτιστικού Κέντρου της Ιεράς Μητροπόλεως Κυδωνίας και Αποκορώνου, μιλά ο μοναχός Συμεών της Ι. Μ. Σταυρονικήτα με θέμα: «Το Άγιον Όρος και ο σημερινός κόσμος».

- 4-4-1993: Το Κέντρο Φίλων Νίκου Καζαντζάκη (Χανιά) πραγματοποιεί επίσκεψη στο Μουσείο Ν. Καζαντζάκη στη Μυρτιά Ηρακλείου και στο Ιστορικό Μουσείο Ηρακλείου.
- 5-4-1993: Στο Δημαρχείο Χανίων, τιμητική εκδήλωση για το Λουκά Κούσουλα οργανώνει ο Σύνδεσμος Φιλολόγων Ν. Χανίων με θέμα: «Η ποίηση του Λουκά Κούσουλα».
- 5-4-1993: Το ΔΗΠΕΘΕΚ παρουσιάζει στο Ωδείο Χανίων το έργο του Εντουάρ Άλπι: «Ιστορία ζωολογικού κήπου» σε σκηνοθεσία Κ. Α. Λοϊζίδη. Παίζουν: Στο ρόλο του Τζέρι ο Δ. Σαραβδάνος και στο ρόλο του Πίτερ ο Γ. Μίχαλος. Τα ειδικά εφέ επιμελήθηκε ο Γ. Σκένδρος.
- 5-4-1993: Σε χώρο του Σχολείου ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του 8ου Δημοτικού Σχολείου Χανίων, οργανώνει ομιλία με θέμα την «Κυκλοφοριακή Αγωγή». Ομιλητές είναι: Ο υπαστυνόμος Α' κ. Στεφανουδάκης από το Τμήμα Τροχαίας Χανίων και ο κ. Ι. Λιονάκης Περιφερειακός Διευθυντής Κρήτης της Ε.Λ.Π.Α.
- 5-4-1993: Οι μαθητές του Β1 του 3ου Γενικού Λυκείου Χανίων με την καθηγήτριά τους Δέσποινα Κωνσταντινίδου και το Σύλλογο γονέων και κηδεμόνων του ίδιου σχολείου σας διοργανώνουν στην αίθουσα συνεδριάσεων του Δήμου Χανίων, ομιλία με θέμα: «Η οικολογική κρίση στην Ελλάδα και τα δικαιώματα των ζώων», με ομιλητή τον κ. Κων. Τσίππη. Λειτουργεί έκθεση που τα παιδιά μόνα τους ετοίμασαν, με θέμα, τα (Πειραματό)ζωα και η καταπάτηση των δικαιωμάτων τους.
- 7-4-1993 και 8-4-1993: Την κωμωδία «Έλα το δρόμο - θα είμαι με μια φίλη σου» παρουσιάζει στο κινηματοθέατρο και 8-4-1993: «Απόλλων» ο θίασος Βασίλη Τσιβιλικά.
- 10-4-1993: Ο «Αποκόρωνα και το περιβάλλον» είναι το θέμα ημερίδας που θα πραγματοποιηθεί στο Ίδρυμα «Αγία Σοφία» στους Άγιους Πάντες Αποκορώνου, με πρωτοβουλία του Ίδρυματος. Στόχος της ημερίδας είναι να εξεταστούν τρόποι προστασίας της επαρχίας από την ανεξέλεγκτη ρύση και την πρόχειρη εναπόθεση απορριμμάτων σε ρυάκια, δρόμους και ρεματιές. Ομιλητές θα είναι: Ο καθηγητής του Παν/μιου Αιγαίου κ. Κ. Χαλβαδάκης με θέμα: «Συστήματα διαχείρισης των απορριμμάτων στον Αποκόρωνα», η διευθύντρια του Παγκόσμιου Ταμείου για τη Φύση κ. Τζώρτζια Βαλαώρα για τις δραστηριότητες του Παγκόσμιου Ταμείου για τη Φύση και τη συμμετοχή του στην απορρύπανση του Αποκόρωνα και ο πρόεδρος της Οικολογικής Εταιρείας Ανακύκλωσης κ. Νίκος Χρυσόγελος με θέμα: «Ας ξανακοιτάξουμε τα σκουπίδια μέσα από μια άλλη ματιά».
- 14-4-1993: Συναυλία δίδει στα Νεώρια η συμφωνική ορχήστρα νέων, περιοχής Μπορτώ. Η ορχήστρα αποτελείται από 60 μέλη. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει έργα Σούπερτ, Σιλέσιους, Μότσαρτ και άλλων. Η εκδήλωση είναι μια συνδιοργάνωση του Δήμου Χανίων, με τον Ελληνογαλλικό Σύνδεσμο και το Ωδείο Χανίων.
- 19-4-1993: Υπό την αιγίδα του Δήμου Σούδας και των πολιτιστικών συλλόγων, εγκαινιάζεται έκθεση «Ερασιτεχνικής Καλλιτεχνικής Σουδιανής Δημιουργίας» στην οδό Εθν. Βενιζέλου 77 Σούδα. Η έκθεση περιλαμβάνει δημιουργήματα Αγγειοπλαστικής, Αγιογραφίας, Ζωγραφικής, Χαρακτικής και Χαλκογραφίας και εκθέτουν σ' αυτή 12 Σουδιανοί Καλλιτέχνες. Επίσης στις 6.30 μ.μ. την ίδια μέρα στην πλατεία της πάνω Σούδας θα πραγματοποιηθεί μουσικοχορευτική εκδήλωση από το Αυστριακό συγκρότημα Singreises σε συνεργασία με τον Καλλιτεχνικό Όμιλο «Ετεοκρήτες».
- 21-4-1993: Η ορχήστρα της Φιλαρμονικής του Δήμου Χανίων παίζει για τους φυλακισμένους στις φυλακές της Αγιάς. Τραγουδά ο Αντώνης Κλουβιδάκης.
- 24-4-1993: Βραδιά κονσέρτου με βιολί και κιθάρα των Μουχάρεμ Μαλόκου και Νίκου Παπακωνσταντίνου, πραγματοποιείται στο καφενείο «5η Εποχή» οδός Αφεντούλιεφ στο Παλιό Λιμάνι,

που λειτουργεί ως θεραπευτικός Συνεταιρισμός του Προγράμματος Αποκατάστασης του Θεραπευτηρίου Ψυχικών Παθήσεων Χανίων. Η μουσική αυτή βραδιά, εντάσσεται στα πλαίσια της διημερίδας με θέματα: «Νέες δομές για την υπέρβαση του Ασύλου - Αρχές Αποκατάστασης» που διοργανώνεται στις 23 και 24 Απριλίου στο Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων (ΜΑΙΧ), από το πρόγραμμα Αποκατάστασης του Θεραπευτηρίου, «Προσπαθείστε μαζί μας» και από την ελληνική εταιρεία για τον Αποϊδρωματισμό και την Ψυχική Υγεία.

- 26-4-1993: Ο Ελληνογαλλικός Σύνδεσμος Χανίων διοργανώνει στο Ωδείο Χανίων ρεσιτάλ για πιάνο των Γιάννη και Ανθούλα Παπαδοπούλου. Το πρόγραμμα τους περιλαμβάνει έργα για πιάνο των F. Schubert, J. Brahms, M. Regr (α μέρος) ενώ στο δεύτερο, θα ακουστούν έργα των M. Ravel, L. Berkeley, P. Tchaikovsky, A. Clieie, A. Khatchaturian, και Liszt. Εισηγήσεις πριν από κάθε κομμάτι θα γίνονται από τον Γ. Παπαδόπουλο.
- 3-5-1993: Η Διοίκηση του Περιφερειακού Τμήματος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Δυτικής Κρήτης διοργανώνει με αφορμή την διεξαγόμενη συζήτηση σχετικά με το 2ο πακέτο Ντελόρ, μια συζήτηση στρογγυλής τραπέζης στα Χανιά στο κινηματοθέατρο Αστέρι με θέμα: Νέα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Κρήτης και το 2ο πακέτο Ντελόρ. Στη συζήτηση παίρνουν μέρος οι κ.κ. Μιλτιάδης Έβερετ (ΝΔ), Βάσω Παπανδρέου ΠΑΣΟΚ, Μιχάλης Παπαγιαννάκης ΣΥΝ, Νίκος Μπατιστάτος ΚΚΕ. Τον συντονισμό της συζήτησης έχει ο δημοσιογράφος κ. Μ. Ανδρουλιδάκης (Εκδότης - Διευθυντής της εφημερίδας «Επενδυτής»).
- 4-5-1993: Το 3ο Γυμνάσιο Χανίων διοργανώνει έκθεση ζωγραφικής των μαθητών του που λειτουργεί έως 8-5-1993: στο φουαγιέ του Δήμου Χανίων.
- 4-5-1993: Διάλεξη με θέμα: «Οι μεταβολές της στάθμης της θάλασσας» δίδεται στο Πολυτεχνείο Κρήτης (Κουνουπιδιανά) από το γεωφυσικό καθηγητή Kurt Lambeck της Σχολής Ερευνών των Γεωεπιστημών στο Εθνικό Παν/μιο της Αυστραλίας. Η εκδήλωση διοργανώνεται με την ευκαιρία της επίσκεψης του διάσημου γεωφυσικού στο Τμήμα Μηχανικών Ορυκτών Πόρων του Πολυτεχνείου.
- 4-5-1993: 2ο Μαθητικό Φεστιβάλ θεατρικής και μουσικής δημιουργίας: Θεατρική παράσταση του Κλασικού Λυκείου «Οι φοιτητές» του Γρηγορίου Ξενόπουλου.
- 5-5-1993: Η ΙΛΑΕΚ οργανώνει στην αίθουσα της στο φρούριο Φιρκά σεμινάριο με θέμα: «Μεθοδολογικά και πρακτικά προβλήματα στη συλλογή των τοπωνυμίων της Κρήτης», από τον Καθηγητή της Γλωσσολογίας κ. Χριστόφορο Χαλαμπάκη.
- 5-5-1993: 2ο Μαθητικό Φεστιβάλ θεατρικής και μουσικής δημιουργίας: Μουσική εκδήλωση από το συγκρότημα του Κλασικού Λυκείου στην αίθουσα του ΔΗΠΕΘΕΚ.
- 7-5-1993: 2ο Μαθητικό Φεστιβάλ θεατρικής και μουσικής δημιουργίας: Θεατρική Παράσταση του 4ου Λυκείου Χανίων, «Ο μπαμπάς ο πόλεμος» του Ι. Καμπανέλη.
- 9-5-1993: Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αγ. Μαρίνας «Τα Θωδωρού» διοργανώνει στο Δημοτικό Σχολείο Αγ. Μαρίνας, συζήτηση με θέμα «Ναρκωτικά και έιτς» με ομιλήτη τον κλινικό ψυχολόγο Βασίλη Παπουτσάκη.
- 9-5-1993: 2ο Μαθητικό Φεστιβάλ Θεατρικής και μουσικής δημιουργίας: Θεατρική Παράσταση του 3ου Λυκείου Χανίων, «Κλάξον, τρομπέτες και πλάκες» του Ντάριο Φο.
- 9-5-1993: Ο Σύλλογος Γυναικών Παλαιών Ρουμάτων Χανίων οργανώνει εκδήλωση για τη γιορτή της μάνας στα Παλιά Ρούματα. Ο όμιλος Ζόντα Χανίων ανταποκρινόμενος στην πρόσκληση θα παραστεί στην εκδήλωση εκ μέρους του ομίλου. Θα μιλήσει η φιλόλογος κ. Μάρω Παπαδομιχελάκη με θέμα: Αφιέρωμα στη Μάνα. Επίσης από τον όμιλο θα προσφερθούν διδλία για τη διβλιοθήκη του χωριού.

10-5-1993: Στο φουαγιέ του Δήμου Χανίων λειτουργεί Έκθεση Ζωγραφικής της Μαρίας Μπακατσά-
έως 15-5-1993: κη.

10-5-1993: Με την ευκαιρία της εορτής των Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου, Φωτιστών των Σλάβων (Τρίτη 11 Μαΐου) στους οποίους είναι αφιερωμένο το παρεκκλήσι της, η Ορθόδοξος Ακαδημία Κρήτης οργανώνει συζήτηση του θέματος: «Οι Φωτιστές των Σλάβων Άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος και τα σύγχρονα δεινοπαθήματα της Ορθοδοξίας στην πρώην Γιουγκοσλαβία και τον ευρύτερο χώρο της ιεραποστολικής τους δράσης». Σύντομες εισηγήσεις κάνουν:

- Ο Σεβασμ. Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου κ.κ. Ειρηναίος, ο Σεβασμ. Μητροπολίτης Κυδωνίας και Αποκορώνου κ.κ. Ειρηναίος, ο Πρόεδρος του Συλλόγου Μακεδόνων Ν. Χανίων «Ο Μέγας Αλέξανδρος» κ. Σταύρος Τάτσης και άλλοι.

11-5-1993: 2ο Μαθητικό Φεστιβάλ θεατρικής και μουσικής δημιουργίας: Θεατρική παράσταση του 2ου ΤΕΛ Χανίων «Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας» του Ουίλλιαμ Σαίξπηρ.

12-5-1993: Θεατρική παράσταση με την τραγωδία του Σοφοκλή Οιδίππου Τύραννος δίδει ο θίασος του Κώστα Πρέκα στο θέατρο Ανατολικής Τάφρου των Χανίων. Η παράσταση αυτή διοργανώνεται από το Πεδίο Βολής Κρήτης στα πλαίσια του εορτασμού των 25 χρόνων λειτουργίας του.

12-5-1993: Στο Δημαρχείο η ΙΛΑΕΚ διοργανώνει διάλεξη της Δέσποινας Κυριαζή, με θέμα «Ο προμαχώνας και το μοναστήρι του Σαν Σαλβαδόρ».

12-5-1993: 2ο Μαθητικό Φεστιβάλ θεατρικής και μουσικής δημιουργίας: Μουσική Εκδήλωση του 3ου Λυκείου Χανίων.

13-5-1993: Ο Σύλλογος διδασκόντων σε συνεργασία με το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων του 14ου Δημ. Σχολείου Χανίων διοργανώνει εκδήλωση (ομιλία - προβολή σλάιτς) με θέμα «Η Ελληνική Ταυτότητα της Μακεδονίας» στο Γυμναστήριο του Σχολείου. Ομιλήτρια είναι η κ. Αναστασία Καλπάκη - Γεωργουλάκη.

14-5-1993: Πραγματοποιείται Περιβαλλοντική ημερίδα για τους εκπαιδευτικούς του Νομού μας, με θέμα «Το περιβάλλον και οι θαλάσσιες χελώνες - από τη θεωρία στην πράξη», στο 2ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων. Η ημερίδα διοργανώνεται από τη Δ/νση Α/θμιας Εκπαίδευσης Χανίων στα πλαίσια του ευρύτερου προγράμματος συνεργασίας της Περιφέρειας Κρήτης (Γραμματεία ΜΟΠ) και του Συλλόγου για την προστασία της θαλάσσιας χελώνας.

14-5-1993: 2ο Μαθητικό Φεστιβάλ θεατρικής και μουσικής δημιουργίας: Θεατρική παράσταση του 1ου ΤΕΛ, «Ο Μπήντερμαν και οι εμπρηστές» του Μαξ Φρις.

15-5-1993: Η Ιατρική Εταιρεία Χανίων οργανώνει επιστημονική συγκέντρωση στην αίθουσα του Εμποροδιομηχανικού Επιμελητηρίου Χανίων, οδός Ελ. Βενιζέλου 4, 4ος όροφος.

Θέμα: Καρκίνος του πνεύμονα. Νέες εξελίξεις.

Συμμετέχοντες:

- 1) Π. Αθανασιάδης, ογκολόγος, επ. καθ. Παν. Αθηνών.
- 2) Κ. Δαρδούφας, ακτινοθεραπευτής, λέκτωρ Παν. Αθηνών.
- 3) Θ. Δόσιος, θωρακοχειρουργός, επ. καθ. Παν. Αθηνών.
- 4) Β. Μπαρμπουνής, ογκολόγος, επιμ. Α΄ Νοσ. Άγιος Σάββας.

15-5-1993: Εκδηλώσεις Δήμου Χανίων στα Νεώρια «Χειμώνας 93»: Ρεσιτάλ με έργα για τσίμπελ και πιάνο. Επιλογές προκλασικής, κλασικής και σύγχρονης μουσικής με την Αγγελίνα Γκάτσεβα (Τσίμπελ), Θανάσης Πασχάλης (πιάνο).

- 15-5-1993: Αρχιερατική λειτουργία και θράβευση όσων διακρίθηκαν στον παγκρήτιο διαγωνισμό μαντινάδας και ριζιτικών με θέμα το φαράγγι της Αγίας Ειρήνης, διοργανώνει η ΙΛΑΕΚ στο φαράγγι της Αγίας Ειρήνης Σελίνου. Το πρωί τελείται η Θ. Λειτουργία χοροστατούντος του Μητροπολίτη Κισιάμου και Σελίνου κ.κ. Ειρηναίου στο εκκλησάκι του Άϊ - Γιάννη. Ακολουθεί η θράβευση των διακριθέντων στο διαγωνισμό και στη συνέχεια διάβαση του φαραγγιού.
- 16-5-1993: Παιδική παράσταση σύγχρονου εκφραστικού χορού με τίτλο: «Όταν το φεγγαρόφωτο στάζει στις παιδικές γειτονιές», δίδεται στο Εργαστήρι «Κίνηση - Έκφραση - Ρυθμός», που βρίσκεται στην οδό Δαγκλή 22Α.
- 17-5-1993: Εκδηλώσεις Δήμου Χανίων στα Νεώρια «Χειμώνες '93»: Χορωδιακή μουσική από το Κλασικό Τμήμα της Χορωδίας του Υπουργείου Πολιτισμού και την Παιδική Χορωδία του Γ. Μπουχαλάκη. Το ρεπερτόριο περιλαμβάνει κλασικά, δημοτικά και σύγχρονης Ελληνικής Μουσικής τραγούδια, σε χορωδιακή επεξεργασία καθώς και δυζαντινούς ύμνους.
- 20-5-1993 Στο διδλοπωλείο «Γνώση» Γεωρ. και Θεοχ. Κουρμούλη, Παρθενίου Κελαϊδή 16, πραγμα-
 έως 30-5-1993: τοποιείται έκθεση κρητικού διδλίου σχετικά με τη Μάχη της Κρήτης.
- 20-5-1993: Ο Σύλλογος Προβολής Κισιάμου «ΓΡΑΜΠΟΥΣΑ» συμμετέχοντας στην 52η επέτειο για τη Μάχη της Κρήτης παρουσιάζει το διδλίο του Δημήτρη Καρτάκη «Η Μάχη της Κρήτης, στην Κισαμο». Η εκδήλωση, στην αίθουσα του Δήμου, θα πλαισιωθεί με ριζιτικά τραγούδια από το χορωδιακό τμήμα του Συλλόγου.
- 21-5-1993: Στα πλαίσια των εορταστικών εκδηλώσεων για την Επέτειο της Μάχης της Κρήτης δίδεται διάλεξη στο θέατρο του Πάρκου Ειρήνης και Φιλίας, από τον Καθηγητή του Πανεπ. Ιωαννίνων Ερατοσθένη Καψωμένο, με θέμα: «Ο λαϊκός παράγοντας στη Μάχη της Κρήτης μέσα από τα ριζιτικά της Αντίστασης».
- 22-5-1993 Λειτουργεί στην αίθουσα τέχνης Β. Μυλωνογιάννη έκθεση ζωγραφικής της Φραντζέ-
 έως 8-6-1993: σκα Wosky - Ξηρουχάκη.
- 24-5-1993 Λειτουργεί στο κτίριο της πρώην Γαλλικής Σχολής, έκθεση εικαστικών τεχνών των μελών
 έως 2-6-1993: της Ακαδημαϊκής Κοινότητας του Πολυτεχνείου Κρήτης. Η έκθεση θα περιλαμβάνει 142 χρωματιστές και ασπρόμαυρες φωτογραφίες, ίδιο αριθμό έργων ζωγραφικής, φωτογραφίας, χαλκογραφίας αλλά και έργα σύνθεσης της κλασικής τέχνης με τη σύγχρονη τεχνολογία.
- 26-5-1993: Ο Σύλλογος Γονέων και ο Σύλλογος Δασκάλων του 9ου Δημοτικού Σχολείου Χανίων διοργανώνουν εκδήλωση στο σχολείο τους με ομιλία από τον κ. Αντώνη Κυπριωτάκη καθηγητή και διδάκτορα Ψυχολογίας και με θέμα «Διαταραχές μάθησης» και έκθεση με έργα μαθητών του σχολείου για το περιβάλλον. Την έκθεση επιμελήθηκε ο καθηγητής κ. Αντώνης Παυλάκης.
- 26-5-1993: 2ο Μαθητικό Φεστιβάλ θεατρικής και μουσικής δημιουργίας: Θεατρική παράσταση του 1ου Γενικού Λυκείου Χανίων με το έργο «Πάμε λιμάνι;».
- 27-5-1993: Πραγματοποιείται στο Καστέλλι Κισιάμου μουσική εκδήλωση αφιερωμένη στη Μάχη της Κρήτης. Την ευθύνη διοργάνωσης έχουν η Μουσική Σχολή Κισιάμου και η Λαϊκή Επιμόρφωση σε συνεργασία με τοπικούς φορείς.
- 27-5-1993: Οι μαθητές του τμήματος Βκ.ψ του 2ου ΤΕΛ Χανίων, παρουσιάζουν στο χώρο του σχολείου τους (Κοραή 1) την εργασία τους στα πλαίσια της Περιβαλλοντικής Εκπαιδευσης. Το θέμα της εργασίας είναι: «Παλιά πόλη - λιμάνι Χανίων».

- 27-5-1993: Ο Δήμος Σούδας στα πλαίσια του προγράμματος των μηνιαίων εκδηλώσεών του για το περιβάλλον διοργανώνει ομιλία με θέμα: «Θαλάσσια ρύπανση». Ομιλητής είναι ο καθηγητής του Πολυτεχνείου Κρήτης κος Ευάγγελος Διαμαντόπουλος και η εκδήλωση θα γίνει στη Σχολή Εμπορικού Ναυτικού στο Βλητέ Σούδας.
- 27-5-1993: Το συγγραφέα Αρη Φακίνο και το πολυδιάστατο μυθιστόρημα του «Το κάστρο της μνήμης» παρουσιάζει το βιβλιοπωλείο Σχήμα (Δημοκρατίας 38) σε συνεργασία με τις εκδόσεις Καστανιώτη.
- 27-5-1993: Πραγματοποιείται στην Αίθουσα του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Χανίων η απονομή των Αναμνηστικών Διπλωμάτων στους μαθητές και τους υπεύθυνους καθηγητές τους που συμμετείχαν στην φετινή ιδιαίτερα επιτυχή διοργάνωση του 2ου Μαθητικού Φεστιβάλ θεατρικής και Μουσικής Δημιουργίας.
- 28-5-1993: Η Πολιτιστική Ομάδα του Πολυτεχνείου Κρήτης διοργανώνει μουσική εκδήλωση στο προαύλιο της Παλιάς Μεραρχίας. Στην εκδήλωση θα ακουστεί ελληνική μουσική από συγκρότημα φοιτητών.
- 29-5-1993: Εκδηλώσεις Δήμου Χανίων στο Θέατρο Ανατολικής Τάφρου: Συναυλία τζαζ μουσικής Ούλι Λεντς πιάνο, Γιοχάνες Μπαρτέλμες σαξόφωνο. «Τα ατράνταχτα θεμέλια της τζαζ με σύγχρονες προϋποθέσεις» έτσι σκιαγραφείται η μουσική δράση και η πρόθεση. Σημείο αναφοράς η παράδοση της Great Black Music». Η συναυλία είναι αφιερωμένη στην παλιά πόλη των Χανίων.
- 29-5-1993: Η Μητρόπολη Κυδωνίας και Αποκορώνου τελεί Αρχιερατικό Εσπερινό και Μνημόσυνο του Αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, στο παρεκκλήσι του Αγίου Κοσμά (Αντωνίου Γιάνναρη 2). Στις 8μ.μ. ομιλία από τον καθηγητή Παν/μίου κ. Κώστα Ζουράρη, στην αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου της Μητρόπολης, με θέμα «Ο εκκλησιαστικός λυτρωμός της Πόλης».
- Την επομένη Αρχιερατικός Εσπερινός στον Ιερό Ναό Αγίου Κωνσταντίνου Νέας Χώρας και αμέσως μετά ο κ. Ζουράρης θα μιλήσει με θέμα: «Το Πρόβλημα της πολιτικής εξουσίας στην Ορθόδοξη παράδοση». Οι εκδηλώσεις αυτής της ημέρας γίνονται εις μνήμη του μακαριστού πατρός Ελευθερίου Καψωμένου.
- 29-5-1993: Συναυλία δίδει στα Νεώρια της Παλιάς Πόλης το ελληνικό ροκ συγκρότημα «Τρύπες».
- 29-5-1993: Στην αίθουσα του Ενοριακού Κέντρου Κισάμου η Μητρόπολη Κισάμου και Σελίνου κάνει την καθιερωμένη τελετή: «Μνήμη Βυζαντίου» η οποία περιλαμβάνει:
- Μνημόσυνο του Κων/νου Παλαιολόγου.
 - Ομιλία με θέμα: «Η Ιεραποστολή στο Βυζάντιο» και ομιλητή το Φιλόλογο - Γυμνασιάρχη κ. Γιώργο Πευκιανάκη.
- 30-5-1993: Η επέτειος της κήρυξης της Επανάστασης του 1821 στην Κρήτη εορτάζεται στη Θυμιανή Παναγιά Σφακίων, με εκδηλώσεις που έχουν παγκρήτιο χαρακτήρα. Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων, που διοργανώνουν οι κοινότητες της επαρχίας Σφακίων και ο Σύλλογος «Θυμιανή Παναγιά», περιλαμβάνουν:
- Στις 8 το πρωί:** Αρχιερατική Λειτουργία στον Ι. Ναό της Θυμιανής Παναγιάς, απ' όπου ξεκίνησε η Επανάσταση.
 - Στις 10 το πρωί:** Δοξολογία.
 - Στις 11.15:** Εκφώνηση Πανηγυρικού.
 - Στις 11.30:** Κατάθεση στεφάνων από τις αρχές, συλλόγους κ.α.
- Τήρηση ενός λεπτού σιγής.
- Ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου. Μετά την τελετή θα παρατεθεί παραδοσιακό γεύμα στο χωριό Κομιτάδες και θα αποδοθούν ριζίτικα τραγούδια από το Μουσικοχορευτικό Συγκρότημα Επαρχίας Σφακίων.

- 30-5-1993: Εκδήλωση αφιερωμένη στη συμμετοχή του Αποκόρωνα στη Μάχη της Κρήτης πραγματοποιείται στο ίδρυμα «Αγία Σοφία».
Το πρόγραμμα περιλαμβάνει:
19.00: Επιμνημόσυνη δέηση στο μνημείο.
-Κατάθεση στεφάνων από εκπροσώπους φορέων.
-Σιγή ενός λεπτού.
-Ριζίτικο τραγούδι από τη χορωδία του Καλλ. Ομίλου «Ο Αποκόρωνας».
19.30: Σύντομη ομιλία από το μέλος του Δ.Σ. του ιδρύματος Στέλλα Αλιγιζάκη, με θέμα «Το ιστορικό της Μάχης της Κρήτης στον Αποκόρωνα».
19.40:Διάλεξη με θέμα «Γ. Ψυχουντάκης: Ο Κρητικός Μαντατοφόρος, ο λαογράφος της Αση γωνιάς, ο ποιητάρης μεταφραστής του Ομήρου». Ομιλητής είναι ο κ.Κ.Μουτζούρης πρόεδρος της ΙΛΑΕΚ και Συνδέσμου Φιλολόγων Χανίων.
- 30-5-1993: Ετήσια γιορτή του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. Το πρόγραμμα του εορτασμού περιλαμβάνει: Αναφορά στη σημασία της ημέρας, μνημόσυνο για τους δωρητές (Ζεύγος Γεωργίου και Αντιγόνης Καρδαμάκη και Χαράλαμπο Τορναζάκη), επίδοση βραβείου Καλλιγιάννη στον πρώτο σε βαθμολογία φοιτητή ιατρικής καταγόμενο από το νομό Χανίων το σχολικό έτος 1991-92 και τέλος επίδοση διπλωμάτων σε νέους ναυαγασσώστες.
- 31-5-1993: Ο Σύνδεσμος Φιλολόγων Νομού Χανίων οργανώνει διάλεξη στο Δημαρχείο Χανίων, με ομιλήτρια την κ. Ασημένια Καμάρη - Παπαδάκη, φιλόλογο, ομότιμο Λυκειαρχή με θέμα: «Τα λεγόμενα τραγούδια διάδασης του γάμου και της ξενιτιάς». Η διάλεξη αυτή είναι συνέχεια της περυσινής διάλεξης της ομιλήτριας, στην οποία είχε αναφερθεί στο μοιρολόγι (κυρίως της Μάνης, του Καστελόριζου και της Κρήτης).
- 31-5-1993: Συναυλία αφιερωμένη στην 52η επέτειο της Μάχης της Κρήτης διοργανώνει ο Δήμος Χανίων σε συνεργασία με τη Χορωδία Χανίων στην αίθουσα του Ωδείου Χανίων.
- 31-5-1993: Ο Δήμος Χανίων σε συνεργασία με τη Χορωδία Χανίων διοργανώνουν συναυλία στην αίθουσα του Κινηματοθέατρου του Ωδείου Χανίων. Η εκδήλωση αυτή είναι αφιερωμένη στη μεγάλη Επέτειο της 52ης Επετείου της Μάχης της Κρήτης.
- 2-6-1993 έως 10-6-1993: Λειτουργεί έκθεση καλλιτεχνικής και πνευματικής δημιουργίας των Δασκάλων και Νη-
έως 10-6-1993: πιαγωγών του Νομού που διοργανώνει στο Φουαγιέ του Δημαρχείου Χανίων ο Σύλλογος Δασκάλων και Νηπιαγωγών Ν. Χανίων.
- 2-6-1993: Πραγματοποιούνται στο κτίριο της πρώην Γαλλικής Σχολής ομιλίες των: Dr Κατερίνα Λευθέρη με θέμα: «New approaches to cancer therapy (Drug Therapy). Inhibition of oncogenic ras protein» και Dr Andrea Hemiock με θέμα: «Free health care for all?»
- 2-6-1993: Με την ευκαιρία του εορτασμού της «Παγκόσμιας Ημέρας Προστασίας Περιβάλλοντος» με πρωτοβουλία της Κοιν/τας και σε συνεργασία με το Γυμνάσιο Πλατανιά, πραγματοποιείται σε αίθουσα του ξενοδοχείου «ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ» στον Πλατανιά εκδήλωση με θέμα: «Φυσικό περιβάλλον: Ενημέρωση - Διαμόρφωση περιβαλλοντικής συνείδησης».
- 2-6-1993: Η Νομαρχιακή επιτροπή Χανίων του ΠΑΣΟΚ (Γραφείο Διαφώτισης) διοργανώνει εκδήλωση στα πλαίσια της επετείου της Μάχης της Κρήτης, με θέμα: «Συμβολή σε μία συζήτηση για το Έθνος». Η εκδήλωση πραγματοποιείται στα Νεώρια της Παλιάς Πόλης και ομιλητές είναι οι κ.κ. Λεωνίδας Βασιλικόπουλος, ναύαρχος Ε.Α. μέλος της Κ.Ε. του ΠΑΣΟΚ, Νεοκλής Σαρρής, ακαδημαϊκός, Τουρκολόγος και Ευθύμιος Στοφορόπουλος πρώην πρέσβης.
- 2-6-1993: Το Κέντρο φίλων Ν. Καζαντζάκη πραγματοποιεί φιλολογική βραδιά στην αίθουσα του Δημαρχείου με θέμα: «Τα έργα του Καζαντζάκη» Ζορμπάς - Καπετάν Μιχάλης - Ασκητική

και Αναφορά στον Γκρέκο (σύντομη ανάλυση και ανάγνωση επιλεγμένων αποσπασμάτων). Συμμετέχουν οι κυρίες: Σταυρουλάκη - Μπλαζουδάκη Αθηνά, Αλέξη Καίτη, Μοτάκη Ρόζα και ο κύριος Μυστακίδης Παύλος.

- 3-6-1993 Οι απόφοιτοι του ΕΠΛ Χανίων του κλάδου 10 (Εργαστήριο Καλών Τεχνών) και ο υπεύθυνος καθηγητής τους Αντώνης Παυλάκης οργανώνουν έκθεση των φετινών έργων τους, τα οποία παρουσιάζουν στο εργαστήριο τους στο χώρο του σχολείου τους. Όσοι επισκέπτονται την έκθεση μπορούν να ενημερωθούν παράλληλα για την εικαστική δραστηριότητα των μαθητών του ΕΠΛΧ.
- 3-6-1993 Λειτουργεί στην οδό Παπαναστασίου 33 των Χανίων, έκθεση έργων ζωγραφικής, μικρο-έως 12-6-1993: γλυπτικής και χωροτεχνίας με υλικά ανακύκλωσης, που φιλοτέχνησαν οι μαθητές του Σπουδαστηρίου Εικαστικών Τεχνών «Χώρος».
- 4-6-1993: Ο Δήμος Σούδας με την ευκαιρία της παγκόσμιας ημέρας περιβάλλοντος διοργανώνει εκδήλωση στο Δημοτικό Σχολείο Σούδας, με ομιλητή τον καθηγητή του Πολυτεχνείου κ. Ιωάννη Φίλη. Ταυτόχρονα τα παιδιά του Δημοτικού - Γυμνασίου Σούδας εκθέτουν τα έργα της ζωγραφικής τους και εκφράζουν τις σκέψεις τους για την προστασία του Περιβάλλοντος. Επίσης λειτουργεί έκθεση διβλίου σχετική με το θέμα.
- 5-6-1993: Οι μαθητές της έκτης τάξης του 12ου Δημοτικού Σχολείου Χανίων παρουσιάζουν το θεατρικό έργο του Χάρη Σακελαρίου «Ο Σπιθοβολάκης», που είναι εμπνευσμένο από το παραμύθι του Αλεξέι Τολστόϊ «Το χρυσό κλειδί». Η παράσταση του έργου δίδεται στην αίθουσα του Ωδείου Χανίων.
- 7-6-1993 Λειτουργεί έκθεση ζωγραφικής με έργα παιδιών που παρακολούθησαν το σεμινάριο ζω-έως 19-6-1993: γραφικής «Δημιουργώ παίζοντας με χρώματα». Το σεμινάριο διηύθυνε η κ. Αναστασία Καλπάκη - Γεωργουλάκη.
- 9-6-1993: Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων ειδικής έρευνας που έκαναν στη διάρκεια του σχολικού έτους οι μαθητές της 6ης τάξης του 12ου Δημοτικού Σχολείου Χανίων, με θέμα «Η πολιτιστική κληρονομιά των χρόνων της Ενετοκρατίας στο Ν. Χανίων: Αρχιτεκτονική, ζωγραφική, λογοτεχνία», πραγματοποιείται σε χώρο του σχολείου. Η εκδήλωση περιλαμβάνει: Παρουσίαση φωτογραφικού υλικού, έκθεση ζωγραφικής των μαθητών, προβολή ταινίας, αποσπάσματα έργων της κρητικής λογοτεχνίας κ.ά. όλα εμπνευσμένα από την περίοδο της ενετοκρατίας στο Νομό Χανίων.
- 10-6-1993: Το βιβλιοπωλείο «ΓΝΩΣΗ» Γεωργ. και Θεοχ. Κουρμούλη (Παρθενίου Κελαϊδή 16) πραγματοποιεί εκδήλωση με θέμα: «Το παιδί και το παιδικό βιβλίο στο χρόνο των διακοπών» στον εκθεσιακό χώρο του βιβλιοπωλείου. Το θέμα αναπτύσσει ο γνωστός εκπαιδευτικός και συγγραφέας παιδικών βιβλίων και εκδότης ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΜΥΡΝΙΩΤΑΚΗΣ. Στις προθήκες του βιβλιοπωλείου έχουν εκτεθεί βιβλία αναλόγου περιεχομένου.
- 12-6-1993 Έκθεση διβλίου Ενόπλων Δυνάμεων λειτουργεί στη Λέσχη Αξιωματικών Φρουράς Χα-έως 16-6-1993: νίων (Δημοκρατίας 64). Η έκθεση διοργανώνεται στα πλαίσια της σύσφιξης των σχέσεων Ενόπλων Δυνάμεων με το κοινό και της προβολής του εκδοτικού έργου των Ενόπλων Δυνάμεων και τελεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης.
- 19-6-1993 Η Καλλιτεχνική Εταιρεία Φουρνέ «Θέσπις» παρουσιάζει το θεατρικό έργο «Παντρολογη-και 20-6-1993: ματα» του Γκόγκολ στο Φουρνέ Κυδωνίας. Το έργο ανεβαίνει σε σκηνοθεσία Ελπίδας Μπραουδάκη και μετάφραση Λυκούργου Καλλέργη.
- 20-6-1993: «Η συμβολή των Κρητικών στον Μακεδονικό Αγώνα» είναι το θέμα που αναπτύσσει ο πρώην Νομάρχης Ρεθύμνης Παναγιώτης Κλάδος, στο Πολιτιστικό Κέντρο της Μητρόπο-

λης Κυδωνίας και Αποκορώνου στα Χανιά. Τη διάλεξη οργανώνει η Ιστορική Λαογραφική και Αρχαιολογική Εταιρεία Κρήτης, στο πλαίσιο εκδηλώσεων για τα 90 χρόνια από την έναρξη του Μακεδονικού Αγώνα. Το πρωί της ίδιας μέρας τελείται στο Μητροπολιτικό Ναό Χανίων, μνημόσυνο για τους Κρητικούς Μακεδονομάχους.

- 20-6-1993: Δίδεται διάλεξη στη Θέση «Ποτιστήρι» της Ασή Γωνιάς.
ΘΕΜΑ: «Η ΑΣΗ ΓΩΝΙΑ ΚΑΙ Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1866»
ΟΜΙΛΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΤΟΥΡΑΚΗΣ, καθηγητής Παν/μίου Αθηνών.
Η εκδήλωση οργανώνεται από το ΙΔΡΥΜΑ «ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ» σε συνεργασία με την ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΣΗ ΓΩΝΙΑ και εντάσσεται στα πλαίσια γενικότερων εκδηλώσεων που το Ίδρυμα οργανώνει με θέματα Ιστορίας και Πολιτισμού. Στην εκδήλωση συμμετέχει και η χορωδία του Καλλιτ. Ομίλου «Ο Αποκόρωνας».
- 21-6-1993: Πραγματοποιείται στο Πολιτιστικό Κέντρο της Ιερ. Μητροπόλεως Κυδωνίας και Αποκορώνου ομιλία - συζήτηση με θέμα «Ορθοδοξία στην Ασία». Ομιλητής είναι ο Θεοφίλ. Επίσκοπος Ζήλων κ. Σωτήριος κάτοικος Σεούλ Κορέας και υπεύθυνος του ιεραποστολικού Οργανισμού του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην Κορέα, το Χονγκ Κονγκ, τις Φιλιππίνες, την Ινδονησία, την Σιγκαπούρη και τις Ινδίες.
- 23-6-1993: Πραγματοποιείται στον Αλικιανό χορευτική εκδήλωση με χορούς απ' όλα τα διαμερίσματα της Ελλάδας. Τους χορούς παρουσιάζουν οι κοπέλες του «Τουριστικού Συνδέσμου Κρήτη». Τους κρητικούς χορούς και τα ριζίτικα τραγούδια παρουσιάζει ο καλλιτεχνικός όμιλος «Κρητικές Μαδάρες». Τη μουσική εκτελεί η φιλαρμονική του Δήμου Χανίων και κρητικό συγκρότημα με λύρα και λαούτο. Η εκδήλωση οργανώνεται από το Κέντρο Λαϊκής Επιμόρφωσης της περιοχής Αλικιανού και τοπικούς φορείς.
- 24-6-1993: Το Κέντρο Λαϊκής Επιμόρφωσης Κισάμου και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ποταμίδας αναβιώνουν του 'Αϊ Γιάννη τον Κλήδονα. Η εκδήλωση περιλαμβάνει: αναφορά και παρουσίαση των εθίμων του Κλήδονα από τη θεατρική ομάδα Κισάμου και το δάσκαλο κ. Καλογεράκη, χορό, μαντινάδες, ριζίτικα και πλούσιο κρητικό γλέντι. Συμμετέχουν οι χορευτικές ομάδες: νέων Κισάμου και Κέντρου Επιμόρφωσης 'Ελους και η χορωδία του συλλόγου προβολής Κισάμου η «Γραμπούσα».
- 26-6-1993: Ο νεοσύστατος Πολιτιστικός Συνεταιρισμός «Νότος» οργανώνει συναυλία στο Θέατρο της Ανατολικής Τάφρου: «Οι πρώην Δυνάμεις του Αιγαίου σ' ένα μουσικό οδοιπορικό από το Αιγαίο ως τον 'Αθω». Μουσική πάνω σε ποίηση μοναχών του Αγίου Όρους μέσα από όργανα παραδοσιακά και σύγχρονα και μουσικές φόρμες που πηγάζουν από μια σύγχρονη επεξεργασία λαϊκών χορών, αστικών και εκκλησιαστικών μοτίβων.
- 27-6-1993: Η Κοινότητα Βάθης Κισάμου σε συνεργασία με το Σύλλογο Εννιαχωριανών Αθηνών και Πειραιώς διοργανώνουν τα Λαφονήσια 1993. Τα Λαφονήσια είναι μια εθνική τοπική γιορτή που σκοπό έχει να τιμήσει τους σφαγιασθέντες, από τους Τούρκους, Εννιαχωριανούς στο Λαφονήσι. Την ίδια μέρα θα πραγματοποιηθούν αθλητικοί αγώνες ανωμάλου δρόμου ταχύτητας, δόλλεϋ και ψαρέματος.
Εξ άλλου η Ιστορική, Λαογραφική και Αρχαιολογική Εταιρεία Κρήτης διοργανώνει: Εκδρομή - προσκύνημα στο Λαφονήσι (Λαφονήσια 1993) και ξενάγηση στις βυζαντινές εκκλησίες Αγίου Γεωργίου και Αρχάγγελου στη Βάθη και στο μουσείο Αναγνώστη Σκαλίδη στα Περγόλια.
- 27-6-1993: Στην αίθουσα διαλέξεων του Πολιτιστικού Κέντρου της Ιεράς Μητροπόλεως Κυδωνίας και Αποκορώνου μιλούν οι κ.κ. Γεώργιος Παπαζάχος καθηγητής Ιατρικής του Πανεπιστημίου Αθηνών και ο κ. Γεώργιος Κρουσταλάκης καθηγητής παιδαγωγικής του Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα: «Η παιδαγωγική τέχνη του μακαριστού γέροντος Πορφυρίου».

- 29-6-1993: Στην αίθουσα του Δημοτικού Συμβουλίου Χανίων, το Κέντρο Νίκος Καζαντζάκης διοργανώνει διάλεξη με θέμα: «Η οικουμενικότητα του Νίκου Καζαντζάκη» με ομιλήτη τον κ. Γ. Στασινάκη πρόεδρο της εταιρείας Φίλων Ν. Καζαντζάκη και «Η Κρήτη ως λογοτεχνικός τόπος στα έργα του Ν. Καζαντζάκη» με ομιλήτρια την κα Ε. Νικολουδάκη - Σουρή φιλόλογο.

ΨΗΓΜΑΤΑ

Επαναστατική ανακάλυψη Βρετανών επιστημόνων «χτυπά» τη νόσο Αλζχάιμερ. Η αναπαραγωγή σε εργαστήριο της βασικής πρωτεΐνης, που έως τώρα θεωρείται ως η κύρια θεραπεία της νόσου, δίνει ελπίδες για την άμεση αντιμετώπισή της. Η πρωτεΐνη που ονομάζεται «παράγοντας ανάπτυξης των νευρώνων», δρίσκεται σε ελάχιστες ποσότητες στον ανθρώπινο οργανισμό και είναι πολύ δύσκολο να απομονωθεί. Για πρώτη φορά η επιστημονική ομάδα του δόκτορα **Ντέιβιντ Ντόουμπαν** κατόρθωσε να παράγει σε μεγάλες ποσότητες την πρωτεΐνη «NGF». Η πρωτεΐνη αυξάνει τη βιωσιμότητα και διεγείρει την ανάπτυξη των νευρικών κυττάρων που έχουν πληγεί από τη νόσο.

Ο εθνικός μας ευεργέτης Ανδρέα Συγγρός, γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1828 και πέθανε στην Αθήνα το 1899, σε ηλικία 71 χρόνων. Ήταν τραπεζίτης και το 1881 ίδρυσε την Ηπειροθεσσαλική Τράπεζα, ενώ ήδη είχε αρχίσει την κοινωφελή του δράση. Ήταν, επίσης, ο ιδρυτής του Δημοτικού Θεάτρου Αθηνών και των Μουσείων της Ολυμπίας και των Δελφών. Με τη διαθήκη του, κληροδότησε σημαντικά ποσά για την ίδρυση ομώνυμης πτέρυγας στο νοσοκομείο «Ευαγγελισμός», την κατασκευή της λεωφόρου Συγγρού (λεγόταν τότε Αθηνών - Φαλήρου), την ίδρυση νοσοκομείου μεταδοτικών νοσημάτων και την ανέγερση σχολείων. Το 1908 εκδόθηκαν σε 3 τόμους, τα απομνημονεύματά του.

Ο Αλεξάντερ Σολζενίτσιν, ο Ρώσος συγγραφέας ο οποίος ζει εξόριστος στις ΗΠΑ από το 1974, πρόκειται σύντομα να επιστρέψει στην πατρίδα του. Οι σοβιετικές Αρχές, οι οποίες τον εξόρισαν πριν από 20 χρόνια, απέσυραν την κατηγορία το 1991 κι ετοίμασαν ένα σπίτι ειδικά γι' αυτόν και την οικογένειά του. Ο πρόεδρος Γιέλτσιν ζήτησε από το νομπελίστα συγγραφέα κι ο ίδιος προσωπικά να επιστρέψει πίσω στην πατρίδα του.

Ο δημοφιλής ηθοποιός του θεάτρου και του κινηματογράφου **Παντελής Ζερβός** έφυγε απ' τη ζωή στις 23 Ιανουαρίου 1982, σε ηλικία 74 ετών. Γεννήθηκε στο Λουτράκι το 1908 και έκανε την πρώτη του εμφάνιση στη «Λαϊκή Σκηνή» το 1935, με τη «Ερωφίλη». Συνεργάστηκε με τη Μαρίκα Κοτοπούλη, το Θέατρο Τέχνης, το Εθνικό Θέατρο, το Κρατικό Θέατρο Θεσσαλονίκης και την Ελληνική Σκηνή, όπου διακρίθηκε σε ρόλους του κλασικού και νεοελληνικού ρεπερτορίου. Στον κινηματογράφο όπου εργάστηκε για 40 χρόνια, πρωταγωνίστησε σε δεκάδες ταινίες ενώ έπαιξε ακόμη και σε τηλεοπτικά σήριαλ, που γνώρισαν μεγάλη επιτυχία. Για τη θεατρική του προσφορά τιμήθηκε με το Χρυσό Σταυρό του Γεωργίου Α! Επίσης, το 1960 στο Α Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης πήρε το Βραβείο Β ρόλου για την ερμηνεία του στην ταινία «Μανταλένα» του Ντίνου Δημόπουλου.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

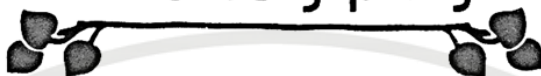

Το Πνευματικό Κέντρο Χανίων έχει αρχίσει —όπως είναι γνωστό— να δημιουργεί την Βιβλιοθήκη του, ούτως ώστε, όταν με τό καλό μεταφερθεί στο νεόκτιστο κτίριό του, να λειτουργήσει αμέσως και το Αναγνωστήριο. Γι' αυτό και παρακαλούμε άλλη μια φορά τους συγγραφείς και εκδότες να μας αποστέλλουν τις εκδόσεις τους.

Θεωρούμε υποχρέωσή μας να ευχαριστήσουμε θερμά όσους ανταποκρίθηκαν ήδη στο κάλεσμά μας και ιδιαίτερα τους:

- Ιερά Μητρόπολη Καλύμνου, Λέρου και Αστυπалаίας και ειδικά το Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη κ. Νεκτάριο Χατζημιχάλη για την έκδοση «Η Παναγία του Κάστρου».
- Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Χανίων κ. Στρατή Παπαμανουσάκη για τα βιβλία του: «Το εργατικό ξύπνημα στα Χανιά», «Η ποινική Δικαιοσύνη στα πρώτα χρόνια της Τουρκοκρατίας», «Το Κρητικό Δίκαιο στην ιστορική του εξέλιξη», «Ο Βενιζέλος και το Κίνημα του Θερίσου», «Αναδρομή στην ιστορία του Δικηγορικού Συλλόγου Χανίων», «Το ενωτικό κίνημα της Κρήτης στα 1908 και ο Εμμ. Ξηράς», «Κείμενα θεατρικής Παιδείας 1983 - 1986 (Κρητ. θεατρ. Βιβλιοθήκη), καθώς και για την επιστημονική επιθερίδα «ΤΑΛΩΣ» (τ. Α' και Β') του Ινστιτούτου του Κρητικού Δικαίου.
- κ. Δημήτρη Τυραϊδή για το βιβλίο του «Με τη φλογέρα του έρωτα».
- κ. Ζαχαρένια Σημανδηράκη για την Ετήσια Επιστημονική Έκδοση του Δήμου Χανίων «ΕΛΛΩΤΙΑ» (τ. Α')
- Αρχεία Ν. Σάμου για την έκδοση «Τοπική ιστορία και αρχεία».
- Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο για το Δελτίο ΕΛΙΑ (τ. Απριλ. - Ιουν. 1993).
- Τμήμα Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων Νομαρχίας Χανίων για τις εκδόσεις «Η δόξα που λέγεται ΕΛΛΑΣ» (5 αντ.). «Αφιέρωμα στη Μάχη της Κρήτης και στην Αντίσταση» (5) και Ν. Μακρυγιάννη, «Η μεγάλη απόφαση (5)».

ΤΑ ΧΑΝΙΑ Ο ΤΟΠΟΣ ΜΑΣ

**Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΣΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΛΟΓΟ ΤΟΥ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ**

Σταμ. Α. Αποστολάκη

Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος

— Εις το πλοῖον με το οποίον φέρει τα πράγματα ὁ Ντουκομανώλης, ἔχουν φορτωθεῖ ἀπὸ ἑνα παπὰ-Κλωνιζάκη ἐκ Σελίνου 25-30 ὅπλα...»⁵⁴.
(καὶ συνεχίζει στὴν ἴδια ἐπιστολή):

— «τα λοιπά δε φυσέκια νὰ στείλετε μαζί με τὸν Ντουκάκη».

— «Αγαπητέ Νίκο,
φρόντισε πρὸς Θεοῦ νὰ μὴ χαθεῖ τὸ στιβάνι μου γιὰτὶ ἀπ' αὐτὸ κρέμονται οἱ νόμοι καὶ οἱ προφῆται...»⁵⁵.
(σημείωμα Ελ. Βενιζέλου πρὸς Ν. Πιστολάκη, κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1896 στ' Ακρωτήρι. Τὸ εἶχε στείλει (τὸ στιβάνι του) γιὰ ἐπιδιόρθωσιν στὴν Αγ. Τριάδα καὶ καθυστεροῦσαν τὴν ἐπιστροφή. Ἐμείνε δυο μέρες μονοσάνδαλος).

— Ελάβομεν δι' ἡμᾶς, τὸν Δημ. Κουεντάκην καὶ Ἀνδρ. Μητσοτάκην, παλαιούς στρατιώτας τοῦ στρατοπέδου Ακρωτηρίου, ἀνὰ ἓν ζεύγος πετζί καὶ μουζάκωσι καὶ πάτους τῶν στιβανίων μας.

Ἐν Κοραχιαίς τῇ 8 Μαρτίου 1897

Ελ. κ. Βενιζέλος - Ἀρ. Χ. Τσεπετάκης». (σημείωμα, φυλάσσεται στὸ Ἱστορ. Ἀρχ. Κρήτης)⁵⁶.

— «Κύριε Σήφακα,
στείλετέ μας τίποτε νὰ φάγωμεν ψωμί καὶ φασόλαις ἢ ὅτι ἄλλο, ἀν δε εὐρεθεῖ καὶ λίγη ἀρτυσιά (ἐνν. τυρί, κρέας κ.τ.ό.) διὰ τὸν Dillon στείλετέ τὴν. — Ὑμέτερος: Ελ. Κ. Βενιζέλος⁵⁷. - 9.3.1897»

— «...εἶδα τὸ ἄρθρο τοῦ Φορτούνιο (ψευδών. τοῦ Σπ. Μελά), ἔστειλα καὶ τὸ πήρα τὸ βιβλίο καὶ τὸ διάβασα μονορούφι». (πρὸς τὴν Π. Δέλτα γιὰ τὴν κριτικὴ τοῦ «Τρελαντώνη» τῆς, ἀπὸ τὸν «Φορτούνιο» καὶ στὴ συνέχεια γιὰ τὴν χωρὶς ἀνάσα ἀνάγνωσιν τοῦ ἔργου τῆς, ἀπὸ τὸν Ελ. Βενιζέλο)⁵⁸.

54. Ὁ.π., σ. 202.

55. Περιοδικό: «Κρητικὴ Ψυχὴ», Χανιά, τ. 1^ο, Σεπτ. 1947, σ. 5.

56. Ἀνθ. Παπαδάκη-Χριστολάκη: «Ὁ Ελ. Βενιζέλος στὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1897-1898», στὸν τόμο: «Μελετήματα γύρω ἀπὸ τὸν Βενιζέλο καὶ τὴν ἐποχὴ του», Φιλισόφτης, Αθήνα, σ. 637.

57. Ὁ.π., σ. 637 (τὰ σημειώματα αὐτὰ φυλάσσονται στὸ Ι.Α. Κρήτης).

58. Πηνελ. Σ. Δέλτα: «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», σ. 254.

— «αγαπούσε μια ο κακομοίρης, μα δε του την έδιναν...»

«...ναι, μου είπε πως ήταν κάλπικος, μα απέδιδα τα λόγια του σε προσω-
πική αντιπάθεια...»

«...ο Θεός να δώσει...»

«...εύχομαι και στις τρίτης κόρης σου (ενν. το γάμο — ευχή συνήθης
στην Κρήτη)⁵⁹.

— (από την τελευταία επιστολή του Ελ. Βενιζέλου από το Παρίσι, προς
τον Γιάννη Ηλιάκη, ανθολογήσαμε:

«Αγαπητέ Γιάννη, για το ντεπόζιτο του νερού...

... ούτε για τη λάτρα του σπιτιού...

...της πρώτης πεζούλας...

... μοτεράκι εις τη στέρνα...

... της χαβούζας του κήπου...

... τις πόρτες από ρολά... τζαμόπορτες.

Αρκετά σε ζάλισα για σήμερα,

Ελευθέριος Βενιζέλος⁶⁰.

Χρησιμοποιεί, εξ άλλου, συχνά, την παροιμιώδη φράση:

— «Όταν ο Βενιζέλος τέλειωσε τις σπουδές του, επέστρεψε στην Κρήτη,
κι' εγκαταστάθηκε στα Χανιά, για να εξασκήσει το επάγγελμα του δικηγό-
ρου. Ευρέθηκαν τότε άνθρωποι να του πουν: "ότι καλύτερα θα 'κανε να
έμενε στην Αθήνα, όπου το πεδίο δράσεως είναι ευρύτερο".

Κι' ο Βενιζέλος τους ευχαρίστησε και των απάντησε:

— "Από τα θεμέλια αρχίζει κανείς, ποτέ από τα κεραμίδια!"⁶¹.

— «— Η καπετανιά, είναι βαρύ γομάρι».

(αυτή τη βαρυσήμαντη φράση που το 1905 του είπε στον Καλλικράτη ο
γεροκαπετάνιος Δ. Μανουσέλης, την είπε ο Β. στη Βουλή, σε μια αγόρευση
του, κάνοντας επίθεση στην πολυκέφαλη αντιπολίτευση των βασιλικών,

Την ίδια φράση επανάλαβε και στη Χαλέπα το 1935, όταν τον είχαν
περικυκλώσει μ' αγωνία συμπατριώτες του και τον ρωτούσαν αν το Κίνημα
είχε επεκταθεί και στη λοιπή Ελλάδα)⁶².

— «Άκουσε Κλέαρχε, "Χαράς σ' εκείνο το κακό, πού 'ρχεται μοναχό
του!"⁶³.

59. Ό.π., σ. 253, 275, 288, 291.

60. Ολόκληρη η επιστολή του Εθνάρχη, οκτώ γιμάτες μεγάλες σελίδες γραμμένες με το χέρι
του, στις 10.3.1936, στο Παρίσι — τελευταία επιστολή του — δημοσιεύεται στην εφημ. «Νέος
Κόσμος», Αθήνα, 20.3.1936, σ. 1η-5η.

61. Περιοδικό: «Κρητική Ψυχή» (υπεύθ. Αλεξ. Κ. Δραδάκης), Χανιά, τεύχ. 4, Δεκέμβρης
1947, σελ. 7.

62. Αριστ. Κριάρης: «Αθιβολές», τόμ. Β', σελ. 178 (υποσημ.).

63. Γιάννη Μανωλικάκη: «Ελευθέριος Βενιζέλος» - Η άγνωστη ζωή του - εκδ. «Γνώση», Αθήνα,
1985, σ. 468.

— «Θέλω ότι έχω να πω να το ακούσουν όλοι, διότι κανείς δεν είναι εντάξει απ' αυτούς τους κυρίους και ίσως νομίζουν ότι ήλθαμε εδώ για να παίξουμε τις κούκλες!»⁶⁴.

— «Τα παληχάρια τα καλά, πολεμούν στήθος με στήθος...» και: «...ύστερ' απ' .ολίγο θ' άρχιζε το γλέντι κι' ο χορός (κι εννοεί, τον πόλεμο)»⁶⁵.

— «Λάβατε την επιστολή μου;

Όχι, μου την παρέδωσε! Άλλως τε χείλη ιερώς ού ψεύδονται!

— Ναι, χείλη ιερώς! Άλλ' αρχιερώς;

Κι' ο Βενιζέλος, γέλασε...»⁶⁶.

— «Είπα σου ν' αφήσεις τα τραγούδια, μ' απού τραγούδια και ντουφέκια δεν έχεις ανάγκη να κάμεις εισαγωγή, στην Κρήτη!» (είπεν ο πατέρας Βενιζέλος προς το γυιό του Ελευθέριο, όταν τον ρώτησε τι διαβάζει και του είπε: «Ποίηση του Παράσχου»⁶⁷.

— «Ε! τί θέλετε λοιπόν; — Θέλετε να κόψω το λαιμό μου για να το πιστέψετε;...» (απάντησε ο Ελ. Βενιζέλος, στον Γεώργιο Αθαν. Νόβα, όταν συζητούσαν για την αποχώρηση του πρώτου από την πολιτική κι' ο δεύτερος του επέμενε ότι: «είναι αδύνατον να εξαλειφθεί η κολοσσιαία επίδρασίς του επί της πολιτικής ζωής του Τόπου». — Όχι μόνον θέλετε δεν θέλετε θα την επηρεάζετε απολύτως, αλλά κατ' ουσίαν και θα την διέπετε, θα την ρυθμίζετε σεις, όσον καιρόν και αν επιχειρήσετε να σταθίτε...» του έλεγε κι ο Βενιζέλος. διέκοψε: «— Μα γιατί; γιατί; — Γιατί δεν το πιστεύει κανείς — συνεχίζει ο Νόβας — ούτε οι φίλοι σας, ούτε οι αντίπαλοί σας...»)⁶⁸.

Τη γνωμική μαντινάδα:

— «Διηγείται ο αιωνόβιος βουλευτής Μαν. Βολουδάκης, στον Φρ. Γερμανό (εκπομπή για τον Ελ. Βενιζέλο, ΕΡΤ-1, 18.3.1976), για τον Βενιζέλο: «— Μού 'λεγ' ο Βενιζέλος πολλές φορές: "Εγώ ανεν καταλάβω πως η σκούφια μου θα πει το μυστικό μου, την πιάνω και τη ρίχνω στη φωτιά!..." Γιατί, η διπλωματία θέλει εχεμύθεια», συμπληρώνει ο Βολουδάκης, κι' η σχετική μαντινάδα της Κρήτης, το λέει:

«— Ποτές στη φιλενάδα σου, μην πεις το μυστικό σου, φίλη στη φίλη θα το πει, κι' είναι κακό δικό σου»⁶⁹.

64. Ευαγγ. Μελιγκουνάκη: «Βενιζέλου Ανάβασις», Αθήνα, 1955, σ. 52.

65. Μεγ. Πατριωτ. Φυσιγνωμίαι: «Ελ. Βενιζέλος», Αθήναι, 1910, σ. 62, 65.

66. Γιάννη Δ. Μουρέλλου: «Βενιζέλος», σ. 16 (πρόκειται για την ευχετ. επιστολή Μουρέλλου προς Βεν. για το δεύτερο γάμο του, που του έστειλε στην Καλλιφόρνια).

67. Ό.π., σ. 32.

68. Εφημ. «Νέος Κόσμος», Αθηνών, φύλλο της 19.3.1936. Επίσης: «Ραδιοπρόγραμμα», ΕΡΤ, τεύχ. 90 της 6-12/9/1964 σελ. 4-6: Γεωργ. Αθανασιάδη-Νόβα: «Όταν τον είδα για τελευταία φορά, στο Παρίσι».

69. Φρ. Γερμανού: «Πορτραίτο της Πέμπτης» ΕΡΤ-1, εκπομπή της 18.3.1976, για τον Ελευθέριο Βενιζέλο.

«Τον άκουσα, το θυμάμαι σαν να ήταν τώρα, να συνοφίξει μιαν κουβέντα του σχετική, στο στενό κύκλο της συνοδείας του, με το τετράστιχο κάποιας κρητ. μαντινάδας:

“—Οπού ’χει δυό αγαπητικές, έχει χαρά μεγάλη,
όντε μαλώνει με τη μιά, τα φκιάνει με την άλλη”⁷⁰.

«...Στη Βουλή των Ελλήνων, τα μεγάλα πολιτικά τζάκια (Κυριακούλης Μαυρομιχάλης, Θεοτόκης, Ράλλης, Γούναρης, Λεβίδης κ.ά.) το έφεραν βαρέως που πήρε ο Βενιζέλος το πρωθυπουργικό αξίωμα, ενώ προερχόταν από το λαό, δεν ήταν από τζάκι. Γι’ αυτό, ο αττικάρχης, ο Ράλλης, σε μια συνεδρίαση της Βουλής προσπάθησε κάπως να θίξει τον Βενιζέλο.

Αυτός όμως κυριολεκτικά τον καθήλωσε με μια χειμαρρώδη αγόρευση του, που έκλεισε με την παρακάτω παραστατική κρητική μαντινάδα:

“—Σαν είν’ ο τράγος δυνατός, δεν τότε στένει η μάντρα,
ο άντρας κάνει τη γενιά, κι’ όχι η γενιά τον άντρα”⁷¹.

Χρησιμοποιεί στο λόγο του, στίχους από τον «Ερωτόκριτο»:

—«Όποιος με δίχως ’πιβουλή, του πόθου του ξετρέχει,
εις την αρχή αν βασανιστεί, καλό το τέλος έχει»⁷².

Ανέκδοτα κι επιγραμματικές λαϊκές φράσεις, σωστοί ψυχολογικοί χειρισμοί, ακόμη και για τα πιο ασημάντα που συμβαίνουν γύρω του, τήρηση του αποστάγματος των παροιμιών της Κρήτης (όπως στα αμέσως παρακάτω μαρτυρήματα) επιβεβαιώνουν την επίδραση της Κρητικής Παράδοσης στη ζωή και στο λόγο του Ελευθερίου Βενιζέλου:

—«...Επήγαμε κι’ εμείς στο Θέρισο. Εχαιρετήσαμε το Βενιζέλο κι’ εμείναμε κοντά του. Το δε πρωί, μας έδωσε δύο γράμματα για τον Μαρκαντωνάκη, στα Χανιά και μας σε λέει: “—Ανε σασε πιάσουν, να τα μασήσετε...” (δηλ. αν σας πιάσουν, αν σας συλλάβουν, να τα καταπιήτε). Τα εμπιστευτικά σημειώματα έγραφαν να στείλουν χρήματα και φυσέκια, στο Θέρισο.

Εφύγαμε... Στις Μουρινές απ’ όξω, (κάπου στο ρυάκι, στην Αγία Βαρβάρα) μας κυνήγησεν ο εχθρός. Με το μπαμ! “πάει άλλος κάτω”, σκοτώθηκε!... Εγώ, απόφταξα στα Χανιά με την ψυχή στο στόμα, έδωκα το σημείωμα, στάλθηκαν τα εφόδια.

Όταν γύρισα πίσω στο Θέρισο, παρουσιάστηκα στον Βενιζέλο, είπα τα συμβάντα, κι’ αυτός με φίλησε στο μάγουλο!

Κι’ εγώ τον φίλησα στη χέρα. Μου είπε:

“—Μπράβο!, έκαμες το καθήκο σου”⁷³.

—«...Προκειμένου περί του ύπνου, πρέπει να σημειωθεί ότι μεταξύ των μεγάλων ανδρών οι οποίοι αναφέρονται εις την Ιστορίαν ότι είχαν την ευχέρεια να παίρνουν τον ύπνον όταν ήθελαν, ο Βενιζέλος είχαν το μεγαλύτερον ρεχόρ. Όπως κι’ ο ίδιος έλεγε: “—Είχε τον ύπνο, στην τσέπη του!”⁷⁴.

70. Στεφ. Ι. Στεφάνου: «Ο Βενιζέλος, όπως τον έζησα από κοντά», τόμ. Β’, σ. 56.

71. Μίνω Ζ. Νικολακάκη: «Πρόσωπα και τύποι των παλιών Χανίων», σ. 24-25. Επίσης: Ειρήνης Ουσταγιαννάκη-Ταχατάκη «Λαογρ. σταχυολογήματα», σ. 111.

72. Μουρέλλου Δ. Γιάννη: «Βενιζέλος», σ. 171 (= Κορνάρου «Ερωτόκριτος»).

73. Φρ. Γερμανού: «Εκπομπή για τον Εθνάρχη Ελευθ. Βενιζέλο», ΕΡΤ-1 «Πορτραίτο της Πέμπτης», της 18.3.1976. Μιλεί ο πρώτος αγγελιοφόρος του Βενιζέλου.

74. Εφημ. «Παρατηρητής», Χανίων, α.φ. 2558/21.3.1936, σελ. 1η.

— «Ερωτηθείς υπό φίλου του δημοσιογράφου ο Βενιζέλος, κάποτε, σχετικά με την μεγάλην συμπάθειαν και φιλίαν του, προς τον ιατρόν Σκουλά, είπε: “— Είναι μετεριζιώτης μου” (δηλ. είχαν πολεμήσει στο ίδιο μετερίζι, ήταν συμπολεμιστές, κι’ έκτοτε τους συνέδεε ακλόνητη φιλία)»⁷⁵.

— «Γη ούλοι στον οντά, γη ούλοι στο κατώϊ». (Αυτής της Κρητικής παροιμίας την ουσία τήρησε ο Βενιζέλος, στο παρακάτω συμβάν):

«— Την τελευταία φορά που είχαν έρθει ο Βενιζέλος, γέρος πια, στο Θέρισο, ήμουν μικρό παιδί.

Μου δώσανε, λοιπόν, ένα μαξιλάρι να το πάω του Βενιζέλου, εκεί στου “Στρογγυλού τ’ αλώνι”, όπου είχε κάτσει χάμω κι’ αυτός, κι’ όλοι οι άλλοι χωριανοί, κι’ εσυζητούσανε...

Θυμούμαι λοιπόν πως δεν το δέχτηκε για να κάτσει αυτός, αφού δεν είχαν μαξιλάρι κι’ οι γι’ άλλοι!

Και παίρνοντάς το εγώ πίσω έφευγα, κι’ εκείνος μου έδωσε για φιλοδώρημα, μια δραχμή!...»⁷⁶.

Ο συντάκτης της παρούσας ανακοίνωσης, άνοιξε το θεματολόγιο της Κρητικής Λαογραφίας και παρά τις τεράστιες δυσκολίες που συνάντησε, βρήκε κι’ ενετόπισε κάποιες αναφορές και εγγραφές, για τις σελίδες της, απ’ όσα έπραξεν, είπε και έγραψεν ο Ελευθέριος Βενιζέλος:

— Έτσι:

Στον υλικό βίο, καταγράφτηκαν μαρτυρίες για τα κεφάλαια: Ένδυμα - υπόδυση - κόμμωση - καλλωπισμός - τροφές και ποτά!

Στον κοινωνικό βίο, στοιχεία για τη γέννηση, τη βάπτισμα, τον παιδικό βίο, τον γάμο και το πένθος.

Στον πνευματικό βίο, υλικό για τη μαγεία και τις σχετικές μ’ αυτήν δεισιδαιμονίες, οιωνούς και παρατηρήματα.

Την Δημοτική Ποίηση και Μουσική. Τους λαϊκούς χορούς της Κρήτης και τα σχετικά έθιμα του χορευτή (παραγγελία χορού, σειρά, αμοιβές οργανοπακτών, κ.λ...). Επίσης: καταγραφές ανεχδότων, διηγήσεων, παροιμιών, παροιμ. φράσεων και γνωμικών!

Στον ίδιο χώρο ακόμη: Ευχές, κατάρες, όρκους και χαιρετισμούς. Στο κεφάλαιο του γλωσσικού μας θησαυρού — τέλος — ιδιωματικές λέξεις και φράσεις (στον προφορικό και γραπτό λόγο του), ονόματα, παρωνύμια, τοπωνύμια, κ.λ., ώστε, συμπερασματικά να συνάγεται πως υπάρχει ζωντανή η Κρητική Παράδοση, στη Ζωή και στο Λόγο του Ελευθερίου Βενιζέλου.

Η λαογραφική ύλη που αποθησαυρίζεται στις σειρές αυτές βρίσκεται στον λόγο του (προφορικό και γραπτό), στις αξιόπιστες μαρτυρίες των οικείων, των συγγαριανών, των συμπολεμιστών, των ανθρώπων του εκάστοτε ιδιαίτερου περιβάλλοντός του. Ανθρώπους που τον έζησαν από κοντά και κατάγραφαν όσα είδαν και άκουσαν, όσα μας χρειάζονται στοιχεία, για να στηρίξουμε πως στη Ζωή και στο Λόγο του, ο Ελευθέριος Βενιζέλος, διατηρούσεν την Κρητική Παράδοση.

75. Ό.π., σελ. 1η.

76. Φρέντο Γερμανού: «Πορτραίτο της Πέμπτης» - Εκπομπή για τον Ελ. Βενιζέλο, ΕΡΤ-1 της 18.3.1976. (Εδώ μιλεί ο Λεβεντάκης, τότε Πρόεδρος Κοιν. Θερίσου).

Ολοζώντανη, όταν βρισκόταν στην Κρήτη, διακριτική στην μετέπειτα πολιτική του Ζωή, πάντοτε όμως σε τέτοια αρμονική σχέση ώστε να μην δημιουργείται κανένα πρόβλημα, κατά την επικοινωνία και συναλλαγή του, με υψηλά πρόσωπα, σε ξένες Χώρες ή στη Χώρα του, σε δύσκολες ώρες ή σε στιγμές ιδιωτικής ευτυχίας ή δυστυχίας του!

Η Ζωή του Εθνάρχη Ελευθερίου Κ. Βενιζέλου, διαποτισμένη από τη γέννησή του (1864) με το ζείδωρο πνεύμα της Κρητικής Παράδοσης, τον ενίσχυε, τον ενδυνάμωνε, τον κραταίωνε, στην πολυκύμαντη και πολυδοκιμασμένη ζωή του, ως το 1936, που μας «άφησεν χρόνους», σωστούς «πενήντα χρόνους σήμερα»...

Χανιά, 1986.

ΣΤΑΜ. Α. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αθανασιάδη-Νόβα, Γεωργίου: «Όταν τον είδα για τελευταία φορά, στο Παρίσι», περ. «Ραδιοπρόγραμμα» της ΕΡΤ, τ. 90/6-12/9/1964, σ. 4-6.
2. Αποστολάκη Α. Σταμ.: «Η λαϊκή μούσα της Κρήτης, για τον Ελευθ. Βενιζέλο», εφημ. «Χανιώτικα Νέα», 15-23/3/1986, (και ανάτυπο, σ. 16) (σειρά Α').
3. Αποστολάκη Α. Σταμ.: «Μνήμη Ελευθ. Βενιζέλου - Η λαϊκή μούσα της Κρήτης, για τον Ελευθ. Βενιζέλο», ετήσια έκδ. «Χανιά - 1986», σ. 97-107 (σειρά Β').
4. Βλάχου Α. Γεωργίου: «Πολιτικά άρθρα», Αθήνα, 1961, εκδ. «Γαλαξίας».
5. Βλάχου Κ.Γ.: «Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και ο Κοινοβουλευτισμός», περ. «Νέα Εστία», τόμ. 120ός (1986), σ. 1509 κ.ε. Αθήνα.
6. Γαλανού Αλεξ.: «Στον Ελευθ. Βενιζέλο», φυλλάδιο, σελ. 7, χ.τ.χ., (ρίμα).
7. Γρηγορίου Θ. Εμμ.: «Απ' τη ζωή του [Εθνάρχη Ελ. Βενιζέλου]», εφημ. «Νέος Κόσμος», Αθήναι, φ. 997/24.3.1936, σ. 5η.
8. Δέλτα Σ. Πηνελόπης: «Ελευθ. Κ. Βενιζέλος» (Ημερολόγιο - Αναμνήσεις - Μαρτυρίες - Αλληλογραφία), επιμ. Π.Α. Ζάννας, Αθήνα, 1983.
9. Δρακάκη Θ. Ανδρέα: «Τ' άγνωστα χρόνια. Ο Ελευθ. Βενιζέλος στη Σύρο», Αθήνα, 1985.
10. Εκδοτικής Αθηνών: «Ιστορία του Ελληνικού Έθνους», συλλογική συγγραφή, Αθήνα, 1977, τόμ. ΙΔ' (σ. 39-412), τόμ. ΙΕ' (σ. 10-492), Αθήνα, 1978.
11. Καμαρινού Κώστα: «Ελεγεία στον Μεγάλο Έλληνα Πολιτικό, Ελευθ. Βενιζέλο», Αθήνα, 1946, σ. 1-16.
12. Καιροφύλα Κώστα: «Ελευθέριος Βενιζέλος (Η ζωή του - Το έργο του)», με πρόλογο Τ. Ιονέσκο, Αθήνα, 1914, εκδ. Δ. Φέξη.
13. «Κρητικοί παλμοί» — Λαογρ. συλλογή Κρητικών Ασμάτων — (Μαίρη Σαβοπούλου - Π. Γύπαρης - Χριστ. Σταυρουλάκης, Αλεξάνδρεια - Ιούλιος 1943, σ. 208 και 31 εικόνες!
14. Κριαρά Εμμ.: «Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η Δημοτική γλώσσα», Πρακτικά Ακαδ. Αθηνών τόμ. 57 (1982), σ. 547-571 (και ανάτυπο).
15. Κριάρη Αριστ.: «Αθιβολές» — Κρητικά Ανέκδοτα - τόμ. Α'-Β'. Αθήνα, 1978.
16. Κριάρη Αριστ.: «Πλήρης συλλογή Κρητικών Δημωδών Ασμάτων», έκδ. Β', Αθήναι, 1920, σ. 496 (και φωτογρ. Εθνάρχη Ελευθ. Κ. Βενιζέλου).

17. Μαθιουδάκη Ε. Γιάννη: «Λουλούδα» — Κρητικά χρονογραφήματα — Χανιά, 1936, εκδ. «Παρατηρητής», σ. 124 (προλογίζει: Ν.Β. Τωμαδάκης).
18. Μανωλικάκη Γιάννη: «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος» (Η άγνωστη ζωή του), Αθήνα, 1985, εκδ. «Γνώση», εικονογρ.
19. Μαρή Μ. Αντωνίου: «Ο Ελευθ. Βενιζέλος και το Κίνημα του Θερίσου», Χανιά, 1985.
20. Μαρουλάκη, Μιχ.: «Ποιήματα των Νικητών του Ευρωπαϊκού Πολέμου», Σικάγο, 1919, τυπ. Τζαβάρα, σ. 28, (φυλλάδιο), ρίμα.
21. Μελά Σπύρου: «Ο Γιος του Ψηλορείτη» — Ανερρωτής — Αθήνα, 1958, εκδ. Μπίρης, σ. 336.
22. Μελά Μ. Εμμ.: «Ο Βενιζέλος και τα Δωδεκάνησα», στην ετήσια έκδοση: «Δωδεκανησιακά Χρονικά», τόμ. ΣΤ' (1977), Αθήνα, 1979, σ. 273-352.
23. Μελιγχουνάκη Ευαγγ.: «Βενιζέλου Ανάβασις», Αθήναι, 1955, σ. 192, εικονογρ.
24. Μητσοτάκη Κυρ.: «Τα μικρά χρόνια ενός Μεγάλου», προλ. Εμμ. Γ. Πρωτοφάλης, Αθήνα, 1972, σ. 80, πλούσια εικονογρ.
25. Μητσοτάκη, Κυρ.: «Ο Επαναστάτης», προλογίζει Στεφ. Ι. Στεφάνου, Αθήνα, 1970, σ. 276, πλούσια εικονογρ.
26. Μόσχου Ν.Ε.: «Τα Ελληνικά γράμματα, για τον Ελευθέριο Κ. Βενιζέλο», περ. «Νέα Εστία», Αθήνα, τ. 120ός (1986), σ. 1353 κ.ε.
27. Μόσχου Ν.Ε.: «Ο Νεοελληνικός Λόγος, για τον Ελευθέριο Βενιζέλο», περ. «Νέα Εστία», Αθήνα, τ. 120ός (1986), σ. 1425 κ.ε.
28. Μουρέλλου Δ. Γιάννη: «Βενιζέλος», (Οι αγάπες του, οι χαρές του, οι οδύνες του), Αθήνα, 1964, εκδ. «Δίφρος», σ. 260, εικονογρ.
29. Νικολακάκη Ζ. Μίνω: «Πρόσωπα και τύποι των παλιών Χανίων», Χανιά, 1969, σ. 166.
30. Νιόλη Γεωργ.: «Στο μεγάλο νεκρό, Ελευθέριο Κ. Βενιζέλο», φυλλάδιο-ρίμα, Χανιά, 1936, τύπ. Μαθιουδάκη, σ. 7.
31. Ουσταγιαννάκη-Ταχατάκη Ειρήνης: «Λαογραφικά σταχυολογήματα», Αρχά-νες-Ηρακλείου, 1976.
32. Παπαντωνάκη Ε. Γεωργ.: «Η πολιτική σταδιοδρομία του Ελ. Βενιζέλου», τόμ. Α' (1864-1910), εκδ. Β', Αθήνα, 1931, σ. 278.
33. Παπαρρηγόπουλου Κ.: «Ιστορία του Ελληνικού Έθνους», συμπλ. Καρολίδου, Αθήναι, 1932, εκδ. Ελευθερουδάκη, σ. 470.
34. Πατριωτικά Μεγάλοι Φυσιогνωμίαι: «Ο Ελευθέριος Βενιζέλος» (Πολίτης, Πολεμιστής, Πατριώτης, Διπλωμάτης), Αθήναι, 1910, σ. 152.
35. Πετσάλη-Διομήδη, Θανάση: «Δεκατρία Χρόνια», της σειράς: Εκλεκτών Έργων Νεοελλ. Λογοτεχνίας, βιβλ. «Εστίας», Αθήνα, 1977, εκδ. Β', σ. 262.
36. Περιοδικό: «Το Φρούριον», έτος Β' τ. 12, Μάρτιος 1946 και: έτος 11ο, τ. 1-2, Ιούνιος 1955 (αφιέρωμα: στον Ελ. Κ. Βενιζέλο).
37. Περιοδικό: «Κρητική Εστία», Χανιά, τεύχ. 146 (Αύγ. 1964) (αφιέρωμα στα 100/χρονα του Ελευθ. Βενιζέλου).
38. Περιοδική ετήσια έκδοση: «Κρητική Πρωτοχρονιά», τόμος Δ' (1964) αφιερ. στον Ελ. Βενιζέλο.
39. Περιοδικό: «Κρητική Ψυχή», Χανιά, 1947, τεύχη 1-5, με πολλές σελίδες, σε κάθε τεύχος, αφιερωμένες στον Ελ. Κ. Βενιζέλο.
40. Πρίγκηπος Γεωργίου της Ελλάδος: «Αναμνήσεις εκ Κρήτης», 1898-1906, Αθήναι, 1959, σ. 210, εικονογρ.

41. Ρωμαίου Κων(νου): «Κοντά στις ρίζες» — Έρευνα στον ψυχικό κόσμο του Ελλην. Λαού — Αθήνα, 1980, εκδ. «Εστίας», σ. 488.
42. Σβολόπουλου Κων(νου): «Ο Ελευθ. Βενιζέλος και η πολιτική κρίσις εις την αυτόνομον Κρήτην, 1901-1906», Αθήνα 1974, σ. 306, εκδ. «Ίκαρος».
43. Σκανδαμή Σ.Α.: «Πρίγκιψ Γεώργιος», Αθήναι. 1954, σ. 436, εικονογρ.
44. Σκουλά Μ. Ιωάννου: «Ο Ελευθ. Βενιζέλος και η δύσμοιρος Ελλάς», Ηράκλειο, 1947, σ. 16, φυλλάδιο-ρίμα, εκδ. «Μούρμελ».
45. Στεφάνου Ι. Στεφ.: «Ο Βενιζέλος όπως τον έζησα από κοντά», τόμ. Α', Αθήνα, 1974, σ. 340 και 32 σ. Φωτογρ. τόμ. Β', Αθήνα 1975, σ. 400 και 30 σ. φωτογρ.
46. Στεφάνου Ι. Στεφ.: «Ελευθέριος Βενιζέλος — πλαστοουργός Ιστορίας», Αθήνα, 1977, σ. 338 και πλούσια εικονογρ.
47. Στεφάνου Ι. Στεφ.: «Ελευθ. Βενιζέλος - Πενήντα χρόνια από το θάνατό του», Αθήνα, 1986, περ. «Εμείς» της Εθν. Τραπ. Ελλ., τ. 7, Μάρτιος 1986, σ. 18-26.
48. Στεφάνου Ι. Στεφ., «Δοκίμιο για μια προσωπογραφία του Ελ. Βενιζέλου», Αθήνα, 1986, περ. «Νέα Εστία», τόμ. 119ος, σ. 776-786.
49. Στεφάνου Ι. Στεφ.: «Ο Ελ. Βενιζέλος για το γλωσσικό ζήτημα», Αθήνα, 1986, περ. «Νέα Εστία», τόμ. 120ός, σ. 1538 κ.ε.
50. Τρακάκη Ι. Αντ.: «Το κίνημα του Θερίσου», χ.τ.χ., [Χανιά, 1958], σ. 146.
51. Τσάκωνα Β. Πολυβ.: «Οι Κρήτες και το επαναστ. Κίνημα της Θεσ)νίκης», (Του 1916) - Αθήναι, 1963, σ. 96.
52. Τωμαδάκη Β. Νικ.: «Ο Βενιζέλος έφηβος», Αθήναι, 1964, σ. 210.
53. Φιλιππότη εκδόσεις: «Μελετήματα γύρω από τον Βενιζέλο και την εποχή του» (Διαφόρων), Αθήναι, 1980, σ. 720 και εικονογράφηση. Εποπτεία: Θ. Βερέμης - Οδ. Δημητρακόπουλος.
54. Χανίων, Δήμου: «Ετησία έκδοση Δήμου Χανίων», 1972-1986. (ιδιαίτερα αφιερώματα στον Ελ. Βενιζέλο: τόμ. 1976, τόμ. 1980).
55. Χάρη Πέτρου: «Βενιζέλος και Δημοτικισμός», περ. «Νέα Εστία», Αθήνα, 1986, τόμ. 120ός, σ. 1538 κ.ε.
56. Χάρχαλη Γιάγκου: «Αφιέρωμα προς τον Ελευθ. Κ. Βενιζέλο», ρίμα 586 στίχων, Κίσαμος - Χανίων, περ. «Παρουσίες», του Φιλολ. Συλλόγου «Κισσαμικός», τεύχ. 4, Ιαν.-Απρ. 1986, σ. 1-16.
57. («Διαφόρων»): Άρθρα, μελέτες, ανέκδοτα, ειδήσεις, χρονικά κ.λ. στοιχεία, στις εφημερίδες Χανίων και Αθηνών, της εποχής του Ελ. Κ. Βενιζέλου, σημειωμένα στις σχετικές παραπομπές.
58. «Χρυσόστομος» Φιλολογικός Σύλλογος Χανίων: «Μνήμη Ελευθερίου Κ. Βενιζέλου», Χανιά, 1971, σ. 36, τυπ. Σ. Ξανθουδάκη.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Στη σελίδα αυτή θα καταγράφονται αλφαβητικά με το όνομα του συγγραφέα ή εκδότη, οι νέες εκδόσεις Κρητών συγγραφέων ή Κρητικού περιεχομένου. Εφ' όσον οι εκδόσεις αποστέλλονται προς τη Βιβλιοθήκη του Πνευματικού Κέντρου Χανίων, θα γίνεται εκτενέστερη παρουσίαση και βιβλιοκριτική κατά σειρά προτεραιότητας παραλαβής τους.

ΒΙΒΛΙΑ:

- Αετουδάκη Δημ.: Τα σύμβολα του Μινωϊκού πολιτισμού
- Αετουδάκη Δημ.: Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος
- Αναστασάκη Ι. Δ.: Η γυναίκα στη Μάχη της Κρήτης και στην Αντίσταση
- Αποστολάκη Μαν.: Δημιουργίες
- Βλαχάκη Μαριλένας: Μικρή προσευχή
- Γοντικάκη Στεφ.: Η παιδεία στην Κρήτη 1878 - 1889
- Δουλαδέρα Αριστ.: Ο παροιμιακός λόγος στο μυθιστόρημα του Ν. Καζαντζάκη «Αλέξης Ζορμπάς»
- Ιερά Αρχιεπισκοπή Κρήτης - Γεωργ. Αποστολάκη: Εκκλησιαστική Νομοθεσία Κρήτης
- ΙΛΑΕΚ: Η Κρήτη γιορτάζει τον Ειρηναιο Γαλανάκη
- Κελαϊδή Πάρι: Το αγροτικό ιατρείο Ανώπολης Σφακίων
- Κρασανάκη Γεωργ.: Θέματα Ψυχολογίας του Εφήβου
- Λισμάνη Δημ. Αναστ.: Βυζαντινές οικογένειες της Κρήτης στην Ύδρα
- Λίτινα Σπυρ.: Τα τελευταία
- Μουδατσάκη Τηλ.: Η θεατρική σύνταξη - αρχές οικονομίας της δράσης στην τραγωδία
- Μυλωνογιάννη Παντελή: Καπετάν Μαθιός
- Πολιουδάκη Μάρκου: Η Μάχη της Κρήτης στο Ρέθυμνο (Η χαμένη νίκη), τ. Β'
- Σμπώκου Γ.: Ανώγεια - Η ιστορία μέσα από τα τραγούδια τους
- Ταχατάκη Ειρήνης: Κρητικές Αθιβολές
- Τσαγκαράκη Γ.: Μεραμπελλιώτικα Ανεγυρίσματα
- Ψιλάκη Νίκου: Μοναστήρια και Ερημητήρια της Κρήτης (τ. Α')

ΠΕΡΙΟΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«ΕΛΛΩΤΙΑ» - Ετήσια Επιστημονική Έκδοση του Δήμου Χανίων. Ο 6' τόμος που κυκλοφόρησε φέτος περιέχει 31 συνολικά ανέκδοτα κείμενα και μελέτες από διακεκριμένους πανεπιστημιακούς δασκάλους, φιλολόγους, συγγραφείς και ερευνητές που πραγματεύτηκαν θέματα Ιστορίας, Λαογραφίας, Αρχαιολογίας και Λογοτεχνίας με άμεση σχέση και αναφορά στην Κρήτη. Όπως τόνισε ο υπεύθυνος έκδοσης της «Ελλωτίας» η φετινή έκδοση είναι αφιερωμένη στη Μάχη της Κρήτης και συγκεντρώνει το πνευματικό δυναμικό του τόπου. Να σημειωθεί ότι το περιοδικό διακινείται μέσω της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Χανίων, ενώ μπορεί όποιος επιθυμεί να το προμηθευτεί σε προσιτή τιμή από όλα τα βιβλιοπωλεία των Χανίων και τα μεγαλύτερα της χώρας.

Η φετινή έκδοση έχει πάρει το διεθνή κωδικό ISSN -1106 - 0395 και έχει καταχωρηθεί στο Διεθνή κατάλογο εκδόσεων σε σειρές (στο Παρίσι) .

Ελλάδα δεν είναι μόνο τα Χανιά

Ο «Ζορμπάς» του **Μίκη Θεοδωράκη** θα παρουσιαστεί από την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών στο «Ευρωπαϊκό Μουσικό Φεστιβάλ» που οργανώνεται στο Μόναχο, το φθινόπωρο. Θα συμμετάσχει η χορωδία της ΕΡΑ. Σολίστ θα είναι η **Ελένη Μιχαηλίδου**, διευθυντής ορχήστρας ο μαέστρος και διευθυντής της ΚΟΑ κ. **Αλ. Συμεωνίδης**, ενώ τη συναυλία θα προλογίσει ο συνθέτης. Η συναυλία θα δοθεί την 21η Οκτωβρίου και έχουν κληθεί να την παρακολουθήσουν ως τιμώμενα πρόσωπα πολιτικές προσωπικότητες της Ευρώπης. Το φεστιβάλ τελεί υπό την αιγίδα του προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. **Ζακ Ντελόρ**.

Μεγάλη η προσφορά της Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδος που μας προσέφερε μια καινούργια και πλήρη έκδοση της Μεγάλης ΧΑΡΤΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ του Ρήγα Φερραίου (1757 - 1798), τιμώντας τον εθνομάρτυρα και τραγουδιστή της Ελευθερίας, του οποίου στόχος ήταν ο φωτισμός του γένους και η κατάλυση της τυραννίας. Η Χάρτα αυτή, έργο πολύχρονου μόχθου και μεγάλης ευρυμάθειας και ελληνομάθειας, χαράχθηκε και εκδόθηκε στη Βιέννη το 1797 σε συνεργασία με την αυστριακή χαρτογράφο Muller. Αφετηρία της σύνταξης της ήταν η μετάφραση, μαζί με τους συνεργάτες του, του έργου του J.J. Barthelemy: Ταξίδι του νέου Ανάχαρσι στην Ελλάδα, ο οποίος από τη Σκυθία κατεβαίνει στον Όλυμπο για να γνωρίσει τον Ελληνισμό και στον οποίο ο Ρήγας θέτει στη διάθεσή του τη Χάρτα για να τον καθοδηγεί. Στην πραγματικότητα ο λόγος της συντάξεως της Χάρτας «εν η περιέχονται αι νήσοι αυτής και μέρος των εις την Ευρώπη και Μ. Ασίαν πολυαριθμωv αποικιών αυτής» ήταν η προβολή του προγονικού μεγαλείου και η ενίσχυση του εθνικού φρονήματος των υποδούλων. Η Χάρτα συνοδεύεται και από την εικόνα του Μεγάλου Αλεξάνδρου την οποία ετύπωσε «προς χρήση των Ελλήνων και Φιλελλήνων» για τον ίδιο σκοπό. Παράλληλα, με τη Χάρτα, κυκλοφορούσε από στόμα σε στόμα ο Θούριός του, αληθινό «επαναστατικό μανιφέστο, σάλπισμα ξεσηκωμού και προσκλητήριο δυνάμεων» για την απελευθέρωση των Ελλήνων και των άλλων λαών της Βαλκανικής.

Με θαυμασμό υποδέχτηκαν οι Άγγλοι την τριήρη «Ολυμπιάδα» που διέσχισε με «μεγαλοπρέπεια» - όπως σημειώνουν οι αγγλικές εφημερίδες - τα νερά του Τάμεση στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για τα 2500 χρόνια της Ελληνικής Δημοκρατίας. Πολλοί ήταν οι περιεργοί που παρακολούθησαν από τις ακτές του Τάμεση την «Ολυμπιάδα» με τους 170 εθελοντές κωπηλάτες της στο μικρό της ταξίδι. Ο πρόεδρος της Βουλής κ. **Αθανάσιος Τσαλδάρης** και η υπουργός πολιτισμού κ. **Ντόρα Μπακογιάννη** παρέδωσαν, κατά τη διάρκεια πανηγυρικής τελετής, στην πρόεδρο της Βρετανικής Βουλής κ. **Μπέτι Μπούθροιντ** ένα μαρμάρινο αντίγραφο της στήλης της Δημοκρατίας του 4ου π.Χ. αιώνα, το οποίο θα παραμείνει σε αίθουσα του βρετανικού Κοινοβουλίου.

Να μειωθεί ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας στα βιβλία, συμφώνησαν οι υπουργοί Πολιτισμού των χωρών - μελών της ΕΟΚ, που συνεδρίασαν στις Βρυξέλλες. Επίσης, δέχτηκαν πρόσκληση της υπουργού Πολιτισμού κ. Ντόρας Μπακογιάννη να συναντηθούν από τις 3 έως τις 5 Σεπτεμβρίου στην Αθήνα για να συζητήσουν πολιτιστικά θέματα.

Με στόχο τη διάσωση, την προβολή και την ανάπτυξη του Ελληνικού Λαϊκού Πολιτισμού, από το υπουργείο Εσωτερικών συγκροτήθηκε Κεντρική Συντονιστική Επιτροπή. Στόχος της Επιτροπής την οποία αποτελούν καθηγητές Πανεπιστημίων και άνθρωποι των Γραμμάτων και Τεχνών θα είναι η συγκέντρωση, η διάσωση και διαφύλαξη της προφορικής παράδοση και του παραδοσιακού πολιτισμού, όπως θρύλοι, ήθη, έθιμα, δοξασίες, παροιμίες, παραδόσεις, στοιχεία λαϊκής λατρείας, λαϊκής Τέχνης, καταγραφή τοπικών διαλέκτων, φωτογράφιση αντικειμένων, όπως αγροτικά εργαλεία, ξυλόγλυπτα κ.ά. Επίσης, θα συλλεχθούν ιστορικά δεδομένα και δικαιιοπρακτικά έγγραφα, όπως προικοσύμφωνα, πωλητήρια, χάρτες. Για το λόγο αυτό σε κάθε νομαρχία θα συγκροτηθούν Τοπικές Επιτροπές και αν χρειασθεί θα υπάρξει συνεργασία με τα Υπουργεία Παιδείας και Πολιτισμού. (Βλ. σχετικό σημείωμα για τη Νομαρχιακή Επιτροπή Χανίων στις «ΕΙΔΗΣΕΙΣ»).

Λίφτινγκ στα μνημεία της Ελλάδος και Ιταλίας, από μια πανευρωπαϊκή ιδιωτική εταιρεία με πρόεδρο τον καθηγητή Πάολο Παρίνι σε συνεργασία με το Ταμείο Αρχαιολογικών Ερευνών του Ελληνικού Υπουργείου Πολιτισμού με το χημικό κ. Ν. Μπελογιάννη σε ένα κοινό πρόγραμμα υπό τη διεύθυνση του καθηγητή του ΕΜΠ κ. Χαράλαμπο Μπούρα. Το πρόγραμμα χρηματοδοτεί η Κοινότητα για μνημεία πόλεων με ρύπανση όπως η Αθήνα, η Ρώμη και το Λέτσε. «Η Ελλάδα και η Ιταλία - επεσήμανε εκπρόσωπος της ομάδας των ειδικών - έχουν το μεγαλύτερο αριθμό σε λίθινα μνημεία από οποιαδήποτε άλλη χώρα και αστικές περιοχές, με υψηλή ρύπανση που απειλεί την καταστροφή των ιστορικών μας μαρτυριών, πολιτιστική κληρονομιά όχι μόνο εθνική, αλλά και ευρωπαϊκή». «...Η διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να καταστεί ο προμαχώνας για την επίτευξη στενότερης συνεργασίας των δύο χωρών σε όλα τα επίπεδα».

Ρώσοι αρχαιολόγοι πιστεύουν πως βρήκαν τη βιβλιοθήκη και τους θησαυρούς του τσάρου του 16ου αιώνα, Ιβάν του Τρομερού, θαμμένους σε μια «υπόγεια πόλη», βορείως της Μόσχας, αναφέρει δημοσίευμα της εφημερίδας «Πράβντα». Ο αρχαιολόγος Ιβάν Κολτσόφ δήλωσε προς την εφημερίδα ότι έφτασε στους θησαυρούς, οι οποίοι περιλαμβάνουν «ανεκτίμητα έργα τέχνης», περνώντας μέσα από ένα λαβύρινθο από σήραγγες και υπόγειες αίθουσες, στον τόπο όπου κάποτε βρισκόταν το ανάκτορο του Ιβάν. Το συγκρότημα βρίσκεται τώρα κάτω από ένα μοναστήρι, κοντά στην πόλη Αλεξάντροφ. Η Εκκλησία απαγόρευε την πρόσβαση στην περιοχή μέχρι την επανάσταση του 1917, οπότε το μοναστήρι σφραγίσθηκε από τους Μπολσεβίκους. Αλλά οι λαϊκοί θρύλοι για την κρύπτη του θησαυρού παρέμειναν ζωντανοί. Οι αρχαιολόγοι αναζητούσαν από καιρό τη βιβλιοθήκη του Ιβάν του Τρομερού, του τυράννου που έθεσε τα θεμέλια του σύγχρονου ρώσικου κράτους με μία σειρά ανελέητων κατακτητικών πολέμων, κάτω από το Κρεμλίνο. Πολλοί επιστήμονες πίστευαν πως ο Ιβάν είχε καταστρέψει τα βιβλία. «Σήμερα, μπορούμε να πούμε

χωρίς καμία αμφιβολία, πως αυτό που βρήκαμε είναι η βιβλιοθήκη του Ιβάν - βιβλία που για τελευταία φορά τα είδαν οι σύγχρονοι του αιματοβαμμένου τσάρου», δήλωσε ο Κολτσόφ.

Το Λουξεμβούργο τιμά τον Μίκη Θεοδωράκη... Ο Πρωθυπουργός και υπουργός Πολιτισμού του Λουξεμβούργου Ζακ Σάντερ με επιστολή του προς τον Έλληνα συνθέτη του ανακοινώνει ότι: Θα δημιουργηθεί ένα διεθνές Πολιτιστικό Κέντρο με σκοπό την προώθηση των πολιτιστικών αξιών. Ήδη στο Λουξεμβούργο, όπως και στη Σουηδία, τη Γερμανία και το Βέλγιο λειτουργούν ιδρύματα «Μίκη Θεοδωράκη», στα οποία μελετάται το έργο του συνθέτη καθώς και οι απόψεις του για τα πολιτιστικά δρώμενα.

Τέλος, ο κ. Σάντερ ζήτησε από το Μίκη Θεοδωράκη, στις 29 Ιουλίου του 1995 (την ημέρα δηλαδή που ο συνθέτης συμπληρώνει τα 70 του χρόνια και το Λουξεμβούργο θα είναι πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης), να ερμηνεύσει σε πρώτη παγκόσμια εκτέλεση ένα έργο του.

Αρχαιολογικό πάρκο το οποίο θα φιλοξενεί και πολιτιστικές εκδηλώσεις, σχεδιάζει να διαμορφώσει κατά μήκος της εξωτερικής πλευράς των δυτικών τειχών της Θεσσαλονίκης ο δήμος Συκεών. Ήδη άρχισαν οι διανοίξεις και οι επεμβάσεις για την ανάδειξη των βυζαντινών τειχών. Οι εργασίες για τη διαμόρφωση και την ανάπλαση του χώρου ξεκίνησαν απ' την οδό Έδρου. Η 4η αρχαιολογική πολιτιστική διαδρομή, όπως ονομάστηκε το πρόγραμμα θα 'χει ολοκληρωθεί πριν το 1997. Με βάση το φιλόδοξο πρόγραμμα, θα γκρεμιστούν τα κτίσματα που εφάπτονται στα τείχη. Εκεί που τώρα υπάρχουν παραπήγματα, θα διαμορφωθούν χώροι πρασίνου. Στα σημεία επέκτασης θα γίνουν τοιχεία αντιστήριξης που θα «δένουν» με τον ιστορικό χώρο. Τα ακίνητα που βρίσκονται στην περιοχή, μπορεί να αξιοποιηθούν στην κατεύθυνση τουριστικής ανάπτυξης. Οι ιδιοκτήτες των κτισμάτων, τα οποία εφάπτονται στα τείχη, θ' αποκατασταθούν με βάση το πρότυπο οικιστικό πρόγραμμα που θα εφαρμοστεί στο συνοικισμό Πέτρου Λεβαντή - στην «καρδιά» των Συκεών. Στην περιοχή, η οποία δεν είναι ακόμα στο σχέδιο πόλης, προβλέπεται η κατασκευή και λειτουργία σχολικού συγκροτήματος, εμπορικού κέντρου, ανοιχτού θεάτρου και υπόγειου πάρκινγκ.

Η Ελληνική Εταιρεία Χριστιανικών Γραμμάτων, προκηρύσσει για το 1993 βραβεία λογοτεχνίας και μελετών. Η προθεσμία υποβολής των κειμένων, θα γίνεται από 1ης έως 31 Οκτωβρίου, σε 3 αντίτυπα τα εκδοθέντα και 2 δακτυλογραφημένα τ' ανέκδοτα, στη διεύθυνση Θάλειας 32 Χολαργός 15561 Αθήνα τηλ. 6512976.

Ένας μεγάλος σεισμός θα δώσει τη «χαριστική βολή» στην Αγία Σοφία, σύμφωνα με προβλέψεις Τούρκων σεισμολόγων. Όπως αναφέρεται σε δημοσίευμα των Τάιμς, Τούρκοι ειδικοί αναμένουν μέσα στα επόμενα δέκα χρόνια ένα σεισμό μεγάλης ισχύος που μπορεί να κατεδαφίσει την ηλικίας 1500 χρόνων εκκλησία. «Κάθε εκατό χρόνια έχουμε ένα μεγάλο σεισμό κι ο τελευταίος ήταν το 1894», δηλώνει στους Τάιμς ο καθηγητής Μουσταφά Ερντίκ, επισημαίνοντας ότι τα δύο πιο «ευαίσθητα» σημεία της Αγίας Σοφίας είναι οι μεγάλες αψίδες στην ανατολική και δυτική πλευρά. «Αν πέσουν, θα κατεδαφιστεί μαζί και ο μισός ναός», τονίζει ο Ερντίκ. Η «σωτηρία»

της Αγίας Σοφίας βρίσκεται προς το παρόν «στα χέρια» ειδικών από αμερικανικά, ιαπωνικά και τουρκικά πανεπιστήμια. Ωστόσο, για να μπει σ' εφαρμογή κάποια απ' όλες τις μελέτες, που θα εκπονηθούν, θα πρέπει να συμφωνήσουν όλοι οι επιστήμονες. Και το ερώτημα που τίθεται, είναι, αν η επιλογή και υλοποίηση του κατάλληλου σχεδίου προλάβει την καταστροφή..

Θρακικός τάφος ανακαλύφθηκε στη Βουλγαρία, σύμφωνα με άρθρο της εφημερίδας «Τρουντ», υπό τον τίτλο «Θρακικός τάφος δρέθηκε από χρυσοθήρες». Ο τάφος δρέθηκε στο χωριό Τσερέποβο, όπου κατά καιρούς έχουν ανακαλυφθεί συνολικά άλλοι είκοσι τάφοι κι έχει πάθει μεγάλες ζημιές από τους αρχαιοκάπηλους.

Ο ΜΕΜΟΣ Μακρής, ένας από τους σημαντικότερους γλύπτες της σύγχρονης Ελλάδας που το έργο του γνώρισε την παγκόσμια καταξίωση, πέθανε πρόσφατα στην Αθήνα, σε ηλικία 80 ετών. Δημιουργός πολλών και γνωστών έργων, όπως των μνημείων του «Μαουτχάουζερ» στην Αυστρία, της «Απελευθέρωσης» στο Τισαφούρεντ, στο Πετς και στο Σεγκχαλμ, της «Διεθνούς Ταξιαρχίας» στην Ισπανία, αλλά και του «Μνημείου Πεσόντων» στο Πολυτεχνείο, ο Μέμος Μακρής περνά στην ιστορία για την εκφραστική του ικανότητα και τις ιδιομορφίες του ταλέντου του που ήταν διαποτισμένο από την αρχαία ελληνική παράδοση, αλλά και τα καλλιτεχνικά ρεύματα του 20ου αιώνα. Η δημιουργική δράση του Μακρή πήρε την τεράστια ορμή της στην Ουγγαρία, όπου εγκαταστάθηκε το 1950. Στη Βουδαπέστη βρίσκεται το μεγάλο εργαστήριο του γλύπτη, ενώ πλήθος έργων του βρίσκονται σήμερα τοποθετημένα σε διάφορες πλατείες, κήπους και κτίρια της χώρας. Τα τελευταία χρόνια ο γλύπτης περνούσε τον περισσότερο χρόνο του στην Ελλάδα. Καταβεδλημένος από την επάρατη νόσο, αλλά και την καρδιακή ανεπάρκεια από την οποία έπασχε, ήθελε να αναπνέει το οξυγόνο της πατρικής του γης. Ο θάνατος του προήλθε από ανακοπή καρδιάς.

Με αριθμό επισκεπτών - ρεκόρ (ξεπέρασε τις διακόσιες εξήντα χιλιάδες), τελείωσε η έκθεση «Ελληνικό θαύμα: Κλασική γλυπτική από την αυγή της Δημοκρατίας - 5ος αιώνας π. Χ. » που φιλοξενήθηκε επί δυόμισι μήνες στο Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης, στη Νέα Υόρκη. Ο εκπρόσωπος της χορηγού εταιρείας κ. Ιαν Γουότ, γενικός διευθυντής της «Φίλιπ Μόρις Ελλάς» δήλωσε σχετικά: «Πιστεύουμε ότι η πρωτόγνωρη ανταπόκριση του κοινού τόσο στην Αθήνα όσο και στις ΗΠΑ δικαιώσε κατά τον καλύτερο τρόπο την χορηγική φιλοσοφία μας, η οποία έχει ως στόχο να βγάλει την Τέχνη από τους «στενούς» ναούς της και να την κάνει αγαθή πλατιάς «κατανάλωσης».

Ο ΓΡΗΓΟΡΗΣ Δανάλης, ο «παππούς» του ελληνικού κινηματογράφου, πέθανε σε ηλικία 77 χρόνων. Από τους πιο καταξιωμένους και έμπειρους διευθυντές φωτογραφίας ο **Γρηγόρης Δανάλης** πρόσφερε το ταλέντο του σε περισσότερες από εξήντα ταινίες, ενώ το 1962 κέρδισε το βραβείο Φωτογραφίας στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, για τη δουλειά του στην ταινία του Τάκη Κανελλόπουλου «Ουρανός».

Πληθώρα συνεδρίων θα πραγματοποιηθούν μέσα στο 1993 στην Ελλάδα, με την οικονομική ενίσχυση του υπουργείου Πολιτισμού. Όπως ανακοινώθηκε από το ΥΠΠΟ, συνολικά θα πραγματοποιηθούν 363 συνέδρια! Τα συνέδρια αυτά, που έχουν πανελλήνιο, τοπικό ή και διεθνή χαρακτήρα, αφορούν στη φιλολογία, τις καλές τέχνες, την αρχαιολογία, τη φιλοσοφία, νομικά, εκπαιδευτικά και εκκλησιαστικά θέματα καθώς και τις θετικές - τεχνικές και εφαρμοσμένες επιστήμες. «Η ενίσχυση των συνεδρίων - αναφέρεται στην ανακοίνωση του ΥΠΠΟ - αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ετήσια προγράμματα του υπουργείου. Η συνεδριακή έρευνα συμβάλλει στην προώθηση της επιστημονικής έρευνας και της πολιτιστικής δημιουργίας...»

Νέα άνθιση της ελληνικής μουσικής οραματίζεται ο Μίκης Θεοδωράκης με τη δημιουργία της νέας ορχήστρας και χορωδίας τη Θεσσαλονίκη. Η «Μακεδονία» - αυτό είναι το όνομά της, όπως ανακοίνωσε ο Μίκης Θεοδωράκης στο Πανεπιστήμιο της Μακεδονίας, θα έχει 140 μέλη, 70 μουσικούς νέα ταλέντα, κυρίως από τη Βόρεια Ελλάδα, ηλικίας 20 - 30 χρόνων και 70 χορωδούς και θα εντάσσεται στη Γενική Διεύθυνση Μουσικών Συνόλων της ΕΡΤ. Σε συνέντευξη Τύπου φάνηκαν οι νέοι ορίζοντες για την τρίτη αυτή Ορχήστρα που αποκτά η Θεσσαλονίκη μετά την Κρατική και τη Δημοτική. Όπως είπε χαρακτηριστικά και ο διάσημος μουσικοσυνθέτης, ότι «δεν μπόρεσε να κάνει η πολιτική θα το κάνει η μουσική», αναφέροντας ότι οι μουσικές... βλέψεις της είναι προς τις χώρες των Βαλκανίων. Η πρώτη εμφάνιση προσδιορίζεται τον Οκτώβριο στα «Δημήτρια». Γενικός της διευθυντής ο ίδιος ο Σταύρος Ξαρχάκος, διευθυντής Ορχήστρας ο Άλκης Μπαλτάς και διευθυντής Χορωδίας ο Αντ. Κοντογεωργίου. Για στέγη της προορίζεται το υπό ανέγερση θέατρο του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, ενώ για τις πρόβες της έχει εξασφαλίσει προσωρινά χώρους της Αμερικανικής Γεωργικής Σχολής.

Έσθισε στα 84 του χρόνια, ο Ελληνοαμερικανός σκηνοθέτης Γκρέιγκ Τάλλας από ρήξη ανευρύσματος της κοιλιακής αορτής, καθώς μεταφερόταν στο νοσοκομείο «Υγεία».

Ο Τάλλας που είχε γίνει ονομαστός στην Ελλάδα, μετά την απόκτηση της «Χρυσής Σφαίρας» στο Φεστιβάλ του Εδιμβούργου το '55 για την ταινία του «Ξυπόλητο τάγμα», γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1909.

Σπούδασε κινηματογράφο δίπλα σε έναν από τους μεγαλύτερους δασκάλους, τον Στανισλάφσκυ, ενώ ξεκίνησε την καριέρα του στην Αμερική.

Στις αρχές της δεκαετίας του '30, ίδρυσε στο Ατλάντικ Σίτυ, το «Τού Θηάτερ», όπου και συνεργάστηκε με «ιερά τέρατα»: Τον Όρσον Ουέλλες, Ηλία Καζάν, Λέσλυ Χάουαρντ, Εθέλ Μπάρμπορ κ.ά., ανεβάζοντας έργα Τσέχωφ, Μολιέρου και Μπεν Τζόνσον.

Την «χρυσή εποχή» του Χόλλυγουντ, δεκαετίας '30 - '40 εργάστηκε ως μοντέρ και σκηνοθέτης.

Ήταν ο μοντέρ της υπερπαραγωγής «Όσα παίρνει ο άνεμος», ενώ είχε σκηνοθετήσει και τις πολεμικές της σκηνές. Στην Αμερική έκανε περίπου 20 ταινίες.

Επέστρεψε στην Αθήνα στη δεκαετία του '50 όπου εκτός από το «Ξυπόλητο τάγμα», έκανε την «Αγιούπα», «Επιχείρηση στο Σαρωνικό» κ. ά.

Για την τηλεόραση είχε γυρίσει την «Κραυγή των λύκων» και τα «Ξύλινα Σπαθιά».

Ήταν παντρεμένος με την ηθοποιό Άννα Μπράτσου και είχε ένα γιο.

Τη δημιουργία «μουσείου φυσικής ιστορίας της Μακεδονίας» προτείνει στο Δήμο Θεσσαλονίκης το Τμήμα Βιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, που δέχεται να αναλάβει - σε συνεργασία και με άλλα Τμήματα - την οργάνωσή του. Στην πρόταση αναφέρεται και η δυνατότητα συγκρότησης επιτροπής που θα αναλάβει να συγκεντρώσει τα απαραίτητα χρηματικά ποσά από επιχορηγήσεις ελληνικών και κοινοτικών υπηρεσιών. Τα εκθέματα που, σύμφωνα με την πρόταση, θα στεγασθούν στο μουσείο αυτό, θα αποτελούν αντιπροσωπευτικά δείγματα χλωρίδας, πανίδας, ορυκτών κ.λ.π.

Την Πινακοθήκη της Μακεδονίας θα στεγάσει ένα από τα περισσότερα ιστορικά, βιομηχανικά μνημεία της Θεσσαλονίκης. Το παροπλισμένο πλέον εργοστάσιο της «Υφανέτ» που επί δεκαετίες έσφυζε από ζωή, δίνοντας το στίγμα της βιομηχανικής ανέλιξης της Θεσσαλονίκης την τελευταία πενήνταετία, θα φιλοξενεί στο εξής στους τεράστιους χώρους του, που καταλαμβάνουν έκταση 11.000 τετραγωνικών μέτρων, την Πινακοθήκη της Μακεδονίας κατά τα πρότυπα της Εθνικής Πινακοθήκης της Αθήνας. Την αναπαλαίωση και διαμόρφωση αναλαμβάνει η Εθνική Τράπεζα, στην κυριότητα της οποίας ανήκει, πλέον, το ιστορικό εργοστάσιο, ενώ στην προσπάθειά της έχουν κληθεί να συμβάλουν και μεγάλες επιχειρήσεις - πελάτες της.

Η αρχή έγινε με το Παρίσι, όπου ιδρύθηκε το πρώτο παράρτημα του Ιδρύματος Ελληνικού Πολιτισμού στο εξωτερικό. Τώρα, σειρά έχει το Λονδίνο. Η απόφαση για την ίδρυση του δεύτερου παραρτήματος, ανακοινώθηκε επίσημα στη βρετανική πρωτεύουσα από τον πρόεδρο του Ιδρύματος κ. Γεωργιάκη, και ο χώρος που θα μεταμορφωθεί σε φάρο για τον πολιτισμό μας, θα ανακοινωθεί εντός των προσεχών ημερών. «Στόχος αυτών των παραρτημάτων, όπως και του Ιδρύματος, είναι η προβολή του Ελληνικού πολιτισμού σε ολόκληρο τον κόσμο και η σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ της Ελλάδας και των άλλων χωρών», τόνισε σε συνέντευξη Τύπου, που έδωσε στο Λονδίνο, ο κ. Ιωάννης Γεωργιάκης.

Το δρόμο της επιστροφής προς τα μουσεία, από τα οποία εκλάπησαν, βρίσκουν 700.000 έργα τέχνης, που ως τώρα τα ίχνη τους χάνονταν, μεταξύ πρώην Σοβιετικής Ένωσης και Γερμανίας. Μεταξύ των αμύθητης αξίας έργων και αντικειμένων συμπεριλαμβάνονται τα χρυσά κοσμήματα που έφερε στο φως ο Ερρίκος Σλήμαν, κατά την ανασκαφή της Τροίας. Ο θησαυρός του Πριάμου, όπως είναι γνωστό, αυτό το σύνολο ευρημάτων ανήκε σε συλλέκτη και φυλάσσονταν μέχρι το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, στο Βερολίνο. Είχε παρουσιασθεί για πρώτη φορά στο κοινό, όταν η πανέμορφη Αθηναία Σοφία Σλήμαν είχε περιβληθεί τα χρυσά ευρήματα του συζύγου της.

Εγκαινιάστηκε στο Μόντρεαλ του Καναδά (όπου έχει καταγγεληθεί ότι βρίσκονται κέντρα φιλοσκοπιανής προπαγάνδας) η έκθεση για την ελληνικότητα της Μακεδονίας, την οποία οργανώνει η Εθνική Τράπεζα. Ο διοικητής της Εθνικής κ. Μ. Βρανόπουλος παρέδωσε στο δήμαρχο του Μόντρεαλ ταινία για πρώτη παγκόσμια προβολή, η οποία αναφέρεται στην ιστορία της Μακεδονίας, από αρχαιότερων χρόνων μέχρι και το θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Η παραγωγή της ταινίας χρηματοδοτήθηκε από την Εθνική Τράπεζα και τον ΕΟΤ και σ' αυτή καταδεικνύεται ότι οι πρώτοι Σλάβοι έφτασαν στην περιοχή που ζουν σήμερα, δέκα αιώνες μετά το θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ τόπος χαρακτηρίζεται, με απόφαση της υφυπουργού Πολιτισμού κ. Καλλιόπης Μπουρδάρα, ο χώρος θυσίας των Ελλήνων πατριωτών στα Καλάβρυτα Αχαΐας, διότι είναι συνδεδεμένος με τη μνήμη των κατοίκων της περιοχής αλλά και ολόκληρης της Ελλάδας, ως χώρος που συντελέστηκε ένα από τα αγριότερα εγκλήματα του ναζισμού σε βάρος του άοπλου πληθυσμού. Να θυμίσουμε ότι στις 13 Δεκεμβρίου του 1943, τα γερμανικά στρατεύματα συγκέντρωσαν όλο τον ανδρικό πληθυσμό της πόλης των Καλαβρύτων (περίπου 800 άτομα) και τον εκτέλεσαν. Στον τόπο του μαρτυρίου έχει ανεγερθεί μνημείο με τα ονόματα των εκτελεσθέντων και ο επισκέπτης μπορεί να παρακολουθήσει την περιγραφή της τραγωδίας από μαγνητόφωνο.

Ένα όνειρο πολλών χρόνων για τους κατοίκους της Ξάνθης πήρε «σάρκα και οστά». Πρόκειται για το Αρχαιολογικό Μουσείο Αβδήρων, στο οποίο θα εκθεθούν όλα τα ευρήματα από τις ανασκαφές στην περιοχή και ανάγονται από την Προκλασική και την Κλασική Εποχή μέχρι και την εποχή του Βυζαντίου. Οι εργασίες ήδη αποπερατώθηκαν και το μουσείο των 2.500 τετραγωνικών μέτρων είναι πλέον γεγονός.

Στο Δήμο Μεσολογγίου παραδόθηκαν τα κτίρια του σιδηροδρομικού σταθμού, τα οποία αναπαλαιώθηκαν προκειμένου να στεγάσουν το Τρικούπαιο Πολιτιστικό Κέντρο της πόλης. Σε ειδική τελετή παραδόθηκαν οι αίθουσες που περιλαμβάνουν μουσειακό υλικό από την Ιστορική και Εθνολογική Εταιρία της Ελλάδος, το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, το Ελληνικό ιστορικό αρχείο, τη χαρτογραφική υπηρεσία του Στρατού και πολλά εκθέματα που αφορούν το Χαρίλαο Τρικούπη.

Ένα αρχαίο νεκροταφείο στην καρδιά της Αθήνας. Ήρθε στο φως στη διάρκεια των πρώτων εργασιών για τις εργασίες του «μετρό» που γίνονται στη Β. Σοφίας. Για τους αρχαιολόγους ήταν κάτι που αναμενόταν, όπως επίσης κι ένα τμήμα υστερορωμαϊκού τείχους, που ανακαλύφθηκε, λείψανα μιας δεξαμενής και κάποια όστρακα που όπως υποστηρίζουν οι ειδικοί είναι μικρής αρχαιολογικής αξίας. Όσο μικρής αξίας όμως και αν είναι, η ανασκαφή πρέπει να γίνει κανονικά και να εξεταστούν οι πιθανότητες εύρεσης άλλων αρχαίων πριν ξεκινήσει το «μετρό». Με λίγα λόγια, μια μικρή ή μεγάλη αναλόγως, καθυστέρηση είναι αναπόφευκτη για να προστατευθούν τα αρχαία.

Μια ελπιδοφόρα είδηση για τη μελέτη και προστασία του παραδοσιακού πολιτισμού μας: Με απόφαση της υφυπουργού Πολιτισμού κ. Καλλιόπης Μπουρδάρα συγκροτείται Γνωμοδοτική Επιτροπή Παραδοσιακού Λαϊκού Πολιτισμού. Στη δεκαμελή επιτροπή πρόεδρος ορίστηκε ο κ. Στέφανος Ήμελλος.

ΔΕΚΑ εκατομμύρια δραχμές διατίθενται, από το υπουργείο Πολιτισμού για την αποκατάσταση και ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων στο ακριτικό Καστελλόριζο. Από το κονδύλι, 4 εκατομμύρια δόθηκαν στο αρχαιολογικό μουσείο, 3 εκατομμύρια στο λαογραφικό μουσείο και τα υπόλοιπα για τον ηλεκτροφωτισμό γύρω από το κάστρο με προβολείς, καθώς και στις προσβάσεις του.

ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ διαγωνισμό για τη συγγραφή δοκιμίων που να αναφέρονται στο έργο του Ανδρέα Κάλβου προκηρύσσει το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Στα πέντε καλύτερα δοκίμια θα απονεμηθούν: α' βραβείο αξίας 200.000 δρχ., β' βραβείο αξίας 100.000 δρχ., γ' βραβείο 50.000 δρχ., Α' και Β' τιμητικός έπαινος. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να υποβάλουν τα δοκίμια τους μέχρι τις 31 Οκτωβρίου. Πληροφορίες δίνονται στο τηλέφωνο 7249000.

Αρχαίο ταφικό μνημείο εντόπισε η πρώτη αρχαιολογική τομή σε ανασκαφή που ξεκίνησε πριν τέσσερις ημέρες στην ευρύτερη περιοχή της αρχαίας Πέλλας. Οι υπεύθυνοι της ανασκαφής πιθανολογούν ότι βρίσκονται μπροστά σε έναν ακόμη Μακεδονικό Τάφο, ο οποίος σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις η μια του πλευρά ξεπερνά τα 6,5 μέτρα. Ο τύμβος που ανασκάπτεται από την ΙΖ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων βρίσκεται στην περιοχή του χωριού Μεσιανό ανατολικά των Γιαννιτσών στην ευρύτερη περιοχή της Πέλλας και είναι ένας από τους μεγαλύτερους στους οποίους έχουν ξεκινήσει έρευνες. Δεν έχουμε φτάσει σε κάποια συμπεράσματα, είπε ο υπεύθυνος της ανασκαφής αρχαιολόγος κ. Παύλ. Χρυσοστόμου γιατί είναι ακόμη πολύ νωρίς. Το γεγονός, πάντως, ότι ο «τύμβος» στον οποίο δρέθηκε το ταφικό μνημείο, βρισκόταν δίπλα στην Εγνατία οδό, η οποία ήταν βασιλικός δρόμος, κάνει τους αρχαιολόγους να πιστεύουν ότι οι μακεδονικοί τάφοι που βρίσκονται στο σημείο αυτό, ανήκουν ίσως σε συγγενείς ή κοντινούς συνεργάτες του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

ΕΣΒΗΣΕ στα 86 του χρόνια ένας από τους μεγαλύτερους ηθοποιούς του θεάτρου μας. Ο Θάνος Κωτσόπουλος, ο οποίος υπήρξε και διακεκριμένος συγγραφές, ποιητής και σκηνοθέτης, άφησε την τελευταία του πνοή νικημένος από την επάρατη νόσο, στο Αρεταίειο νοσοκομείο, όπου νοσηλευόταν. Δίπλα του βρισκόταν η λατρευτή του σύζυγος, η ηθοποιός Άννα Ραυτοπούλου και ο πολυαγαπημένος και μοναδικός του γιος ο οποίος έχει το ίδιο όνομα με εκείνον, Θάνος. Ένα από τα μεγάλα όνειρα του Θάνου Κωτσόπουλου, που ευτυχώς πρόλαβε να εκπληρωθεί, ήταν το ανέδασμα από το Εθνικό Θέατρο ενός από τα θεατρικά έργα που είχε γράψει. Πράγματι το Εθνικό Θέατρο ανέδασε πριν από ένα περίπου χρόνο το δικό του έργο που έχει τίτλο «Το νησί της αγίας». Το Εθνικό Θέατρο, στο οποίο υπήρξε ένας από τους πρώτους και κορυφαίους πρωταγωνιστές, είχε ωστόσο ανεβάσει και το 1946 το περιφημο δικό του έργο «Λυτρωμός». Ο Θάνος Κωτσόπουλος εμφανίσθηκε στο Εθνικό από το 1932 ως το 1966, αφήνοντας πράγματι εποχή σε πολλούς ρόλους του κλασικού ρεπερτορίου και της αρχαίας τραγωδίας. Ως Κρέοντας, Ηρακλής Μαινόμενος, Ορέστης, Οιδίποδας τύραννος, Προμηθέας Δεσμώτης, βασιλιάς Λιρ, Μάκβεθ, «Θεός Βάνιας», «Φιλάργυρος». Το όνομα και η παρουσία του λάμπρυναν τα Επιδαύρια και γέμιζαν τις κερκίδες του αρχαίου θεάτρου από ένα ολοζώντανο θεατρόφιλο κοινό. Το 1966, όταν σταμάτησε να εμφανίζεται στο Εθνικό - τον απομάκρυνε ο Αλέξης Μινωτής - έγινε διευθυντής του Κρατικού Θεάτρου Βόρειας Ελλάδας, σκηνοθέτης και πρωταγωνιστής του. Τα τελευταία 15 χρόνια δεν είχε εμφανισθεί. Από τα έργα του να αναφέρουμε ενδεικτικά τα «Κωνσταντίνος Παλαιολόγος», «Νέρωνας», «Η τελευταία εκτέλεση», «Ο τίγρης της Βεγγάλης», «Ο πόλεμος τελεία...».

Σημαντικά ιστορικά έγγραφα που αναφέρονται στην ιστορία της Κύπρου από τον περασμένο αιώνα μέχρι πρόσφατα, αγόρασε η Κυπριακή Δημοκρατία από τον οίκο δημοπρασιών «Sotheby's» του Λονδίνου, τα οποία θα εμπλουτίσουν το δημόσιο κρατικό αρχείο. Πρόκειται για σειρά ντοκουμέντων, που περιλαμβάνουν διδύο γραμμένο από Μαρωνίτη της Κύπρου τον 16ο αιώνα, χειρόγραφη επιστολή του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού, εκθέσεις των Βρετανών αποικιοκρατών για την εξέγερση του 1931, έγγραφα για τα πρώτα χρόνια της Βρετανικής κατοχής, κοινοβουλευτικές εκθέσεις που περιλαμβάνουν αλληλογραφία μεταξύ της Βρετανίας και της Τουρκίας της 4ης Ιουνίου 1878 και άλλα έγγραφα που αφορούν την παραχώρηση της Κύπρου από την Τουρκία στη Βρετανία. Αγοράστηκαν, επίσης, πιο πρόσφατα έγγραφα, όπως μια «Λευκή Βίβλος», που περιέχει την αλληλογραφία Μακαρίου - Χάρτινγκ το Μάρτιο του 1956, έγγραφα με προτάσεις που έγιναν κατά καιρούς για λύση του Κυπριακού πριν από την ανεξαρτησία, πρακτικά συνεδρίας του Νομοθετικού Συμβουλίου της Κύπρου το 1914, πρόταση για σύνταγμα στην Κύπρο το Μάιο του 1948, το τριμελές συνέδριο στο Λονδίνο το 1955 και την πρόταση του Λόρδου Ράντκλιφ για λύση του Κυπριακού το Δεκέμβριο του 1956.

Το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης και η Ένωσις Σμυρναίων συνδιοργάνωσαν την έκθεση με θέμα «ο Ελληνισμός της Σμύρνης», επιδιώκοντας να παρουσιάσουν στο αθηναϊκό και το ευρύτερο κοινό όψεις της Ελληνικής Σμύρνης, κυρίως κατά τον 19ο και τον 20ο αιώνα, έως το 1922. Το εκθεσιακό υλικό (χαρακτικά διδύο, φωτογραφίες, κειμήλια) προερχόταν κατά μέγα μέρος από τις συλλογές της Ενώσεως Σμυρναίων, αλλά και από άλλους φορείς και ιδιώτες, με σκοπό να καταδείξει τις υψηλότερες επιδόσεις των Ελλήνων της Σμύρνης στις επιστήμες, την Παιδεία, τα Γράμματα, τις Τέχνες, την Οικονομία, το Εμπόριο, τον Αθλητισμό, τη Δημοσιογραφία, την κοινωνική Πρόνοια και όλες γενικώς τις δραστηριότητες, που δίνουν το στίγμα μιας φιλοπρόοδης, ανεπτυγμένης και με ισχυρά εθνικά και πνευματικά ερείσματα κοινωνίας.

Η κ. Ελένη Γλύκατζη - Αρβελέρ είναι η νέα πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Πολιτιστικού Κέντρου Δελφών, ύστερα από απόφαση της υφυπουργού Πολιτισμού κ. Καλλιόπης Μπουρδάρα. Επίσης ως μέλη ορίστηκαν οι: Κατρίν Λαλουμιέρ, γενική Γραμματέας του Συμβουλίου Ευρώπης, Βαλεντίνη Κούσουλ, δικηγόρος, Αθανάσιος Παπανδρόπουλος, δημοσιογράφος, Φαλή Βογιατζάκη, δικηγόρος - οικονομολόγος, Γεώργιος Χάλμης, πληρεξούσιος υπουργός Β' - διευθυντής Διεύθυνσης Μορφωτικών ΥΠΕΞ, Παναγιώτης Τζαννής, διευθυντής ΥΠΠΟ, Δημήτρης Μυταράς, ζωγράφος, Όλιβερ Ρενερντίν, καθηγητής Αρχαίων Ελληνικών του Πανεπιστημίου της Γενεύης, Σρέιν Έϊαρσον, διευθυντής παραγωγής προγράμματος Ισλανδικής Τηλεόρασης, Ετιέν Κροσόν, Διευθυντής της Διεύθυνσης Πολιτισμού στο υπουργείο Κοινωνικών Θεμάτων του Βελγίου.

Το κτίριο της Εθνικής Λυρικής Σκηνής θα ανεγερθεί στο χώρο του παλιού Γκαζιού, όπως προβλέπεται με τα έργα ανάπτυξης της περιοχής. Τα νέα έργα ήταν το θέμα της ημερίδας στο παλιό δημαρχείο Αθηναίων, που ακούστηκαν οι γνώμες και οι προτάσεις των επιστημόνων, του δήμου και των φορέων της περιοχής. Μιλώντας ο δήμαρχος Αθηναίων κ. Λεωνίδας Κουρής τόνισε ότι τα έργα προβλέπουν και ενο-

ποίηση των αρχαιολογικών χώρων και μόλις συγκεντρωθούν οι προτάσεις και οι παρατηρήσεις θα διαμορφωθεί η οριστική πρόταση του δήμου. Στο χώρο αυτό προβλέπονται να γίνουν σταθμοί του Μετρό, σταθμός του Τραμ, πάρκο, πεζόδρομοι, υπόγειο γκαράζ αυτοκινήτων, ενώ μέσα στο χώρο των εγκαταστάσεων του Γκαζιού θα ανεγερθεί κτίριο πολλαπλών πολιτιστικών χρήσεων.

«Η ΘΡΑΚΗ αποτελεί πρώτη προτεραιότητα για το υπουργείο Πολιτισμού, το οποίο πραγματοποιεί μια σωστή και αποτελεσματική παρέμβαση στην ακριτική αυτή περιοχή». Αυτό τόνισε η υπουργός Πολιτισμού κ. Ντόρα Μπακογιάννη, ολοκληρώνοντας τη διήμερη επίσκεψη της στο νομό Έβρου, υπογραμμίζοντας παράλληλα το τεράστιο ενδιαφέρον που δείχνουν η κυβέρνηση και ο πρωθυπουργός κ. Κωνσταντίνος Μητσοτάκης για τον ευαίσθητο αυτό ακριτικό χώρο. «Έφτασε η ώρα για μια πολιτιστική άνοιξη στη Θράκη», τόνισε η υπουργός, αναφερόμενη στα μεγάλα έργα που το ΥΠΠΟ έθεσε στο πρόγραμμά του για τον Έβρο. Τα έργα αυτά είναι: Το αρχαιολογικό μουσείο της Αλεξανδρούπολης, το βυζαντινό μουσείο στο Διδυμότειχο, το κλειστό κολυμβητήριο στην Ορεστιάδα, οι αναπαλαιώσεις κτιρίων, η κατασκευή δύο γηπέδων τένις και ο εκσυγχρονισμός του κλειστού γυμναστηρίου Σουφλίου. Η κ. Μπακογιάννη, σε συνέντευξη Τύπου, αναφέρθηκε επίσης στο Φεστιβάλ που διοργανώνει το ΥΠΠΟ με το δήμο Αλεξανδρούπολης, στις πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις που θα πραγματοποιηθούν στη διάρκεια του καλοκαιριού, στην ολοκλήρωση - με χρηματοδότηση του ΥΠΠΟ - του έργου φωταγώγησης του βυζαντινού κάστρου Διδυμοτείχου και στα έργα εξωραϊσμού του, καθώς και την κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου στην περιοχή Τριγώνου.

Το τμήμα Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης του ΤΕΙ Αθήνας ιδρύθηκε το 1985. Οι πρώτοι, όμως, σπουδαστές του δρέθηκαν... μπροστά στο χάος! Κτιριακές εγκαταστάσεις δεν υπήρχαν, ούτε καθηγητές, ούτε πρόγραμμα σπουδών... Σήμερα, οκτώ χρόνια αργότερα οι φοιτητές του τμήματος - του μοναδικού που λειτουργεί στον ελληνικό χώρο - έχουν να επιδείξουν θαύματα στον τομέα συντήρησης έργων τέχνης. Έναν τομέα ιδιαίτερα ευαίσθητο για τη χώρα μας. Ανασκαφικά ευρήματα από πέτρα, γυαλί, μέταλλο, κεραμικό...ό,τι «παράγει» η ελληνική γη, δουλεύονται στα χέρια των φοιτητών και αποκτούν την παλιά τους λάμψη ή μέρος αυτής. Στα εργαστήρια του τμήματος, η διαδικασία συντήρησης περιλαμβάνει επίσης έργα εικαστικών τεχνών: σε φορητές εικόνες, ξύλο, ξυλόγλυπτα, μουσαμά, διδλία, χαρτί, τοιχογραφίες. Την εργασία τους αυτή οι φοιτητές την παρουσιάζουν σε ειδική έκθεση στο Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως (Μακρυγιάννη 2 - 4).

Ο Στέλιος Γεράνης πέθανε από καρδιά σπίτι του ύστερα από ανακοπή που υπέστη σε μια ξαφνική υποτροπή κάποιων προβλημάτων που αντιμετώπιζε. Γεννημένος το 1920 στην Αθήνα, ο ποιητής πρωτοεμφανίστηκε στα Γράμματα το 1944 με το ποιητικό του έργο «Μεταπτώσεις». Έγραψε συνολικά 11 συλλογές ποιημάτων. Η τελευταία που εκδόθηκε το 1981 είχε τίτλο «Μεσοτοιχίες τρελών». Ακόμη έγραψε δύο μυθιστορήματα, δοκίμια και μελέτες για διάφορους ποιητές ανάμεσα στις οποίες και για τον Βάρναλη, τον Καρυωτάκη αλλά και τον Βρεττάκο, τον Παλαμά, κ.ά. Μελέτη του σχετικά με τον «Πειραιά και τους ποιητές του» είχε δραβευθεί ενώ διακρίσεις είχε αποσπάσει ο λογοτέχνης και από διάφορους συλλόγους, φορείς και Ενώσεις.

Φως στη νεότερη ιστορία της Ελλάδας, της Ορθοδοξίας και του Αγίου Όρους ρίχνει το σπάνιο φωτογραφικό υλικό που δρέθηκε τα τελευταία χρόνια στο αγιορείτικο τυπογραφείο της Μοναστικής Πολιτείας. Πρόκειται για υλικό μιας ολόκληρης εποχής που συγκέντρωσε η «Αγιορείτικη Φωτοθήκη» - μια ομάδα μοναχών της Σιμωνόπετρας με επικεφαλής το μοναχό Ιουστίνο - και το οποίο εκτός των άλλων αποδεικνύει ότι το Άγιον Όρος κατά τον 19ο αιώνα ήταν η «πρωτεύουσα της ελληνικής φωτογραφίας»! Για πρώτη φορά στα χρονικά, μέρος αυτού του υλικού που προέρχεται από τα παλιά φωτογραφικά εργαστήρια των Καρυών δέλεπ το φως της δημοσιότητας σε έκθεση που ετοίμασε η Εθνική Τράπεζα (με την ευλογία της Ι. Μονής Σίμωνος Πέτρας), σε συνεργασία με την Αγιορείτικη Φωτοθήκη και παρουσιάζεται στους χώρους του Πολιτιστικού Κέντρου της ΕΤΕ στη Θεσσαλονίκη. Ογδόντα μεγεθυμένες φωτογραφίες μεγάλης καλλιτεχνικής αξίας, οι οποίες συνδέονται με την αθωνική ζωή και χρονολογούνται από τα τέλη του περασμένου αιώνα έως το μεσοπόλεμο παρουσιάζονται κάτω από το γενικότερο τίτλο «Αγιορείτικη Φωτογραφία 1» (αναμένεται να ακολουθήσουν κι άλλες εκθέσεις). Σε συνέντευξη Τύπου που δόθηκε τονίστηκε η σημασία του άγνωστου και ανέκδοτου μέχρι σήμερα φωτογραφικού υλικού που σταμάτησε το χρόνο σε 1.000 περίπου «πλάκες». Οι Αγιορείτες μοναχοί - φωτογράφοι έχουν αποτυπώσει τα θέματά τους με μοναδική, ακόμη και για τα σημερινά δεδομένα, ποιότητα και ευκρίνεια πάνω σε γυάλινες πλάκες, που είναι οι πρόδρομοι των φωτογραφικών φιλμ. Θα καταστρέφονταν αν δεν έπεφταν τυχαία στην αντίληψη των μοναχών της Σιμωνόπετρας.

ΤΡΙΑΚΟΣΙΕΣ πενήντα χιλιάδες άνθρωποι πέρασαν το κατώφλι του Μεγάρου κατά την περίοδο '92 - '93. Ή αν προτιμάτε 350.000 εισιτήρια έκοψε φέτος το Μέγαρο, για τις 165 συνολικά εκδηλώσεις που προσέφερε στους μουσικόφιλους. Γεγονός καθόλου ευκαταφρόνητο. Και το Μέγαρο Μουσικής το γιόρτασε δεόντως, με μια συναυλία, την τελευταία για τη φετινή σεζόν, που έδωσε η «Καμεράτα» με έργα Χάιντν και Ντβόρζακ. Η πληρότητα της αίθουσας ήταν μεγαλύτερη του 90%, όπως άλλωστε συνέβη και στο 70% των εκδηλώσεων που παρουσιάστηκαν φέτος. Οι άδειες αίθουσες και τα κενά καθίσματα δεν ταιριάζουν στο Μέγαρο λοιπόν. Τις έξι παραγωγές όπερας παρακολούθησαν 25.765 θεατές, τις 52 μουσικές παραστάσεις 57.454, τα 16 διαφορετικά προγράμματα που η «Καμεράτα» παρουσίασε σε 30 παραστάσεις 26.807 θεατές, τα 26 ρεσιτάλ 32.913, τις θεατρικές εκδηλώσεις και τα σκηνικά θεάματα 10.539, τις 3 παραγωγές χορού 9.404, τις 7 εκδηλώσεις του κύκλου «Σινεμά - Μουσική» 9078, τις 18 συναυλίες τζαζ 16.915, τα εκπαιδευτικά προγράμματα 23.000 μαθητές, τις 17 συναυλίες της Κρατικής Ορχήστρας 19.641 θεατές και τις περίφημες «Μπιγκ Ντέις» 44.000 άτομα.

Ελληνική επιγραφή στο πίσω μέρος σπάνιου παπύρου που ανήκει στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος ανακάλυψαν οι Αυστριακοί επιστήμονες στη διάρκεια της συντήρησής του. Ο πάπυρος αυτός έχει γραφτεί κατά τον 5ο με 6ο π. Χ. αιώνα και δρισκόταν σε κατάσταση συρρικνώσεως. Λόγω της σπανιότητάς του ο παπύρος - πρόκειται για έναν από του επιμηκέστερους στον Κόσμο - ο υφυπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. **Αναστάσιος Σπηλιόπουλος** μετεκάλεσε τον υφηγητή της Παπυρολογίας του Πανεπιστημίου της Βιέννης και προϊστάμενο της Υπηρεσίας Συντήρησης Παπύρων της αυστριακής Εθνικής Βιβλιοθήκης κ. **Χέρμαν Χάραουερ**

και τη βοήθ του κ. **Αντρέα Ντονάτου** για να συντηρήσουν τον πάπυρο που είναι ανεκτίμητης αξίας. (Η Βιέννη διαθέτει τη μεγαλύτερη συλλογή παπύρων με 120.000). «Ο κ. **Χαράουερ** υπολόγιζε πως το μήκος του παπύρου έφτανε τα 10 μέτρα. Τελικά, μετά την «αποσυρρίκνωση», αποδείχθηκε ότι έφτανε τα τεσσεράμισι μέτρα», είπε ο διευθυντής της Εθνικής Βιβλιοθήκης κ. **Παναγιώτης Νικολόπουλος**. Όμως και με αυτό το μήκος θεωρείται ως ένας από τους επιμηκέστερους παπύρους στον Κόσμο», πρόσθεσε. Και το σημαντικότερο είναι ότι στον πάπυρο αυτό (που είναι δωρεά Αιγυπτιακών Ελλήνων τον περασμένο αιώνα) ανακαλύφθηκε η ελληνική επιγραφή «ΑΡΦΟΙΚΑΙΗΣ ΠΕ» που χρονολογείται στο 260 - 250 π. Χ. Αυτό μεταφράζεται «ο Αρφοικαίης πέ-πτωκεν» δηλαδή ο «Αρφοικαίης πλήρωσε» και πρέπει να δείχνει τον Έλληνα κάτοχο του παπύρου. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των Αυστριακών πρόκειται για «βιβλίο των νεκρών», αφού ξετυλίγοντας τον ανακάλυψαν ζωγραφισμένες Αιγυπτιακές θεότητες».

ΨΗΓΜΑΤΑ

Ο Νορβηγός εφευρέτης Έρικ Ροτχάιμ γεννήθηκε το 1898 και πέθανε το 1938 σε ηλικία 40 χρόνων. Ήταν ο εμπνευστής του αεροζόλ, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για ψεκασμούς με στόχο την αντιμετώπιση των εντόμων που προκαλούσαν πολλές ασθένειες στους Αμερικανούς στρατιώτες κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Η εφεύρεση του χρησιμοποιήθηκε και για θαψές. Στη δεκαετία '50, το προϊόν του έγινε διάσημο. Σαράντα χρόνια αργότερα, τα αεροζόλ διαφόρων χρήσεων, παράγονταν κατά εκατομμύρια. Ο Ροτχάιμ μιλούσε συνεχώς για την προστασία της φύσης. Όμως, σήμερα οι επιστήμονες αποδεικνύουν ότι το αεροζόλ καταστρέφει το στρώμα του όζοντος...

Ο Πολωνός αστρονόμος Νικόλαος Κοπέρνικος γεννήθηκε στις 19 Φεβρουαρίου του 1473 στο Τορούν και πέθανε στο Φράουνμπουργκ της λεγόμενης τότε Ανατολικής Πρωσίας, στις 27 Μαΐου του 1543, σε ηλικία 70 χρόνων. Σπούδασε Ιατρική, Θεολογία, Μαθηματικά και Αστρονομία. Ύστερα από συνεχείς έρευνες κατέληξε στο συμπέρασμα, ότι ο Ήλιος ήταν το κέντρο του συστήματος και η Γη ήταν ένας πλανήτης όπως ο Άρης και η Αφροδίτη. Διαπίστωσε ακόμη, ότι οι πλανήτες περιστρέφονται γύρω από τον Ήλιο, με την ακόλουθη χρονική διάρκεια: Ερμής, 80 ημέρες, Αφροδίτη 225, Γη σε 365 ημέρες, Άρης σε ένα έτος και 321 ημέρες, Ζεός σε 12 έτη και Κρόνος σε 30 χρόνια.

Ο πρωτοπόρος πιλότος και «πατέρας» των ελικοπτέρων, **Ιγκόρ Σικόρσκι**, πέθανε στις 26 Οκτωβρίου του 1972, σε ηλικία 83 ετών. Ο **Ιγκόρ Σικόρσκι** εκτός από το πρώτο ελικόπτερο, κατασκεύασε και το πρώτο αεροπλάνο με πολλούς κινητήρες, καθώς επίσης και το πρώτο υδροπλάνο. Ονειρεύτηκε το ελικόπτερο, ενώ ήταν παιδί και όταν πήγε στην Αμερική, μετά τη Ρωσική Επανάσταση, ίδρυσε δική του εταιρεία κατασκευής αεροσκαφών. Εκεί συναρμολόγησε το πρώτο ελικόπτερο το 1939.

Ο θρυλικός πίνακας του **Λεονάρντο ντα Βίντσι**, «Μόνα Λιζα» (Λα Τζοκόντα), βρίσκεται στο παρισινό μουσείο του Λούβρου και πέρσι, η αξία του εκτιμήθηκε για ασφαλιστικούς λόγους, στο ποσό των 100.000.000 δολαρίων. Δηλαδή κάπου 22 δις. δραχμές!... Ο πίνακας δουλεύτηκε από το 1503 μέχρι το 1507 και οι διαστάσεις του είναι 77 X 53 εκατοστά. Πιστεύεται ότι πρόκειται για το πορτρέτο ή της Μόνα (συντομογραφία της λέξης Μαντόνα) Λιζα Γκεραντίνι, συζύγου του Φραντσέσκο ντελ Τζάκομπο από τη Φλωρεντία, ή της Κονσταντίζα ντ' Αβαλος, που τυχαία πήρε το παρατσούκλι Λα Τζοκόντα και ήταν ερωμένη του Τζουλιάνο ντε Μέντισι. Ο βασιλιάς της Γαλλίας, Φραγκίσκος ο 1ος, αγόρασε τον πίνακα το 1517, για να διακοσμήσει το λουτρό του. Το ποσό που έδωσε ήταν 4.000 χρυσά φλορίνια, που ζύγιζαν περίπου 15 κιλά και 30 γραμμάρια χρυσάφι!...

Ο μεγάλος ζωγράφος και καθηγητής της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών, Κωνσταντίνος Παρθένης, έφυγε από τη ζωή στις 25 Ιουλίου 1967, σε ηλικία 88 χρόνων. Γεννημένος στην Αλεξάνδρεια, από Μακεδόνα πατέρα, ο Παρθένης ασχολήθηκε από 14 χρόνων με τη ζωγραφική, παρακολουθώντας μαθήματα σε όλα τα ευρωπαϊκά κέντρα. Η πρώτη του ατομική έκθεση, στο Ζάππειο, το 1920, είχε φιλοξενήσει 240 πίνακες με θέματα θρησκευτικά - συμβολικά - μυθολογικά. Στο τέλος της ζωής του εγκατέλειψε τα καμπύλα περιγράμματα και υιοθέτησε πιο αυστηρές γραμμές. Πρωτοπόρος της σύγχρονης ελληνικής Τέχνης, ο Παρθένης οδήγησε την ελληνική ζωγραφική στο δρόμο της σύγχρονης ευρωπαϊκής Τέχνης του καιρού μας, όταν βασιλεύε ο ιμπρεσιονισμός.

Η **Μαίρη Αρώνη**, η εκλεκτή πρωταγωνίστρια του θεάτρου και του κινηματογράφου, γεννήθηκε το 1916 στην Αθήνα και πέθανε στις 16 Ιουλίου 1992 από ανακοπή καρδιάς, σε ηλικία 76 χρόνων. Η κορυφαία ηθοποιός πρωτοεμφανίστηκε στο θέατρο το 1935, με το θίασο της Μαρίκας Κοτοπούλη, ενώ αργότερα συνεργάστηκε και με άλλους σπουδαιότερους ηθοποιούς, όπως ο Δ. Χορν, ο Μάνος Κατράκης κ.ά. Από το 1944 έως το 1960 ηγήθηκε προσωπικού θεάτρου, ενώ και στον κινηματογράφο αναδείχθηκε σε σπουδαία καρατερίστα παίζοντας πλάι στον Δ. Παπαγιαννόπουλο, την Τζένη Καρέζη, τον Λ. Κωνσταντάρα.

Ο μεγάλος ιμπρεσιονιστής ζωγράφος **Εντγκαρ Ντεγκά** γεννήθηκε το 1834 στη Γαλλία και πέθανε σε ηλικία 83 χρόνων, στις 26 Σεπτεμβρίου 1917. Τα περισσότερα έργα του απεικονίζουν τοπία, αλλά ζωγράφιζε και εσωτερικά θεάτρων, καφενείων και... οίκων ανοχής, χρησιμοποιώντας απαλά χρώματα. Ο **Ντεγκά** μελέτησε στην Ιταλία αναγεννησιακούς καλλιτέχνες, αλλά η πρωτοποριακή του τεχνολογία άρχισε το 1862 μετά την επιρροή που δέχθηκε από τον Εντουάρ Μανέ.

Ο **Σείριος**, που είναι γνωστός σαν «αστερισμός του Σκύλου», θεωρείται το πιο λαμπρό από 5.776 αστέρια, τα οποία μπορεί να δει κάποιος με γυμνό μάτι στον ουρανό. Βρίσκεται στον αστερισμό του «Μεγάλου Σκύλου» και είναι ορατός κατά τους χειμερινούς μήνες στο Βόρειο ημισφαίριο, ενώ τον περιμένουν στα νότια, τα μεσάνυχτα, της τελευταίας ημέρας του χρόνου. Το σύστημα του Σείριου απέχει 8,64 έτη φωτός και έχει 26 φορές περισσότερη φωτεινότητα από εκείνη του ήλιου. Η διάμετρός του είναι 2,33 εκατομμύρια χιλιόμετρα και η μάζα του 4,26 X 1027 τόννοι...

